

564.
1599

GLASUL BISERICII

REVISTA OFICIALĂ A SFINTEI MITROPOLII A UNGRO-VLAHIEI

3

MARTIE

ANUL XVII

1958

GLASUL BISERICII

REVISTA OFICIALĂ A SFINTEI MITROPOLII A UNGRO-VLAHIEI

APARE LUNAR SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE

3

MARTIE 1958

CUPRINSUL

	<u>Pagina</u>
S. D., Sărbătorirea zilei de naștere a Prea Fericitului Patriarh Justinian	203
INDRUMARI PASTORALE ȘI OMILETICE	
Predici	
Pr. Gh. Popescu-Aluniș, La Duminica a XXXVI-a după Rusalii	205
Pr. Prof. Gheorghe I. Moisescu, La Duminica Ortodoxiei	207
Asist. Const. C. Pavel, La Sfântul Grigorie de Palama	211
Pr. M. Fislaru, Despre cumpătare, după Sfânta Scriptură și Sf. Părinți	215
Arhim. Panteleimon Karanicolas, Material omiletic, în românește de Pr. Olimp N. Căciulă	220
PAGINI DIN SFINȚII PARINȚI	
Sfântul Ioan Scărarul, din «Cuvintul către păstor», traducere din grecește de Protos. Ioasaf Popa	223
ARTICOLE ȘI STUDII	
Pr. Constantin Pirvu, Orinduirei canonice cu privire la Postul Mare . . .	228
Ierom. Antonie Plămădeală, Cîteva aspecte ale trăirii duhovnicești ortodoxe	236
PENTRU PACEA A TOATA LUMEA	
Pr. Alexandru Ionescu, Personalități active în lupta pentru pace	245
T. N. M., Arhiepiscopul Macarios continuă lupta de eliberare a po- porului cipriot	251
T. N. M., Institutul Internațional al Păcii	254

CONTINUARE ÎN PAGINA 2-a

Redacția și Ad-ția : Sectorul Social-Cultural al Arhiepiscopiei Bucureștilor
Str. Patriarhiei Nr. 21 — Raionul Nicolae Bălcescu.

VIATA BISERICIASCA IN CUPRINSUL EPARHIEI

Vartolomeu Diacul, Vizita Prea Sfințitului Vasile Samaha	258
Asistent, Lucrările sesiunii Adunării eparhiale a Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor	270
Cronicar, Festivitatea deschiderii Cursurilor de îndrumare misionară-socială a preoților din seria XXX	273
Pr. Marin M. Negulescu, Lucrările Adunării eparhiale a Sfintei Episcopii a Buzăului	275
Pr. M. Blănaru, Lucrările Adunării eparhiale a Sfintei Episcopii a Dunării de Jos	278
Asistent, Consfătuirea interconfesională de la Ploești	280
Asistent, Consfătuirea interconfesională din orașul Cîmpina	282

CRONICA

Ierom. magistrand Apostol Dimelis, Apelul Facultății de Teologie din Atena, către Papa Pius al XII-lea, traducere din grecește	283
Pr. Grigore N. Popescu, † Preotul Constantin Minculescu	284
Asistent, † Pr. Iulian Răzescu, † Pr. Ioan Nicolescu, † Georgeta preot Ilie Georgescu	286

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

Pr. Ol. N. C., Insemnări despre cărți	289
Gh. A., Pr. Gh. V. Țițeica, Lector, Revista revistelor	293

OFICIALE, ADMINISTRATIVE

Arhiepiscopia Bucureștilor, Mișcarea personalului. parohii vacante	296
---	------------

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte: P. F. JUSTINIAN, Mitropolitul Ungro-Vlahiei și Patriarhul României.

**Vice-Președinți: P. S. ANTIM, Episcopul Buzăului
P. S. CHESARIE, Episcopul Dunării de Jos.**

Membri: P. S. THEOCTIST, Episcop Vicar; P. C. Pr. AL. IONESCU, Vicar al Mitropoliei; P. C. Pr. M. BOGOIU, Vicarul Eparhiei Buzăului; P. C. Arhim. IERONIM MOTOC, Vicarul Eparhiei Dunării de Jos.

Redactor responsabil: P.C.Pr. Ștan C. Dimancea, consilier administrativ al Mitropoliei.

SĂRBĂTORIREA ZILEI DE NAȘTERE A PREA FERICITULUI PATRIARH JUSTINIAN

22 februarie 1901!

În ziua aceasta, într-un sat ca multe altele din cuprinsul țării noastre, s-a născut Patriarhul de astăzi al Bisericii Ortodoxe Române. Au trecut, de atunci, cincizeci și șapte de ani. Din șirul acestora, treizeci și trei s-au săvârșit lângă sfântul Prestol al Bisericii noastre strămoșești, pe care Părintele Justinian l-a slujit ca preot, arhiereu, mitropolit și patriarh, pătruns totdeauna de măreția și răspunderile acestei înalte chemări.

Era în obiceiul Prea Fericirii Sale ca de ziua aceasta să se găsească departe de reședința patriarhală din Capitala țării, în satul unde odihnesc osemintele scumpilor săi părinți, în ținutul iubit al Vîlcii. O îngenunchiere smerită la mormîntul celor ce i-au dăruit viața cea după trup și i-au îndrumat pașii copilăriei spre iubirea de cele sfinte, iată ceea ce împlinea marele nostru arhiereu de ziua nașterii sale.

La 22 februarie 1958, Patriarhul Justinian a trebuit însă să se afle în București. Se apropia de sfîrșit vizita Prea Sfințitului Episcop Vasile Samaha trimisul Bisericii Ortodoxe Antiohiene pe lângă Patriarhia Moscovei și a întregii Rusii. Îndatoririle de gazdă au cerut să rămînă lângă oaspetele acestei Biserici apostolice. Și astfel, împotriva a ceea ce gîndise și săvîrșise în anii din urmă, Arhipăstorul nostru a fost ținut să ia parte la sărbătorirea zilei sale de naștere, organizată de Administrația Patriarhală și Arhiepiscopia Bucureștilor.

Popasul acesta sărbătoresc a fost împlinit cu simplitate, într-o atmosferă de bucurie reținută și sobră. În prezența Prea Fericirii Sale și în asistența Prea Sfințitului Episcop Vasile Samaha, a Prea Sfințitului Episcop Antim Tîrgovișteanul, vicar patriarhal, a p.p. c.c. părinți consilieri din Administrația Patriarhală și Arhiepiscopia Bucureștilor, a reprezentanților instituțiilor noastre de învățămînt teologic, — Prea Sfințitul Episcop Theoctist Botoșăneanul, vicar patriarhal, împreună cu clerul Catedralei, au săvîrșit o rugăciune de mulțumire, în Paraclisul palatului patriarhal, invocînd ajutorul Atotputernicului Dumnezeu pentru îndelungarea de zile și bunul spor întru cîrmuirea dreptcredincioșilor pe calea mîntuirii, pentru Arhipăstorul Bisericii Ortodoxe Romîne.

Cuvîntul omagial a fost rostit de p. c. preot Ioan Gagiu, directorul Administrației Patriarhale, care — tîlcuind înțelesul adînc al unei astfel de sărbătoriri și punînd în lumină faptele mai de seamă

ce dau conținut slujirii patriarhale din ultimul deceniu, a legat într-un buchet al recunoștinței, simțămintele de respect, admirație și grațitudine, pe care clerul Bisericii noastre strămoșești le nutrește pentru conducătorul său.

Răspunsul Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian a fost mai mult o rugăciune decât o cuvîntare. «Nu mie se datoresc înfăptuirile despre care s-a vorbit aci — a spus Prea Fericirea Sa — ci Bunului și Atotputernicului Dumnezeu, care a luminat mintea și a întărit brațul nostru spre săvîrșirea tuturor acestor împliniri. Eu sînt numai o verigă din lanțul ierarhiei noastre bisericești, inspirată de Providență, în trecut ca și astăzi, să lucreze pentru slava sfintei Biserici creștine, staul de mîntuire pentru cei credincioși, ferment de primenire și înnoire morală pentru orice suflet religios».

Cu emoție, avînd glasul întretăiat de fiorul unor sfinte aduceri aminte, Patriarhul Justinian și-a îndreptat gîndul, apoi, către părinții săi după trup, evocînd adîncă religiozitate a mamei sale, suflet cald, duios și sensibil, de femeie, care n-a cunoscut în viață alt dor mai mare decât acela de a-și vedea copilul slujind lui Dumnezeu ca preot, în satul moșilor și strămoșilor săi.

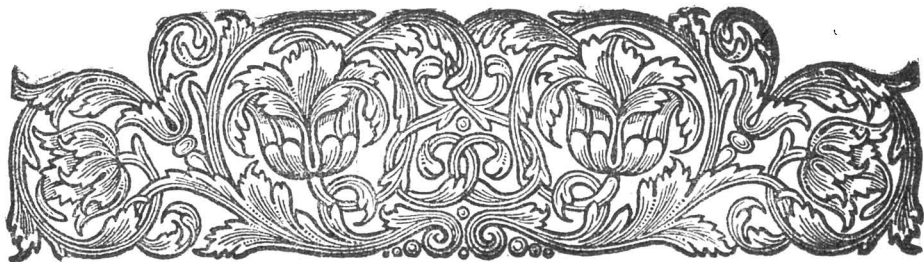
După rugăciunea din Paraclis, a urmat o recepție în Sala Bibliotecii. Incăperea era luminată de albul a cincizeci și opt de «cale», așezate într-o mare vază, pe masa de lucru, — cincizeci și șapte pentru anii care s-au împlinit, una pentru anul care începea. Deschis, apropiat, prietenos și familiar, Părintele Patriarh Justinian se întreține cu toți cei de față, înveselește atmosfera, își îmbie oaspeții.

Vorbește aci Prea Sfințitul Episcop Samaha. Cuvîntul său e plăcut și plin de miez. Ascultăm cu drag elogiul pe care acest «episcop de departe» îl face Patriarhului nostru și ne plac pătrunzătoarele sale caracterizări privind Biserica Ortodoxă a Romîniei.

Din colțul nostru redacțional, trimitem calde și respectuoase urări de sănătate pentru Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Ungro-Vlahiei și Patriarhul Romîniei.

Prea Fericite Părinte Patriarh, întru mulți ani !

S. D.

ÎNDRUMĂRI PASTORALE ȘI OMILETICE

PREDICI

LA DUMINICA a XXXVI-a DUPĂ RUSALII

În numai opt versete din predica de pe munte, Mîntuitorul Hristos pune, pentru creștinii tuturor veacurilor, trei probleme: iertarea creștinească, adevăratul post și comoara cea mai de preț.

Expuse în mod educativ, aceste trei probleme nu sînt altceva decît trei trepte care duc spre îmbunătățirea vieții noastre sufletești și trupești. Ele ne sînt arătate cu adevărata lor semnificație: spre urcarea noastră către Dumnezeu, sau — de nu vom ști să pășim cum se cuvine pe ele — spre coborîrea noastră. Ca pe orice scară, trebuie să mergem cu destulă înțelepciune, și la neputințele noastre cele multe, să avem permanent în sprijin puterea de nesdruncinat a Mîntuitorului Hristos, care ne îndeamnă să urcăm aceste trepte.

Cu ziua de mîine, pentru noi toți începe perioada de pregătire pentru a ne uni cu Hristos prin trupul și sîngele Său. Știut este că unirea cu Mîntuitorul Hristos nu o putem primi decît rugîndu-ne pentru iertarea păcatelor noastre și făptuind binele. Starea noastră de rugăciune în fața lui Dumnezeu trebuie să cuprindă condițiuni care să ne dea prilejul unei bune așezări sufletești și una dintre condițiuni, este împăcarea cu semenii noștri. Deși poate semnele văzute n-ar arăta o astfel de împăcare, starea noastră sufletească trebuie să fie limpede, adică să iertăm pînă și vrăjmașilor noștri, toate neajunsurile săvîrșite, lăsînd în puterea lui Dumnezeu judecarea faptelor lor. În fața Mîntuitorului Hristos nu putem veni decît luminați de gîndurile curate ale iertării greșalelor semenilor noștri, pentru că, așa cum și noi, din voință, din dorință deșartă, din judecată pripită am greșit Tatălui Ceresc, tot astfel ne-au greșit și ei.

Rugăciunea Domnească, rostită în cuprinsul predicii de pe munte, ne îndeamnă să ne rugăm: «și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri» (Mat. VI, 12). Cum putem cere lui Dumnezeu iertarea păcatelor noastre, de voie sau fără de voie săvîrșite, cînd venim în fața Lui cu inima împietrită și cu gînduri de ură împotriva semenului, care — vrînd, nevrînd — ne-a greșit? Sfînta Scriptură arată cu Dumnezeu este Cel ce cîntărește cu înțelepciune faptele oamenilor: «Pentru aceea (Tu Doamne) pedepsești cu măsură pe cei ce cad și cînd păcătuiesc, le deschizi ochii și-i

dojenești, ca se se lase de răutatea lor și să creadă întru Tine, Doamne» (Înțelep. Sol. XII, 2). Rostind în fața lui Dumnezeu o rugăciune cu inima împietrită, de a nu ierta altuia ceea ce ne-a greșit, ne osîndim singuri. De aceea și spune Mîntuitorul Hristos : «Căci de veți ierta oamenilor greșalele lor, și Tatăl vostru cel ceresc vă va ierta greșalele voastre ; iar de nu veți ierta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va ierta greșalele voastre» (Mat. VI, 14—15).

Iertarea noastră trebuie să pornească dintr-un cuget curat și acestui cuget să-i corespundă fapta. Aducînd în fața lui Dumnezeu prinosul curat al unei rugăciuni plină de iertare față de cei ce ne-au greșit, putem nădăjdui în mila Mîntuitorului Hristos «întru Carele avem răscumpărarea prin singele Lui, adică iertarea păcatelor» (Colos. I, 14).

De pe această primă treaptă a începutului nostru duhovnicesc, vom păși cu ușurință pe a doua treaptă a petrecerii noastre creștinești, postul cel adevărat, care, cu toate neajunsurile lui, ne apropie de Hristos. «Postul — spune Sfîntul Simeon al Tesalonicului — este lucrul lui Dumnezeu... Este omorîrea (păcatelor) trupului, că acesta hrînindu-se (cu ticăloșii) ne-a făcut morți ; și izgonirea patimilor este postul, căci lăcomia întărită patimile trupului». Postul adevărat întărește trupul și ușurează sufletul. Sfîntul Ioan Gură de Aur afirmă că «postul potolește zburdălnicia trupului, înfrînează poftetele cele nesăturate, curăță și înaripează sufletul, îl înalță și-l ușurează».

Adevăratul post creștinesc îl constituie abținerea, atît de la mîncăruri de dulce, cît și deprinderea de a făptui binele. «Să postim post primit, bine plăcut Domnului — spune cîntarea Triodului — (căci) postul cel adevărat este înstrăinarea de răutăți, înfrînarea limbei, alungarea miniei, depărtarea de poftete, de clevetire, de minciună și de jurămîntul mincinos»... Postul adevărat creștinesc este veselie pe chipul credinciosului. Este faptă tainică, adusă ca cinstire curată lui Dumnezeu, așa cum ne îndeamnă Mîntuitorul Hristos : «cînd postiți nu fiți triști, ca fățarnicii ; căci aceștia își posomorăsc fețele ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărul vă spun, că prin aceasta își iau plata lor. Tu însă, cînd postești, unge-ți capul și spală-ți fața, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci numai Tatălui tău, Celui ce și în ascuns este de față, și Tatăl tău, Cel ce vede cele ascunse, îți va răsplăti la arătare» (Mat. VI, 16—18).

Nimic din ceea ce este fățarnic nu ne poate ajuta căci postul nu este pus spre omorîrea vieții trupesti, ci spre prelungirea ei și mai presus de toate pentru exercitarea voinței noastre în virtuțile creștinești. Pentru aceasta și spune Sfîntul Ioan Gură de Aur : «Postiți ? Arătați-mi-o prin fapte. Cum ? De vedeți un sărac, aveți milă de el ; un dușman, împăcați-vă cu el ; un prieten inconjurat de un nume bun, nu-l invidiați... Nu numai gura, și stomacul vostru să postească, rămînînd curate de hoție și lăcomie. Picioarele nealergînd la priveliști urite și în calea păcătoșilor. Ochii, neprivind cu ispitire frumusețile străine... Gura trebuie să postească de sudalme și de alte vorbiri rușinoase».

A stărui în neiertarea greșalelor semenilor noștri, a lăcomi la dulceața plăcerilor acestei vieți, înseamnă a ne aduna comori trecătoare, care, supuse legilor firii, dispar. Luxul hainelor poate fi mîncat de molii, strălucirea obiectelor poate fi întunecată de rugină, iar

banii pot dispărea foarte ușor. Nimic din ceea ce este pămîntesc și întrece necesitatea unei vieți normale, nu are durabilitate. Ce-i folosesc bogatului hambarele pline, dacă a doua zi va muri? Ce-i folosesc tînărului averile moștenite, dacă nu se îndură să dea celui sărac un dar? Chin și groază se aștern peste sufletul celui ce adună bogății pămîntești și petrece în plăceri.

Bogăția cea mai de preț a credinciosului în această viață este sufletul neîntinat și trupul sănătos, neîmpătimit. Goana după plăceri și bogăție întunecă mintea credinciosului și-i slăbește voința. Ce se alege de un creștin care își adună plăceri peste plăceri trupești? Își ruinează sănătatea și rămîne cu gustul amar al neputinței. Înțelepciunea spune că atunci cînd trupul se veselește, inima plînge. Cu fiecare plăcere trecută peste legile firii, ființa omenească scade, se împruținează și cade în ruină.

Prin rugăciune sfîntă, întărită de iertarea păcatelor, primită de la Dumnezeu, prin post nefățarnic și faptă bună săvîrșită din prisosul inimii creștinești, creștinul își agonisește averea cea mai de preț, pe Hristos. Mîntuitorul Hristos este comoara pe care nimeni nu ne-o poate fura. Nici iscodirile diavolului nu pot izbuti pînă la sfîrșit, pentru că cu toate lanțurile de plăceri, Mîntuitorul Hristos ne dă chiar în ultimile clipe, puterea nemăsurată de a ne împăca cu Dumnezeu.

În această vreme de Sfîntă Liturghie, gîndurile noastre trebuie să se avînte spre culmile cele mai înalte ale trăirii creștinești. De azi încolo, Biserica ne va pune în față, pas cu pas, scara apropierii de Hristos. De vom jertfi pentru Hristos apucăturile rele, patimile zguduitoare, vom învia cu Hristos la o viață nouă. Să ne rușinăm în fața lui Dumnezeu de greșalele noastre, ca Adam și Eva, dar să nădăjduim nestrămutat că El ne va mîntui. Izgonirea lui Adam și a Evei a existat, însă și împăcarea lor cu Dumnezeu a venit prin Mîntuitorul Hristos, care s-a jertfit pentru iertarea păcatului lor. Sfînții pe care-i prăznuim s-au luptat cu păcatul, însă rugăciunea adevărată și postul curat i-au curățat și i-au făcut prițeni ai lui Hristos. Faptele lor bune și pocăința adevărată i-au spălat de tot ce a fost putred în ființa lor și așa și-au agonisit comori neputrezitoare.

Să pășim cu nădejde creștinească în întîmpinarea lui Hristos, iertînd greșalele celor ce ne greșesc, postînd stăruitor de faptele ticăloase și să ne agonisim fapte bune, comori neprețuite pentru viața de veci.

Pr. GH. POPESCU-ALUNIȘ

LA DUMINICA ORTODOXIEI

Prăznuim anul acesta împlinirea a 1115 ani de cînd slăvitul patriarh Metodiul al Constantinopolei a sărbătorit, împreună cu întreg soborul, pentru înția oară în istoria Bisericii creștine, biruința adevărului împotriva minciunii, biruința luminii împotriva întunericii, biruința dreptății împotriva tiraniei, biruința Ortodoxiei împotriva ereziei.

Opt sute patruzeci și trei de ani de lupte necurmăte, la început cu călcătorii Legii vechi și cu iudaizanzii, după aceea cu tiranii Romei

și cu păgînismul, iar apoi cu ereticii și cu cumplitele lor erezii. Opt veacuri și mai bine de nepotolită furtună; opt veacuri de vînturi năpraznice; opt veacuri de războaie crunte; opt veacuri de încordată dușmănie; opt veacuri de năvalnică și pătimașe pornire de a nimici creștinismul.

Tiranii Romei — optsprezece la număr, și încă cei mai puternici împărați ai lumii întregi din vremea aceea — au ucis pe Apostoli, au dărîmat bisericile, au ars icoanele și au făcut să crească nespus de mult numărul mărturisitorilor și al ucenicilor.

Dar cu toate prigonirile și cu toate schingiuirile și cu tot sîngele nevinovat vărsat de nebunia și sălbăticia tuturor tiranilor acelor vremi, adevărul nu s-a lăsat biruit, dreptatea nu s-a lăsat strivită sub povara neadevărului. Ziua cea mare a luminii, praznicul cel strălucitor al Ortodoxiei a venit și dreptatea cerului a biruit răutatea iadului sălășluită în chipul atîtor farisei,eretici despoți și împărați plini de putere și de mărire deșartă. Așa dar, noi prăznuim astăzi nu numai cea dintîi duminică a sfîntului și marelui Post, ci totodată și *Duminica Ortodoxiei*, zi hotărîtă de Sfinții Părinți întru pomenirea *restatornicirii și biruinții desăvîrșite a cinstirii icoanelor în biserică* și care a avut loc în anul mîntuirii 843, martie 11, sub dreptcredincioasa Teodora și fiul ei Mihail.

Potrivit învățaturii noastre ortodoxe, rînduieșilor sobornicești și predaniilor creștinești, sfințele icoane sînt odoare de preț ale bisericilor noastre. În adevăr, cine și-ar putea închipui astăzi o biserică ortodoxă lipsită de lumina caldă și îmbietoare la rugăciune a sfințelor icoane? Cine și-ar putea închipui zidurile sfințelor locașuri ale dreptei credințe văduvite de chipurile smerite ale sfinților, care ne îndeamnă, aici în casa Domnului, «toată grija cea lumească... să o lepădăm», și să ne înălțăm gîndurile către Dumnezeu. Înaintea lor s-au închinat părinții noștri, moșii și strămoșii noștri, în cursul unui șir întreg de veacuri. Și peste mulți din cei care au trăit înaintea noastră s-a revărsat, prin închinare, harul lui Dumnezeu, iar rugăciunile lor n-au rămas zadarnice.

A dăinuit totuși, o vreme cînd Biserica a fost tulburată din pricina cinstirii sfințelor icoane. S-au găsit atunci unii creștini care — tălmăcind greșit și nepricepînd poruncile Sfintei Scripturi — au socotit că icoanele sînt chipuri cioplite și zgrăvite și că cinstirea lor ar fi asemenea cu închinarea la idoli cel păgîni. Aceștia n-au înțeles că închinarea se face în fața sfințelor icoane, iar nici de cum înaintea lemnului ori a zgrăvelii, ci înaintea celui înfățișat pe lemn. Aceștia n-au înțeles că chipul de pe icoană ne ajută doar să ne apropiem sufletul de cel căruia ne închinăm cu smerenie!

Dar, în vremea de demult, acei creștini care răstălmăceau Scripturile, au ajuns să amăgească — spre rătăcita lor alungare a icoanelor din biserici — și pe împărații și stăpînitorii lumii, iar aceștia, cu puterea oștilor și cu înfricoșarea prigonirilor, au cutezat să îndepărteze Biserica lui Hristos cea adevărată de la cinstirea sfințelor icoane. Cel dintîi împărat care a dat poruncă să fie sfărîmate icoanele a fost Leon Isaurul, cel ce a împărățit pe scaunul Bizanțului în întia jumătate a veacului VIII. Prigoana acestuia împotriva icoanelor nu a fost mai prejos de sîngeroasele prigoniri ale împăraților

păgîni; mulțime mare de credincioși au sporit rîndurile mucenicilor, pătîmind înfricoșetoare chinuri și îndurînd moartea năpraznică. Și cei ce au domnit după el, împărații Constantin Copronimul și Leon Chazarul au urmat cu înverșunare uciderea celor ce apărau sfintele icoane. Abia în vremea împărătesei Irina s-a potolit prigoana împotriva acestor sfinte chipuri. Soborul al VII-lea a toată lumea, adunat în anul 787 la Nicheia, a statornicit deplina îndreptățire a cinstirii icoanelor. Dar pacea și liniștea n-au dăinuit multă vreme; între anii 813—820, împăratul Leon Armeanul a pornit iarăși o prigoană care s-a întins și sub urmașii săi, Mihail și Teofil, pînă la anul 842. Tot o femeie a adus deplina liniște în Biserică, după un veac de frămîntări și de multe jertfe nevinovate: împărăteasa Teodora, adunînd mare sobor bisericesc la Constantinopol, a dat poruncă aspră ca nimenea să nu mai tulbure pe creștini din pricina icoanelor. Iar în cea dintîi duminică a Păresimilor din anul 843, sfintele icoane au fost aduse și așezate cu cinste și evlavie la locurile lor, în biserici, de unde nimenea nu a îndrăznit să le mai înlătore pînă în ziua de astăzi. Întru pomenirea acestei biruințe, care a încununat lupta împotriva prigonitorilor de icoane, Biserica noastră prăznuiește în fiecare an, întîia duminică din Postul mare, numind-o «*Duminica Ortodoxiei*».

Duminica Ortodoxiei! Duminica prăznuirii adevărului! Căci *Ortodoxia* este «Adevărul cel de peste veac». Adevărul cel de peste lume, care mîntuiește lumea. Ortodoxia este adevărul viu prin care trăim și sîntem creștini, este puterea lui Dumnezeu sălășluită în Biserică, este prezența Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, «Adevărul și Viața» în inima credinței. Ortodoxia este unicul Adevăr de credința care luminează cărările nemuririi!

Ortodoxia este lumina care luminează pe tot omul ce vine în lume, este viața care dă viață veșnică. Ortodoxia este toiagul de tărie, ridicat cu osîrdie împotriva mincinoaselor învățături ale eresurilor. În Ortodoxie ni s-a dat, prin Domnul Hristos, cumpăna desăvîrșirii, dar ni s-a dat în același timp și ni se dă neconținut și harul dumnezeesc. Ortodoxia nu se poate închipui fără această putere a harului dumnezeesc, a harului care ne mîntuie de păcate și ne sfințește viața.

•

Cu această Duminică a Ortodoxiei, am străbătut cu ajutorul lui Dumnezeu cea dintîi săptămîină a sfîntului și marelui Post. Un mare cuvîntător al vremii noastre asemăna postul Păresimilor cu anotimpul primăverii. Într-adevăr, cu toții știm că primăvara va sosi curînd. De răsufllul ei cald se va topi zăpada și gheața; pămîntul se va desmorți și va se îmbrăca iarăși în veșmîntul său verde; pomii vor înfrunzi și vor înflori, iar păsările vor înveseli văzduhul cu cîntecele lor duioase.

Precum firea înconjurătoare intră în primăvară, asemenea și obștea ortodoxă pășește în anotimpul bisericesc numit Păresimile, adică Postul mare. Chiar Părinții și învățătorii veacurilor începătoare ale creștinătății au numit acest sfințit răstimp al sfintelor Păresimi, primăvara sufletului.

Cît de multă asemănare este între primăvara firii și între primăvara sufletului nostru dreptcredincios!

Căci, precum primăvara este timpul deșteptării firii din somnul iernii, timpul de înnoire a firii și de împodobire cu frumusețe sculptoare, așijderea și timpul Păresimilor, acest anotimp al primăverii sufletești, este vremea deșteptării noastre duhovnicești și a împodobirii sufletului cu fapte bune creștinești.

Primăvara respirăm aerul deosebit, întăritor, curat și înmirezmat cu frunzele tinere ale pomilor și de florile cele dintii. În postul Păresimilor, o deosebită mireasmă duhovnicească umple sfintele noastre biserici. Cântări duiosae la sfintele slujbe, metanii dese și ingenunchieri, anumite pomeniri în aceste zile, dau rugăciunilor noastre din Postul mare o deosebită învioreare, insuflă în noi duhul umilinții și naște lacrimi de pocăință.

Soarele de primăvară pe zi ce trece încălzește tot mai mult firea înconjurătoare. Așijderea și sfânta noastră Biserică chiamă cu căldură la pocăință sufletele oamenilor care cercetează bisericile în aceste zile de Păresimi.

Va cădea curînd peste lanuri și cîmpii, înția ploaie de primăvară, care va spăla toată necurăția și funinginea așternută iarna pe pămînt, pe acoperișuri și pe pomi. Și firea înconjurătoare ne va încînta iarăși cu negrăita ei frumusețe.

Este însă și o ploaie duhovnicească: este ploaia lacrimilor de pocăință și ploaia binecuvîntărilor dumnezeiești, revărsate peste inima care se căiește. Cu lacrămile sale, omul plin de păcate poate spăla cel mai chinuit suflet întinat de păcat, atîta putere au în ele. Prin ploaia harului dumnezeesc se curățește sufletul cel mai vinovat, atîta tărie are harul lui Dumnezeu.

După osteneala pocăinții, sfînta Biserică ne pune înainte un neprețuit odor: sfînta cuminecătură, cu dumnezeiescul Trup și cu Singele Cel de viață făcător al Domnului.

Toate aceste bucurii ale primăverii sufletești, noi le trăim pentru că sîntem fii ai sfîntei Biserici Ortodoxe. Numai Biserica singură, ea, maica noastră pămîntească, poate să umple sufletul omului credincios cu această bucurie.

De aceea, vă îndemn fraților, țineți-vă în credința voastră de veșmîntul sfîntei noastre maici, care este Biserica Ortodoxă; păstrați cu nestrămutată dragoste dreapta credință, care este cel mai sfînt și neprețuit odor sufletesc al nostru. Pildă să ne fie toți sfînții lui Dumnezeu, care au străbătut calea pămîntească cu credință, cu pocăință și cu evlavie.

Să ne adăpăm deci, sufletele noastre la izvoarele de apă vie ale Ortodoxiei și nu vom mai înseta în veac. Să pășim cu bărbăție și cu hotărîre pe calea virtuților creștinești și nu vom mai fi biruiți în veac.

Să ne rugăm din inimă Părintelui Ceresc, să ne învrednicească de a dobîndi liniștea sufletelor noastre, prin binecuvîntarea mărturisirii, prin bucuria împărtășirii cu Sfintele Taine și fericirea de a înțîmpina noaptea cea luminată cu sufletul curățat de păcate; iar cînd vom trece în viața veșnică, să avem parte de a fi pururea cu Domnul. Amin!

Pr. Prof. GHEORGHE I. MOISESCU

LA SFÎNTUL GRIGORIE DE PALAMA

Pentru duminica a doua din Postul Mare, pe care o sărbătorim astăzi, Sfânta Biserică a orînduit o înđoiță prăznuire și anume: minunata vindecare a slăbănogului din Capernaum și cinstirea Sfîntului Grigorie Palama, celui care a fost «fiu al dumnezeieștei și neînseratei lumini», «propovăduitorul darului», «trîmbița teologiei».

Împreunarea acestor două sărbătoriri nu este întîmplătoare și fără rost, ci are un tîlc foarte adînc. Pentru a-l înțelege, sîntem ajutați chiar de una din cîntările Bisericii, alcătuite în cinstea Sfîntului Grigorie, care are următoarele cuvinte: «Omorîndu-ți toată zburdălnicia trupului celui stricăcios, înțelepte, sihăstrește ți-ai înviat mișcările sufletului și l-ai făcut pe el organ dumnezeiesc al teologiei» (Slavă de la cîntarea 3-a, Triod, ed. 1930, p. 261).

Din aceste cuvinte, învățăm că, în străduința de a se mîntui, creștinul trebuie să săvîrșească trei lucrări: să omoare faptele păcătoase ale trupului, să renască sufletește, sădind virtuțile creștine în locul aceloră și să înainteze mereu pe calea sfințeniei sau a unirii cu Dumnezeu.

În strădania Bisericii de a ne face să deprindem această înțelepciune duhovnicească, slujba dumnezească săvîrșită astăzi ne-a înfățișat două chipuri de oameni cu totul deosebite: chipul slăbănogului, cu totul neputincios și chipul Sfîntului Grigorie Palama, un adevărat uriaș al credinței și faptei creștine.

Trupul acesta «neputincios», cum îl numește Mîntuitorul, l-am văzut astăzi în starea cea mai de plîns. Pe slăbănogul din Capernaum îl păștea osînda morții. Păcatul îl slușise, îi istovise puterile, îi măcinase sănătatea, îi alungase bucuria vieții și-i băgase în oase chinurile și groaza morții.

Țintuit în pat, din pricina păcatelor, stîrnește numai compătimire. Alți oameni, îndurători și jertfelnici, din iubire pentru aproapele în suferință, îl poartă și-l îngrijesc, străduindu-se pe cît puteau, să-i găsească tămăduire.

Dar același trup omenesc, părtaș la aceleași slăbiciuni ce țin de firea pămîntească, dar împreunat cu un «suflet osîrduitor», l-am văzut tot astăzi în culmea puterii, a bucuriei și a slavei, numai datorită unei vieți trăite după voința lui Dumnezeu.

Și pentru a ne da mai bine seama de chipul în care și noi, ferindu-ne de păcate, care sînt pricina slăbănogiei sufletului și a trupului, putem să ne întărim și să ne ridicăm ființa pînă la înălțimea atînsă de Sfîntul Grigorie, am socotiț de folos de a înfățișa astăzi, pe scurt, viața, învățăturile și faptele acestui mare sfînt al Bisericii noastre ortodoxe.

Anul acesta se împlinesc 662 de ani de cînd, în Constantinopole, cetatea cea mare a credinței ortodoxe, a văzut lumina zilei pruncul Grigorie, primul copil al lui Constantin și Kale, familie cu înalte rosturi pe lîngă curtea împărătească.

Părinții lui erau vestiți prin evlavia și viața lor curată. Tatăl său se mîngîie la pierderea unui copil, citind psalmii lui David, iar înainte de moarte se tunde în monahism.

Grigorie a rămas orfan de tată la vîrsta pe 7 ani. Mama sa, rămasă văduvă cu 5 copii, se dăruie în întregime creșterii micilor vlăstare, în frica de Dumnezeu și iubirea de oameni.

Grigorie deprinse, pe lângă buna credință, tot ce se putea învăța pe vremea aceea la curtea unui împărat. Încă de mic copil, simțea o puternică chemare pentru viața duhovnicească. Înainte chiar de a fi monah, ducea o viață de aspră înfrinare, cu posturi și veghieri îndelungate, hrănindu-se numai cu pâine și apă și stăpînindu-și poftele, deși era în floarea vârstei și în mijlocul unei vieți pline de ispite, cum era curtea împărătească, în preajma căreia trăia.

La plinirea vârstei de 21 de ani, porni să-și îplinească visul lui scump de a trăi viața duhovnicească după toate pravilele ei și astfel se făcu monah la sfântul munte Athos.

Dar mai vrednic de laudă este că el a izbutit mai întâi să cîştige pentru această viață, pe toți ai casei sale. Căci mama sa, cu cele două fiice și trei fii, părăsesc toate bunurile și cinstirile curții împărătești și intră în mănăstire.

După ce au împărțit toată averea lor la săraci, Sfântul Grigorie, cu cei doi frați ai săi, s-au îndreptat spre sfântul Munte, care era o adevărată răsadniță de virtuți creștine.

Cine poate spune nevoințele și biruințele duhovnicești ale Sfântului Grigorie, din acest loc sfânt ?

Rugăciunea neîntreruptă ziua și noaptea, postul aspru, înfrinarea chiar de la trebuințele cele mai firești, lacrimile, toate acestea erau acum sporite.

În sihăstria, în care s-a retras curînd, prin nevoințe și rugăciuni stăruitoare, s-a învrednicit a-și înduhovnici chiar și trupul, așa încît, cei ce veneau la dînsul, îi vedeau uneori fața strălucind mai presus de fire, luminată fiind de focul duhului și aceasta cu deosebire în timpul Sfintei Liturghii. Iată o dovadă vie de chipul cum putem întări trupul, prin înfăptuirea virtuților, chiar dacă ne lipsim adesea de cele ce se cred îndeobște neapărat trebuitoare pentru viața trupului. Căci Sfântul Grigorie era în al trezecilea an al vieții lui și cu toată asprimea traiului său, avea un trup sănătos, neatîns de nici o boală, ba încă împărtășindu-se chiar de puteri neobișnuite.

Dar iată că acum încep pentru dînsul și durerile cele socotite de noi, dureri : îi moare mama ; chemat la Constantinopole de surorile sale, se duce, le mîngîie, le ajută. Pierde și pe sora sa, Epiharis și pe fratele său Teodosie. Trece prin grele încercări, dar nu se lasă copleșit de acestea.

Așezat la schitul Sfântul Sava din Sfântul Munte, începu să predice și să scrie, învățînd credința cea dreaptă. Biserica Ortodoxă nu avea pe vremea aceea un om mai luminat și mai îmbunătățit, care să fie în stare să-i ferească învățătura de rătăcirii. De aceea, simțindu-se mare nevoie de el, fu chemat la Tesalonici și făcut prot. Aici, se devotă cu totul binelui obștesc și apărării dreptei credințe, pentru amîndouă fiind în stare să-și jertfească chiar viața.

Aceasta a dovedit-o cu prilejul unei mari certe pentru credință, care s-a iscat în acea vreme. Un oarecare Varlaam din Apus (Calabria), învăța greșit, cum că harul, lumina cea dumnezeiească ar fi asemenea luminii de la soare, adică ar fi făcută, creată.

Impotriva acestei rătăcirii, Sfântul Grigorie învață credința cea dreaptă, și anume : că lumina dumnezeiească — harul —, izvorăște de la Dumnezeu și va lumina pe cei drepecți în viața viitoare ; că este aceeași lumină care s-a arătat pe muntele Taborului, cînd s-a schimbat la față Hristos. Aceasta stă pe temeiul cuvintelor Sfântului Apostol

İacob, care zice : «Toată darea cea bună și tot harul desăvîrșit se pogoară de sus, de la Părintele luminilor, la care nu este schimbare sau umbră de prefacere» (I, 17).

Această lumină dumnezeiească «uneori scoate din trup, ca pe Pavel, alteori, transfigurează și trupul, luminîndu-l și îndumnezeindu-l și pe el, ca și pe Moisi, cînd cobora de pe Sinai». Uneori, devine văzută și de ochii trupești, ceea ce este o mare minune ; alteori și grăiește, cum i-a grăit lui Pavel.

La această stare de sfințenie, ne-a învățat Sfîntul Grigorie și pe noi cum putem să ajungem. El ne sfătuiește să dobîndim mai întîi știința și înțelepciunea Scripturilor. «Dar cunoștința dogmelor, fără viață creștină, nu folosește. Numai înțelepciunea cea duhovnicească, adică cea născută în credință și amestecată cu iubire, este mîntuitoare».

Sfîntul Grigorie ne îndeamnă la rugăciune neînteruptă, cu mintea și inima. Rugăciunea este neapărat trebuitoare. După Sfîntul Grigorie, numai dacă ne vom spăla sufletul prin rugăciune neînteruptă, de toate preocupările, făcîndu-ni-l tăbliță curată, își va înscrie pe el, Duhul Sfînt semnele sale.

Dar el nu cere ciuntirea firii omenеști printr-o înfrînare neomeneasă — cum l-ar putea învinui careva. Căci eliberarea de patimi nu-i — după el — omorîrea simțirii, ci numai îndreptarea ei de la cele rele, spre cele bune. Mai mult chiar, el prețuiește trupul chiar mai mult decît alții, întrucît socotește lucrările făcute de mădularile trupului în cinstea lui Dumnezeu, ca ajutătoare prețioase la desăvîrșirea sufletului.

Cu deosebire prin învățătura sa despre har, Sfîntul Grigorie a lămurit pentru totdeauna, una din cele mai grele și mai însemnate întrebări pe care le punem privitor la mîntuirea noastră.

Și în această privință, Biserica Ortodoxă a rămas credincioasă duhului creștin de totdeauna. Așa, de pildă, creștinii apuseni — care împreună cu Varlaam, socotesc harul ca o putere făcută, creată — nu se pot bizui prea mult pe ajutorul lui și de aceea sînt nevoiți a-și căuta mîntuirea mai mult în străduințe proprii, țintind, în loc de trăire cu Hristos și în Hristos, numai urmarea lui Hristos. În acest chip, Dumnezeu stă departe de om ; este ca un soare, dar neschimbător și lipsit de iubire și îndurare.

Dar acest fel de a vedea, nu potolește setea omului evlavios și nu împlinește nevoile sufletului ca învățătura Bisericii ortodoxe, lămurită de Sfîntul Grigorie Palama.

După acesta, Dumnezeu, în ființa Sa, este un adînc nepătruns, care nu se schimbă și nu poate fi cunoscut : «firea lui Dumnezeu este înălțime neajunsă». Dar din acest adînc, ies lucrări și puteri care pot fi cunoscute și împărtășite. Harul mîntuitor este dintre aceste puteri necreate ale lui Dumnezeu ; prin ajutorul acestuia, creștinul ortodox nădăjduiește să se poată apropia de Dumnezeu și uni cu El.

Așa dar, pe Dumnezeu Îl putem cunoaște duhovnicește și fără mijlocire, iar nu numai prin minte, din cercetarea firii, cum învață greșit creștinii apuseni.

Avem, de asemenea, puterea trebuitoare spre a ne apropia de Dumnezeu și a ne asemăna cu El, de oarece sprijinul pe care-l pri-

mim nu este o putere creată, ci necreată, adică o putere întru totul dumnezeiească.

Acestea și multe alte lucruri prea înțelepte ne-a învățat pe noi și pe toată creștinătatea ortodoxă, cu atîta strălucire, Sfîntul Grigorie Palama. De aceea, un sobor de arhieriei, adunat la Constantinople în anul 1341, a consfințit pentru veacuri, învățătura lui cea dreaptă, afurisind pe cei ce nu învățau drept despre harul mîntuitor.

Sfîntul Grigorie a păstorit ca arhiepiscop al Tesalonicului, timp de 12 ani. În această vreme, a avut multe de pățimit. Fiind trimis la Constantinople, ca să mijlocească împăcarea împăraților, este prins de Agarieni, care-l țîn închis un an întreg și-l sortesc pieirii în multe rînduri, dar Dumnezeu l-a scăpat pe Sfîntul Grigorie și i-a dat puțința de a se întoarce teafăr și nevătămat la păstoriții săi.

S-a mutat la cele veșnice în 1359. în vîrstă de 63 de ani. Trupul său, înmormîntat la biserica Sfîntul Dumitru din Tesalonic, s-a păstrat nesticăcios, neputrezit, fiind și izvor de tămăduiri de-a lungul veacurilor. Marele foc din 1890 a prefăcut în cenușă biserica, dar a lăsat aproape neatîns osemintele sfîntului, care au fost mutate apoi în biserica mitropolitană Sfîntul Nicolae, unde se păstrează și astăzi.

Pentru viața lui îmbunătățită, pentru dreapta lui învățătură despre sfîntul har, pentru preamărirea cea duhovnicească a trupului său atît în viață, cît și după moarte, pentru minunile pe care Dumnezeu le-a săvîrșit printr-însul, el a fost trecut în rîndul sfinților, numai la nouă ani după moarte și a fost cinstit de toată Ortodoxia.

Sfîntul Grigorie Palama a rămas o vie și înaltă pildă pentru toți cei ce simt sfînta chemare de a trăi aproape de Dumnezeu, de a se desăvîrși duhovnicește.

Pentru cei mai mulți, viața acestui mare sfînt rămîne o culme foarte anevoie de ajuns; dar pentru toți, ea este o biruință strălucită a duhului, care poate fi dobîndită de oricine-i urmează pilda.

Cei mai mulți dintre noi ne recunoaștem mai curînd în chipul slăbănogului pe care Hristos l-a mîntuit, iertîndu-i păcatele și redîndu-i sănătatea. Ca și acela, avem trupurile slăbănogite de patimi și simțim nevoia de a fi duși grabnic la biserică de către preoți, înaintea Celui ce are putere să ne ierte păcatele și să ne dăruiască viață și sănătate.

Din înfățișarea celor două chipuri de viețuire omenească, scoatem multe și însemnate învățături pentru mîntuirea noastră.

Din pătimirile slăbănogului, învățăm să ne ferim ca de foc de păcate și patimi, care ne istovesc puterile pînă la slăbănogire, pînă la totală neputință; învățăm să fugim de păcate, care aduc boale și moartea.

Să năzuim la biruințele cîștigate de Sfîntul Grigorie Palama în lupta cu păcatele și pentru dobîndirea virtuților. Căci, în chipul acesta, trupul se poate împărtași, încă din viață, de lumina dumnezeiească, hărăzită celor drepți de neputrezire. Dovadă, avem în nimbul de lumină care încununează chipurile sfinților de pe icoanele noastre și moaștele unor sfinți care se bucură de nesticăciune.

Să urmăm pilda celor ce purtau pe slăbănog, ajutînd pe păcătoși și pe bolnavi să-și capete mîntuirea și sănătatea, rugîndu-ne pentru dînșii și purtîndu-le sarcinile.

Să păstrăm și să prețuim comorile de învățătură ale Bisericii noastre Ortodoxe, care cuprind călăuzele și ajutoarele cele mai si-

gure și mai de temei spre o viață cât mai îmbunătățită și mai plăcută lui Dumnezeu. Să năzuim și să ne străduim a urca cât mai aproape de Dumnezeu pe căile urmate și arătate de Sfintul Grigorie : prin credință puternică, rugăciune neîncetată, înfrinare, post, priveghere și rîvnă aprinsă, toate puse în slujba lui Dumnezeu și a aproapei.

Să fim încredințați că și Sfintul Grigorie Palama, că străduințele noastre nu vor fi zadarnice, pentru că Dumnezeu ne vine în ajutor chiar cu puterile Sale dumnezeiești, cu harul Său ; căci Dumnezeu este foarte aproape de noi — «în El ne mișcăm, viem și sintem».

Hristos este Păstorul nostru cel bun, care binevoiește a Se sălășlui chiar în trupurile noastre, în care-L primim prin sfînta împărtășanie.

Dîndu-ne seama cu înfricoșare, dar și cu nădejde, de aceste lucruri atît de adînci și tainice, să ne străduim a fi la înălțimea de fii ai lui Dumnezeu, după har, lăsînd ca să trăiască în noi duhul și puterea lui Hristos. Căci El este Păstorul cel bun, care-Și pune sufletul pentru oile Sale și care a venit ca lumea viață să aibă și, mai mult să aibă.

Numai așa ne vom învrednici de a fi părtași la viața Sa cea preaslăvită și preafericită, la care El ne îmbie și ne sprijină cu atîta dragoste și fără încetare. Amin !

Asistent CONST. C. PAVEL

DESPRE CUMPĂTARE, DUPĂ SFINTA SCRIPTURĂ ȘI SFINȚII PĂRINȚI

Material omiletic pentru predicile din post

Cumpătarea a fost socotită chiar în lumea păgînă — și mai ales la greci și romani — ca temelia tuturor virtuților morale. Ea era privită în general, ca «puterea morală de a te împotrivi poftei care te atrage la o plăcere ademenitoare, dacă prin această plăcere s-ar primejdui un bun esențial al vieții». Cumpătarea nu este o virtute înăscută, ci trebuie dobîndită prin deprindere. Pentru dobîndirea și păstrarea ei se cere mai cu seamă răbdare și abținere de la ceea ce poate aduce vreun rău. Epictet, filosof stoic (50—120), zice în această privință : «Dacă cineva păstrează în inima lui aceste două cuvinte și poartă grijă să se supună lor și să le urmeze, acela va fi mai întotdeauna fără greșală și va trăi o viață foarte liniștită. Aceste două cuvinte sînt : rabdă și abține-te».

În creștinism, cumpătarea capătă o nuanță și mai înaltă. Aici, ea nu se lasă călăuzită numai de rațiune, ci în ajutorul acesteia vine legea divină și harul dumnezeiesc, care-l luminează și-l întărește pe creștin și mai mult în hotărîrea lui de a fi cumpătat întru toate. În înțelesul ei mai larg, ca virtute cardinală creștină, «cumpătarea este o măsură ce o păzește cineva în mîncare, în băutură și îmbrăcăminte, chiar în vorbe și în toate faptele lui și prin mijlocul ei alege orice este cuviincios» (Mart. Ortodoxă, Partea III, Răspuns la întrebarea 14). În acest înțeles, ea cuprinde în sine, ca ramuri, ori ca roade ale ei, cumpătarea la mîncare (abstinența) și la băutură

(sobrietatea), castitatea (înfrînarea poftelor sexuale), fecioria (renunțarea completă și pentru totdeauna la aceste plăceri), modestia, smerenia, blîndețea, bunăcuviința în vorbire, în îmbrăcăminte și în toată purtarea creștinului. În capitolul de față ne ocupăm numai de cumpătarea la mîncare și băutură, atingînd în oarecare măsură și păcatele capitale opuse acestei virtuți, adică îmbuibarea sau lăcomia la mîncare și băutură.

Cumpătarea la mîncare și băutură este virtutea care face pe om să-și stăpînească instinctul alimentării, în așa fel, ca el să nu depășească marginile ce-i sînt indicate de scopul moral și rațional al alimentării. Întreținerea corpului și păstrarea sănătății, iar nu plăcerea de a mîncă și de a bea, sînt motivele care trebuie să-l călăuzească și să-l determine pe creștin la mîncare și la băutură. Călăuzit de aceste motive, el își alege ce trebuie (calitatea), cît trebuie (cantitatea) și cînd trebuie (timpul) să mănînce și să bea. Păstrarea măsurii cuvenite în mîncare și băutură este de foarte mare însemnătate pentru fiecare om, căci nerespectarea ei nu numai că-i sdruncină sănătatea, dar «prin îmbuibare, voința și inteligența își pierd vigoarea», pe cînd «cumpătarea are efect contrariu: ea păstrează pe om întreg, sănătos, puternic, capabil de a munci și de a gusta adevăratele plăceri».

De aceea, cu drept cuvînt zice un renumit medic din veacul trecut: «Lăcomia la mîncare pune pe om pe aceeași treaptă cu animalele, iar beția îl coboară cu mult mai jos, căci animalele nu se îmbată niciodată» (Dr. H. Klencke, «Diätetik der Seele», pag. 554). Și, într-adevăr, în viața animalelor nu se găsește nicăieri acest abuz (beția), iar în cea a oamenilor, dimpotrivă.

Care este măsura cuvenită la mîncare? Ne-o spune o regulă veche, dar pentru totdeauna adevărată și folositoare: «Să încetăm de a mai mîncă atunci, cînd am mai putea mîncă încă ceva» (Huzeland, «Makrobiotik», pag. 188).

Dovezi din Sfînta Scriptură

Cumpătarea este foarte folositoare (Înțelepciunea lui Solomon, 8, 7), vad al Duhului Sfînt (Gal. V, 22, 23).

Omul trebuie să mănînce numai atît cît îi este de folos (Prov. 25, 16; 27, 7; Ecles. 10, 16, 17) și să nu-și îngreueze inima cu îmbuibare de mîncare și de băutură (Luca 21, 34).

Cumpătarea întreține sănătatea trupului; de aceea omul să mănînce cuviincios (Sirah, 31, 18), să nu fie nesățios (v. 19), căci cel cumpătat la mîncare are somnul sănătos (v. 22), pe cînd cel nesățios nu poate dormi, are greață și dureri din pricina îmbuibării (v. 23).

Omul să fie cumpătat întru toate (Rom. XIII, 13, 14; I Tim. 3, 11; Tit. 2, 3), căci așa va fi ferit de multe neputințe (Sirah, 31, 26), prin nesațiu mulți au pierit, iar cel cumpătat își va înmulți viața (idem, 37, 34).

Prin cumpătare, ne întărim în credință, în dragoste și în nădejdea mîntuirii (I Tes. V, 68; I Tim. III, 2, 3; Tit. II, 12, 13; I Petru, I, 13; 5, 8; II Petru I, 6), iar necumpătarea duce la desfrînare. (Efes. V, 16). De aceea, pe lîngă știință, omul trebuie să aibă și cumpătare, (II Petru, I, 6).

Cu cumpătarea mai trebuie împreună și vegherea (I Tes. V,

6; I Petru V, 8), înfrînarea poftelor (I Petru, II, 11), răbdarea, evlavia, iubirea frățească, dragostea către toți oamenii (II Petru, I, 67).

Trebuie să fie cumpătați: slujitorii altarului (I Tim. III, 2, 3; Tit. I, 7, 8), soțiile lor (I Tim. III, 11), copiii lor (Tit. I, 6), tinerii (Tit. II, 6), tinerele (Tit. II, 4, 5), bătrînii (Tit. II, 2), bătrînele (Tit. II, 3) și în genere toți credincioșii (I Tes. V, 6, 8); Gal. V, 23; II Petru I, 6).

Motive pentru cumpătare: răsplata ce este făgăduită celor cumpătați (I Cor. IX, 25), teama de ispitele diavolului (I Petru V, 8, 9), sfîrșitul apropiat (I Petru, 4, 7), teama de a nu sminti pe alții (I Cor. VIII, 13).

Dovezi din scrierile Sfinților Părinți

Clement Alexandrinul. Pedagogul, cartea II, cap. 1 :

«Dumnezeu i-a dat făpturii sale, adică omului, mîncare și băutură, ca să-și întrețină viața, nu ca să-și satisfacă lăcomia; și nici corpul măcar nu este în așa fel făcut, ca să-i priască multe feluri de mîncări, ci tocmai dimpotrivă: cei ce se hrănesc cu mîncări simple sînt cei mai puternici, cei mai sănătoși și au corpurile cele mai rezistente; slugile stau în această privință mai bine decît stăpînul, argații mai bine decît proprietarul moșiei; și nu numai puterea corpului, ci și mintea se dezvoltă mai bine la ei».

«Lipsa de cumpătare, cu toate că este rea în orice privință s-ar manifesta, totuși, la mîncare sare în ochi mai rău ca oriunde».

Sfîntul Efrem Sirul, «Proverbe», cap. 37 : «O mare virtute este cumpătarea cu privire la ochi, la pîntece și la limbă; și dacă se adaogă la ea și milostenia, atunci luminează ca o făclie».

Idem, cap. 38 : «Dacă iubești cumpătarea, vei ține în frîu demonul desfrînării».

Idem, cap. 39 : «Alții se desfătează cu îmibuirea și cu beția; tu însă, desfătează-te cu cumpătarea și cu sfințenia! Alții se desfătează în desfrînări; tu însă, saltă de bucurie cu gîndul la Dumnezeu, care păstrează gata pentru tine și pentru cei ce-L iubesc pe El, cununa de onoare!»

Idem, cap. 64 : «Mîncarea multă îngreunează mintea, iar cumpătarea înțeleaptă o limpezește».

Idem, «Despre diferite virtuți». Invățătura 21, cap. 5 : «Cumpătarea la băutură constă în aceea că ne înfrîmăm și nu consimțim să luăm parte la chefuri, nu rîvnim la vinuri dulci, nu bem des și mult, ca cei nerușinați și nu umblăm după diferite băuturi plăcute și gătite cu măiestrie; în sfîrșit, nu numai că ne ferim de a bea mult vin, ci — dacă e cu puțință — chiar și de a bea prea multă apă!».

«Cumpătarea la mîncare se arată prin aceea că ne stăpînim și nu căutăm prea multe și prea delicioase mîncări, că nu mîncăm în afară de timpul și ceasul hotărît pentru mîncare, nu înghițim mîncarea cu lăcomie, nu năzuim cu nesațiu la mîncări de rară bunătate și nu avem poftă, cînd de unele mîncări, cînd de altele».

Sfîntul Vasile cel Mare: «A doua învățătură ascetică», cap. 7 :

«Necumpătarea a dat pe Adam morții și pentru pofța pîntecelui a adus pierzarea asupra lumii. Noe a devenit obiect de batjocură, Ham a fost blestemat, Isav și-a pierdut dreptul său de întii născut

și s-a înrudit prin căsătorie cu Canaanii, Lot a păcătuit cu fiicele sale și a devenit astfel propriul său socru și ginere, tatăl a devenit deci bărbat, și bunicul, tată, și în chipul acesta, din ambele părți și-a bătut joc de limitele firești. Vițiul acesta a făcut și pe poporul Israil să se închine la idoli și a zvrilit cadavrele lor în pustie. Acest vițiu a dat în ghiarele unui leu și pe un prooroc care fusese trimis de Dumnezeu să pedepsească pe un rege nelegiuit și cu toate că regele Ieroboam, cu toată puterea lui nu s-a putut răzbuna pe el, totuși proorocul acesta, pentru că nu și-a putut înfrîna pofta pîntecelui, a murit de o moarte năpraznică (III, Regi, XIII, 24). Dimpotrivă, Daniil, omul dorinței înfocate, și-a înfrînat pofta pîntecelui și a ajuns mare dregător în împărăția Chaldeilor, a sfărîmat idolii, a omorît balaurul, a îmblînzit leii, a prezis întruparea lui Dumnezeu și a tălmăcit tainele cele ascunse. Cei trei sfinți tineri, care s-au dovedit că-și pot înfrîna pofta pîntecelui, au disprețuit urgia regelui și, fără frică, au intrat în acel cuptor aprins, pe care poruncise să-l aprindă regele Nabucodonosor. Ei au arătat că un chip de aur, în zadar este socotit ca fiind Dumnezeu și, chipul acesta, ridicat de Satana multă vreme pentru a fi batjocorită slava ce trebuia adusă lui Dumnezeu, l-au luat cu ei ca pradă și l-au adus stăpînului lor. Chiar pe împăratul pornit cu atîta furie împotriva lui Dumnezeu și întreaga lui armată, i-au făcut ca — împreună cu toată făptura, să-l înalțe cîntări de laudă lui Dumnezeu. Și pentru a o spune în puține cuvinte, dacă-ți înfrînezi pîntecelul, vei avea locuință în rai; iar dacă nu-l înfrînezi, vei fi pradă morții.

Sfîntul Ioan Gură de Aur, «Omilia 29», cap. 25 la Epistola către greci.

«Vrei să-ți hrănești corpul? Nu-i da prea multă mîncare, ci dă-i cît îi este de ajuns și cît poate mistui el. Nu-l îngreuna ca să-i pregătești pieirea. Mîncarea îndestulătoare hrănește și înveselește; căci nimic nu ne aduce atîta plăcere, nimic nu ne face atît de sănătoși, nimic nu ne înviorează atît de mult organele simțurilor, nimic nu ne ferește atît de mult de boli, ca mîncarea bine mistuită. Deci, mîncarea în măsura cuvenită ne întreține viața, ne aduce mulumire și sănătate, iar cea peste măsură ne aduce vătămare, greață și boală. Căci relele pe care ni le pricinuieste foamea, ni le pricinuieste și îmbuibarea, ba încă chiar cu mult mai mari. Și, într-adevăr, foamea omoară pe om în puține zile și-l scapă de suferințe; aceasta însă roade corpul, îl face să înceapă a putrezi de viu și, după boală îndelungată, îl dă pe mîna morții celei mai chinuitoare. Noi însă socotim foamea un lucru blestemat, iar după îmbuibare — care este mai chinuitoare decît aceasta — alergăm cu mare grabă. De unde vine această boală? De unde această sminteală? Eu nu zic că trebuie să ne chinuim trupul, răbdînd de foame, ci să mîncăm numai atîta mîncare, încît să putem avea de pe urma ei plăcere, și anume o adevărată plăcere; să mîncăm deci, ceea ce este în stare să hrănească corpul și să-l facă viguros, destoinic, energic și bun pentru activitatea sufletului.»

Sfîntul Ioan Gură de Aur, «Omilia 29», cap. 3 la Epistola către evrei:

«Imbuibarea dă prilejul pentru poftele rele; și chiar dacă îmbuibatul ar fi cel mai mare înțelept, prin vin și prin mîncări, se aprinde patima în el, fără nici o îndoială; el trebuie să ajungă la desfrîu și flacăra poftei celei rele să vilvie în el. De aici vin desfrînările și adulterele. Căci de la un stomac flămînd nu poate porni

nici o iubire senzuală și cu atît mai puțin, dacă el este deprins cu cumpătarea; dar de la unul care este răsfațat prin îmbuibare, se nasc poftele cele rele».

Fericitul Ieronim, «*Contra lui Iovinian*», cartea II, cap. 7: «Mîncarea de carne, băutura de vin și îmbuibarea pintecelui alcătuiesc la o laltă un focar, din care izbucnesc poftele trupești».

Idem, «*Epistola către Eustechium*», cap. 9: «Cînd a fugit proorocul Ilie de frica Izabelei și, obosit fiind, se afla culcat în pustie, sub ramurile unui stejar, a venit la el un înger, l-a deșteptat din somn și i-a zis: «Scoală-te și mîncă!» (II, Regi, XIX, 5, 6). El a luat seama și, iată, la căpățîiul lui era o turtă de pîine coaptă în vatră și un ulcior cu apă. Nu putea Dumnezeu să-i trimeată vin aromatic, mîncări alese și carne bine gătită? Elisei a chemat la masă pe fiii proorocilor, i-a ospătat cu fiertură de verdețuri culese de pe cîmp și a auzit strigătul unanim din gura celor ce mîncau: «Moartea este în oală!». Omul lui Dumnezeu nu s-a supărat pe cei ce gătiseră bucatele, căci el nu obișnuia să mînce mîncări mai alese, ci a presărat făină în oală și a prefăcut amărăciunea în dulceață, cu aceeași putere cu care prefăcuse Moise apa amară în apă dulce (IV Regi, IV, 38, 41). Ascultă încă mai departe, cu ce mîncări a cerut el să fie ospătați și aceia care veniseră să-l prindă și să-l ridice, dar fuseseră orbiți, atît la ochi, cît și la minte, după ce — fără știrea lor — îi duseseră în Samaria: «Dă-le pîine și apă să mînce și să bea și apoi, lasă-i să se ducă la domnul lor!» (IV Regi, VI, 22).

Și lui Daniil putea să i se aducă din bucatele împărătești un prînz mai bogat; dar Avacum îi aduce «prînzul secerătorilor», adică — socotesc eu — o mîncare țărănească (Dan. XIV, 38—46).

Idem, cap. 8: «Prin cele cinci simțuri, vițiile își fac intrarea în suflet, ca prin tot atîtea ferestre. Cetatea și fortăreața sufletului nu poate fi cucerită, dacă nu pătrunde prin porțile ei, armata dușmană. Prin patimile trezite de simțuri, mintea se îngreunează; ea este ademenită de ochi, de urechi, de miros, de gust, de pipăit!».

Sfîntul Dorotei, arhimandritul din Gaza: «*Diferite învățături foarte folositoare pentru suflet*», învățătura 24: «Nu vorbi nimic din cele ce sînt deșarte și nefolositoare, ci numai ceea ce este de trebuință! Mai mare decît oricare virtute, este modestia. Nu întrerupe vorba cînd vorbește altul și nu răspunde ca unul care nu are nici educație, nici învățatură, ci răspunde ca un înțelept! Fii statornic și hotărît și ori unde te găsești, socotește-te ca cel mai mic și ca slujitorul fraților tăi! Fugi de îngîmfare, ca de moarte! Fii cumpătat și modest! In somn să nu fie departe de tine virtutea, ci să stea în jurul tău ca păzitoare!

Ibidem: «O, necumpătatule care cauți să-ți îneci trupul! Mai bine ar fi pentru tine să înghiți cărbuni aprinși și să mînci cu totul castroanele și tigăile, decît să-ți hrănești pîntecele în felul acesta. Ferește-te de a vorbi mult, căci vorba multă face să-ți piară din minte ideile sănătoase și cerești, care-ți vin din inimă. Omule dacă păzești aceste porunci și mereu te gîndești la Dumnezeu cu inimă curată și fără să te amăgești pe tine însuți, atunci va apărea în sufletul tău lumina lui Hristos, care nu se stinge în vecii vecilor».

Pr. M. PISLARU

MATERIAL OMILETIC

RĂSPALATA CREDINȚEI

Un pustnic a povestit odată scriitorului bisericesc Ioan Moshu (care a trăit în veacul al VII-lea), următoarea întâmplare: Un tânăr ajunsese ucenic la un giuvaergiu. Intr-o zi, un mare demnitar a comandat la acest giuvaergiu o cruce de aur, pe care voia să o dăruiască unei biserici. Pentru aceasta a încredințat giuvaergiului o cantitate oarecare de aur și de pietre prețioase, cu care să împodobească crucea. Mai înainte, însă, demnitarul, fără să știe giuvaergiul, cîntărise atît aurul cît și pietrele prețioase și își însemnase greutatea lor, gîndindu-se ca nu cumva giuvaergiul să-l fure.

Giuvaergiul a încredințat topirea aurului ucenicului lui. Acesta fiind un tânăr credincios și virtuos, gîndindu-se să facă și el o faptă bună a adăogat la aurul demnitarului, încă o mică măsură, care nu era altceva decît salariul lui pe timp de o lună, cu nădejdea că Domnul Hristos îi va socoti și lui fapta aceasta «ca pe cei doi bănuți ai văduvei din Evanghelie».

Cînd crucea a fost gata și demnitarul acela a venit să o ia, mai întîi a cîntărit-o și văzînd, cum era și natural, că atîrna mai greu, a început să amenințe pe giuvaergiu, învinuindu-l că a săvîrșit un fals, amestecînd aurul lui curat cu altceva și că pentru aceasta greutatea crucii nu mai corespunde cu aceea a aurului și a pietrelor prețioase pe care i le înmînase.

Văzînd aceasta și gîndindu-se că giuvaergiul nu era cituși de puțin vinovat, tînărul ucenic a venit înaintea demnitarului și i-a mărturisit adevărul, spunîndu-i: «Acela care Singur cunoaște sufletul omului știe că nu am făcut nimic rău, ci văzînd cît de mult aur ai dăruit tu lui Hristos, am socotit să adăog și eu salariul meu, ca și eu să am parte laolaltă cu tine și să mă primească și pe mine Hristos, ca pe cei doi bănuți ai văduvei aceleia». Demnitarul acela atît de mult s-a mirat și atît de mult a prețuit sinceritatea și credința tînărului, încît l-a luat de îndată sub ocrotirea lui, iar după puțină vreme l-a înfiat și l-a făcut moștenitorul său.

În felul acesta credința a fost răsplătită din belșug de Dumnezeu după cum este răsplătită întotdeauna orice faptă virtuoasă adevărată, care este săvîrșită din dragoste față de Mîntuitorul lumii, Hristos.

CURĂȚIA PE CARE O DĂ MĂRTURISIREA

Intr-o zi un sculptor renumit se plimba cu cîțiva dintre admiratorii lui pe un drum de țară.

Cum se plimbau ei așa și discutau, la un moment dat s-au oprit puțin într-un loc. Și în timp ce discuția continua, sculptorul a zărit din întâmplare, lîngă marginea drumului, o bucată de marmoră, dar înnegrită mult, din cauza prafului și a murdăriei. Întrerupînd discuția, sculptorul s-a apropiat de bucata de marmoră, a lovit-o puțin cu vîrfurile bastonului și cu îndemînarea pe care o avea, pricepînd că este vorba de ceva cu totul deosebit, s-a adresat însoțitorilor lui, spunîndu-le: «Curățați bucata aceasta de marmoră, ca să iasă la iveală sufletul care este în ea». Prietenii sculptorului au rămas surprinși de cuvintele acestea nepotrivite pentru ei, dar au primit lămurirea cu-

venită, când, după câteva zile sculptorul i-a chemat să le arate o mică statuie nespus de frumoasă, care ieșise la iveală după ce bucata de marmoră care fusese găsită în drum fusese curățită și lustruită.

Tot astfel este și omul după curățirea pe care i-o dă mărturisirea și după ce ies la iveală toate virtuțile care stau ascunse în inima lui: el este întocmai ca bucata de marmoră plină de praf și de murdărie, de pe marginea drumului, care ascundea în ea o adevărată comoară de artă. Spălat prin lacrimile pocăinței și curățit prin Taina Sf. Mărturisiri, el poate mai departe să împodobească societatea și să strălucească frumusețe duhovnicească tuturor celor din jurul lui.

VIRTUTE NUMAI DE SUPRAFAȚĂ ȘI VIRTUTE ADEVĂRATĂ

Odată, ava Longhin a destăinuit lui ava Luciu trei dorințe ale lui, la care ava Luciu i-a dat răspunsul potrivit, datorită îndelungatei lui experiențe și vieții lui sfinte. Ava Longhin a spus mai întâi următoarele: «Vreau să mă retrag și să schimnicesc în pustie». La aceasta, bătrînul i-a răspuns: «De nu vei izbuti să-ți stăpînești limba, oriunde vei merge, tot nimic nu ai să izbutești. Dar de vei izbuti să-ți stăpînești limba, chiar și în lume de ai rămîne, vei avea mult câștig».

După aceasta ava Longhin i-a mai spus: «Vreau să postesc mult de tot». De data aceasta, bătrînul i-a zis: «Potrivit cu cele ce spune profesul Isaia, chiar dacă-ți vei îndoii ca un lanț sau ca un inel grumazul, postul tău nu va fi primit, dacă nu îți vei stăpîni gîndurile cele rele».

A treia oară, când ava Longhin a spus că vrea să părăsească lumea, ca să-și izbăvească sufletul, ava Luciu i-a răspuns: «Dacă nu ești în stare să-ți izbăvești sufletul atîta vreme cît te găsești printre oameni, nici cînd te vei îndepărta de ei nu vei putea».

VIRTUTEA NU POATE FI DEFĂIMATĂ

Roland Hill, marele om învățat și inventatorul mărcilor poștale, a fost atacat odată cu putere de către un ziar, iar mulți dintre prietenii lui l-au sfătuit să dea în judecată ziarul acela pentru insultă și defăimare. Dar el, care era direct interesat în cauză, a respins propunerile prietenilor săi, spunînd că o astfel de plîngere îndreptată împotriva ziarului, l-ar împinge oarecum la lucruri extreme, care nu sînt potrivite unor creștini, iar la urmă a adăugat următoarele cuvinte: «Știu din experiență că virtutea și caracterul unui om nu pot fi păgubite decît de faptele și de purtarea lui proprie».

INFĂȚIȘAREA DE MULTE ORI ESTE ÎNȘELĂTOARE

În timp ce privea un vapor impunător, bine îngrijit și frumos vopsit, care se găsea ancorat într-un port, o doamnă a zis către prietena ei: «Ce vapor frumos și îngrijit! Zău așa, de-ar fi vorba să fac vreo călătorie cu vaporul, n-aș prefera vreun altul». La aceste manifestări de admirație ale ei, prietena ei i-a răspuns: «Eu nici odată nu aș prefera să călătoresc cu el, căci cunosc foarte bine că este un vapor vechi de tot și că pe deasupra fundul lui, lovit în repetate rînduri de stînci, abia dacă se mai ține. În caz de furtună pe mare eu cred că nu va mai putea rezista mult timp și că primejdia pentru călătorii de pe el este cît se poate de mare. Celălalt vapor,

care se găsește colo, lângă el, însă, cu toate că nu are înfățișare frumoasă și seamănă pe din afară cu un mărfar, are o foarte mare rezistență, este un vas nou, puternic și oferă călătorilor toate înlesnirile, cu toate că pe dinafară nu pare astfel».

Tot astfel și în viață de multe ori oamenii abili pe dinafară produc o impresie frumoasă, dar nu arareori se dovedesc pe dinlăuntru și din punctul de vedere al sufletului, goi, fără conținut, măcinați de patimi și primejdioși, în timp ce alții, fără înfățișare frumoasă pe dinafară, dispun uneori de frumusețe sufletească, de virtuți admirabile și în genere de calități care pot să conducă pe semenii lor pe drumul mântuirii sufletești.

BUNUL CEL MARE AL VIAȚII

Cînd Alaric impresurase Roma și orașul acesta trecea prin toate grozăviile foamei, senatul roman a trimis soli ca să trateze cu învingătorul. Cînd, însă, solii aceștia au auzit condițiunile foarte grele pe care le puneau Alaric, au zis: «Dacă, o, împărate, stărui în condițiile acestea pe care voiești să ni le impui, atunci ce gîndești să ne mai lași nouă?».

«Viața» a răspuns Alaric. Intr-adevăr că viața este unul dintre bunurile cele mai mari și mai scumpe, ne arată și voința dumnezeiască, prin glasul profetului Ieremia (51, 35).

După Arhim. Pant. Karanikola.

In romînește de Pr. OLIMP N. CĂCIULĂ

PAGINI DIN SFINȚII PĂRINȚI

DIN CUVINTUL CĂTRE PĂSTOR AL SFÎNTULUI IOAN SCĂRARUL*

Cap. I. — Comandantul îmbunătățit salvează corabia și păstorul bun dă viață și sănătate turmei cuvântătoare. Cu cât turma, progresînd fără întrerupere, urmează păstorului, cu atît păstorul va răspunde pentru ea înaintea Stăpînului casei. Prin cuvînt, păstorul să săgeteze oile care rămîn în urmă, din lenevie sau din lăcomie. Este o mărturie a păstorului îmbunătățit și aceasta : cînd oile vor începe să dormiteze sufletește din cauza arșiței zădufului (păcatelor), dar mai ales din cauza (slăbirii) trupului, atunci păstorul, ridicîndu-și ochii către cer, să vegheze și mai cu putere pentru ele. Că de obicei în vremea zădufului aceluia, multe oi ajung hrană lupilor, Dacă și păstorii înclin-capul în jos, spre pămînt, în vremea zădufului, așa cum vedem că fac oile, apoi să luăm aminte la ceea ce spune : «Dumnezeu nu va disprețui inima zdrobită și umilită» (Ps. 50, 19). Cînd întunericul și noaptea patimilor a cuprins turma, pune cîinele (mintea) să stea nemișcat la paza de noapte către Dumnezeu ; și nu-i deloc absurd să înțelegi că mintea ta este ucigătoare a fiarelor sălbatice (a patimilor).

Cap. II. — Bunul nostru Domn a dat firii omenești și această particularitate ca bolnavul să se bucure atunci cînd vede pe medic, deși poate nu se folosește cu nimic de la dînsul. Și tu, o minunate (medic sufletesc) să ai în posesia ta medicamente, prafuri, alifii, băuturi medicinale, burete, lame pentru tăiat, fier pentru ars, unsoare, narcotice, cuțit, bandaje, și să nu-ți fie greață. Iar dacă ne lipsesc acestea, cum ne vom arăta știința (medicală) ? In nici un fel ! Căci răsplata se dă nu pentru vorbe, ci pentru lucrare. Bandajul este vindecarea de patimile trupești, care sînt vizibile. Băutura medicală este tămăduirea de patimile lăuntrice și golirea întinăciunii ce nu se vede. Prafurile mușcă și tămăduiesc putrejiunea părerii de sine și a îngîmfării. Alifia este curățirea ochiului sufletului, adică a minții, ochiul ce s-a turburat din aprinderea miniei. Băutura mai însemantă și muștrare care amărăște, dar după puțin timp tămăduiește. Lama este grabnica golire a mirosului, care nu se percepe. Tăierea este propriu zis, stimularea crescîndă și aspră, pentru mîntuirea celor bolnavi.

* Migne P. G., 88. col. 1164-1209

Buretele este tămăduirea și răcorirea pe care o dă medicul celui bolnav, prin cuvinte plăcute, blinde și liniștite. după operația chirurgicală. Fier de ars rănila este sentința de pedepsire, dată din iubire de oameni, pentru puțin timp, în scopul mîntuirii. Unsoarea este indemnul, care, după arderea rănila, se aplică suferindului, fie prin cuvînt, fie printr-o mică mîngiere. Narcoticul este purtarea (de către păstor) a poverii ucenicului, ca astăzi, prin supunere (arătată de acesta), să i se dăruiască odihnă și somn fără de somn și cuvioasă orbire, ca să nu-și vadă faptele sale cele bune. Bandajele sînt întărirea și încingrea cu răbdare pînă la moarte a celor obosiți și slăbiți din pricina slavei deșarte. Iar ultimul dintre toate aceste mijloace este sabia, care-i limita și sentința pentru tăierea mădularului cangrenat și mort sufletește, ca nu cumva să transmită și celorlalți, propria sa boală. La medici este vrednică de fericit neîngrețoșarea, iar la păstorii duhovnicești nepătimirea, întrucît cei care nu se îngrețoșează, s-apucă în fapt de tămăduirea boalei sau rănila, oricum ar mirosi și astfel, ei vor putea învia orice suflet mort.

Și aceasta să fie una din rugăciunile păstorului: să sufere cu toți și să aibă aceeași stare sufletească asemeni ucenicilor și după vrednicia fiecăruia, ca nu cumva — ca și Iacob — și el să vateme pe cel iubit și pe ceilalți ucenici. Și se întimplă să sufere aceasta, întrucît încă nu au simțurile sufletești exercitate cu desăvîrșire, spre a discerne între cel de mijloc și cel rău.

Cap. IV. — Tămăduitorul este dator să se dezbrace cu totul de patimi, ca la momentul oportun să poată simula în fața cuiva pe unele, și mai ales mînia (fără însă a fi stăpînit realmente de vreuna). Dacă n-a lepădat toate patimile, pînă la cele mai mărunte, atunci nu va putea să le îmbrace în mod nepătimaș. Am văzut cal care încă puțin mai era pînă să fie bine dresat, dar pe cînd era condus de căpăstru și umbla liniștit, slăbindu-se puțin frîul, a sărit deodată împotriva stăpînului său. Pilda aceasta se poate referi la doi demoni. Cine vrea să știe care sînt acestia, să cerceteze cu rîvnă (și va afla: sînt slava deșartă și lăcomia sau desfrînarea, deoarece aceste patimi se războiesc cu noi pînă la sfîrșitul vieții — explicația din Sholii).

Cap. V. — Atunci își va da duhovnicul seama de rostul înțelepciunii primite de la Dumnezeu, cînd va fi capabil să tămăduiască patimile pe care mulți nu le-au putut tămădui. Nu este dascăl iscusit acela care a făcut înțelepți pe copiii ușori la învățătură, ci acela care a desăvîrșit în înțelepciune pe cei greoi la studii și nepricepuți. Calitatea bună a celor ce învață caii (la ham și la călărie), atunci este evidentă și lăudată, cînd și ei ies teferi dintre caii neînvățați și nici pe cai nu-i bat să le facă răni.

Dacă ai primit ochi ca să prevezi furtunile, atrage mai dinainte și fățiș atenția celor din corabie, căci altminteri, tu ești pricina spargerii corăbiei; și aceasta, pentru că toți ți-au încredințat cu nepăsare, conducerea corăbiei. Am văzut medici care n-au prevenit pe bolnav de cauzele și consecințele boalei, și de aceea au dat mult de lucru și bolnavului și lor înșiși. Cu cît păstorul va constata la cei din subordinea sa și la cel ce nu sînt sub ascultarea lui mai multă încredere, cu atît să se supravegheze pe sine însuși cu toată paza. Orice ar face și ar vorbi, păstorul să știe că toți privesc la el ca la o icoană și arhetip și socotesc exteriorizările lui drept norme și legi.

Păstorul cel adevărat arată dragoste, că pentru dragoste, S-a răstignit Marele Păstor.

Cap. VI. — Când sfătuiești pe ucenici, spune-le că ai aceleași greșeli ca și ei (deși nu le ai), și atunci nu te vei mai sfii. Intristează la vreme pe cel bolnav, ca să nu se permanentizeze boala în el, sau chiar să moară din cauza blestematei tale tăceri. Din pricina tăcerii comandantului, mulți socoteau că plutesc bine, pînă ce s-au ciocnit de stîncă. Să auzim pe marele Pavel, zicînd către Timotei: «Stăruiește asupra lor, cu vreme și fără de vreme» (II, Tim. 4, 2). Cu vreme socotesc. că înseamnă atunci cînd cei dojeniti suportă cu plăcere muștrarea, iar fără de vreme, cînd pentru această muștrare se simt jigniți. Dar și izvoarele țîșnesc ape și cînd nu ești însetat. Există printre păstori cîte o fire sfioasă și incorectă, care adeseori nu atrage atenția ucenicilor asupra greșelilor pe care au datoriat să le spună. Un astfel de om să nu refuze a-și exercita atribuția de dascăl față de învățăceii săi, ci să pună mîna să le poruncească în scris cele de folos.

Pentru aceasta, să ascultăm dumnezeiescul glas care zice: «Taie-l ca să nu mai încurce locul» (Luca, XIII, 7), «Scoateți pe cel rău dintre voi» (I Cor. V, 13) și «Să nu te rogi pentru poporul acesta» (Ierem. VII, 16); și despre Saul la fel zice. Este nevoie ca păstorul să cunoască acestea toate și cu ce fel de oameni, cum și cînd trebuie să procedeze astfel; că nimic nu este mai adevărat decît dumnezeu (care a spus acestea). Dacă cineva nu se rușinează cînd este muștrat în particular, acesta face pretext de nerușinare și dojana publică și astfel își urăște de bună voie propria sa mîntuire.

Cap. VII. — Nu poate comandantul vasului să salveze singur corabia, fără conlucrarea corăbierilor; nici medicul să vindece pe cel bolnav, dacă n-a fost mai întîi solicitat cu toată credința de către acela prin rugăminte și prin destăinuirea suferințelor. Celor ce s-au rușinat de medici, li s-au cangrenat rănile și, adeseori, mulți au și murit.

Cap. VII. — Cînd oile pasc, păstorul să nu înceteze a se folosi de fluierul cuvîntului, mai ales cînd acestea sînt pe punctul de a adormi, întrucît de nimic nu se teme atît de mult lupul ca de sunetul fluierului ciobănesc.

Păstorul este dator să nu se smerească totdeauna fără chibzuință, dar nici mereu să facă uz de autoritate în mod neînțelept, ci să ia aminte la Pavel, cum se folosește cu măsură și de smerenie și de autoritate. De multe ori, Domnul a acoperit ochii ucenicilor, ca să nu observe unele păcate ale păstorului, iar acesta, dînd pe față aceste greșeli, a născut necredința în aceia. Am văzut păstor care — dintr-o adîncă smerenie — se sfătua cu ucenicii săi asupra unor păcate, iar pe un altul, — care dintr-o nebunească părere de sine — vrea să le arate propria sa înțelepciune, și astfel, s-a plasat într-o poziție ironică față de ei; în rare ocazii am văzut oameni pătimași conducînd pe nepătimași, dar treptat, treptat, rușinîndu-se de nepătîmirea ucenicilor, au tăiat de la ei propriile lor patimi. În astfel de ocazii, eu cred că virtuțile fiilor lor duhovnicești au făcut această transformare în acei păstori și conducerea lor pătimașe li s-a făcut prilej de nepătîmire.

Cap. X. — ... Mai înainte de toate, să fie întrebate cel vinovat ce fel de fapte a săvîrșit (bune sau rele). Aceasta să se facă pentru două pricini: 1. ca prin mărturisire să se smerească și să n-o facă pe îndrăsnetul, și 2. ca să cunoască ce fel de lovituri a primit păcă-

tuind și să se trezească în el dragostea față de păstor. Să nu-ți fie ascunsă nici această metodă, o cinstită păstor, — de altminteri sînt sigur că o știi — anume că, judecînd dumnezeeste, trebuie să ținem seamă de împrejurări, de nivelul vieții și de obligațiunile celui vinovat, pentru că păcatele sînt felurite și au mare diferență între ele. De multe ori, cel cu mai multe slăbiciuni are o inimă mai smerită; de aceea, el trebuie să fie mai ușor pedepsit de către judecătorii duhovnicești! Iar în cazuri contrarii celor de mai sus, trebuie procedat invers.

Cap. XI. — Nu-i cinstit ca leul să pască turma și nici în siguranță ca cei ce sînt încă în patimi, să conducă pe pătimiși. Curioasă privește să vezi vulpea păzind găinile, căci nimic nu-i mai necuviincios decît păstorul care se pornește cu minie asupra păstoriiților, pentru că vulpea tulbură și nimiceste găinile, iar păstorul minios, sufletele raționale. Vezi, să nu fii cercetător cu de-amănuntul al greșelilor mărunte, că în acest caz nu mai ești imitator al lui Dumnezeu.

Și tu însuși să ai pe Dumnezeu iconom și conducător al activităților tale lăuntrice și văzute, pe care să le raportezi la El, așa precum noi ne punem nădejdea în conducătorii desăvîrșiți ai corăbiei. Prin voința lui Dumnezeu, să-ți tai propria ta voință, că în felul acesta vei fi și tu ca unul fără voință, fiind condus numai de voia lui Dumnezeu. Și tu și toți ceilalți păstori trebuie să cercetați de nu cumva Harul a binevoit să săvîrșească lucruri mari prin noi, nu datorită curăției noastre, ci credinței celor care vin la noi...

Cap. XII. — «Cel care din nevrednic face vrednic, este ca gura mea» (Ierem. XV, 19) și «Fi-va ție precum ai făcut». Te rog ține seamă și de aceasta, că de multe ori păcatul cu gîndul al păstorului este judecat mai aspru decît cel cu fapta al păstoritului, după cum greșala soldatului este mai ușoară decît reaua uneltire a comandantului.

Sfătuiește pe fiii tăi sufletești pe de o parte să nu mărturisească cu de-amănuntul felul păcatelor și întinărilor trupești, iar pe de alta, toate celelalte păcate sufletești din timpul zilei și nopții să le destăinuiească amănunțit, după felul lor. Instruiește-i pe ucenici să fie întru totul corecți între ei, dîndu-te pe tine însuși de model, iar ei să fie înțelepți față de demonii patimilor. Să nu scapi din vedere scopul relațiilor dintre oile turmei tale. Căci ținta lupilor este să distrugă pe cei rîvnitori, prin delăsarea păstorilor. Nu pregeta cînd cer împrejurările și roagă-te pentru cei ce sînt cu totul lăsători, nu ca ei să fie miluiți — acest lucru este cu neputință fără conlucrarea lor, — ci ca prin ajutorul lui Dumnezeu să se trezească în ei rîvna.

Cap. XIII. — ...Oare cine este astfel de iconom rînduit de Dumnezeu, care să nu aibă nevoie pentru sine de propriile sale virtuți și osteneți, ci pe acestea să le folosească darnic pentru Dumnezeu, spre curățirea altora și care niciodată să nu înceteze de a spăla sufletele și trupurile foarte întinate (de păcate), ca să nu caute cu îndrăsneală de la bunul Creator cununi numai pentru sufletele încredințate lui, ci și pentru cele încredințate altora?

Am văzut bolnav tămăduind slăbiciunea altui bolnav prin puterea credinței, folosindu-se în acest scop de laudabila îndrăsneală față de Dumnezeu pentru acela și puindu-și și sufletul său pentru sufletul aceluia. Astfel, prin smerenia celui tămăduit, s-a vindecat și el însuși. Și am văzut, de asemenea, un altul, care a vrut să facă același lucru,

dar din mîndrie, și de aceea a auzit mustrarea : «Doctore, vindecă-te pe tine însuși» (Luca, IV, 23).

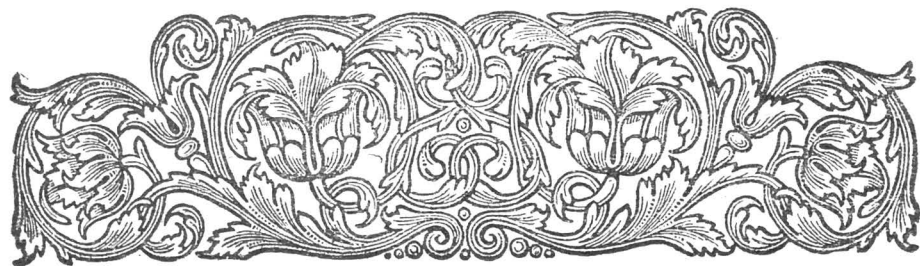
...Dacă cel care poate să dea cuvînt de folos și nu-l împărtășește cu neprecupețire nu va rămîne neosîndit, cît de mare, crezi tu, o păstorule, că este primejdia celor care pot, prin conlucrarea faptelor lor, să se ostenească împreună cu cei care suferă și totuși, nu se ostenesc ? Cel care a fost izbăvit de Dumnezeu, izbăvește și pe altul ; cel care s-a mîntuit și și-a răscumpărat sufletul, mîntuiește pe cei care-s în agonia morții sufletești.

Nu părăsi pe cei care sînt în primejdia de a fi uciși de demonii (patimilor). Căci mai presus de orice lucrare și contemplare a pămîntenilor și a nepămîntenilor (a oamenilor și a îngerilor) este acest mare dar de la Dumnezeu — posibil oricărui suflet rațional — de a fi împreună lucrător al puterilor fără de trupuri și inteligibile și curățenia dată lui de Dumnezeu s-o folosească pentru purificarea necurățiilor altora. De aceea, păstorilor, din prihăniți aduceți lui Dumnezeu daruri neprihănite, căci totdeauna aceasta trebuie să fie lucrarea dumnezeștilor slujitori, ca toți cei dimprejurul Lui să aducă sufletele ca daruri. Doar nimic altceva nu arată iubirea de oameni și bunătatea Creatorului față de noi, decît părăsirea celor 99 de oi și căutarea celei pierdute. De aceea, fii atent, o minunate păstor, și arată toată rîvna, dragostea, căldura, grija, rugăciunea către Dumnezeu pentru cei cu totul părăsiți și zdrobiți. Să știi că unde sînt boale și cangrene mari, fără îndoială și răsplata va fi mare.

Cap. XIV. — ...Trebuie să se mîntuiască mulți care voiesc, însă răsplata se va da acelora prin care, după Domnul, a venit mîntuirea. O, cinstitele păstor, înainte de orice avem nevoie de puterea spirituală ca, celor ce-i introducem în Sfînta Sfintelor, să încercăm a le arăta pe Hristos, Cel Ce Se odihnește pe masa de taină și ascunsă de ființa lor. Și atîta vreme cît ei se află în pragul intrării, de-i vom vedea că sînt pe punctul de a fi împiedicați de mulțime și sînt loviți și îmbulziți, atunci să-i luăm de mîna ca pe prunci și să-i eliberăm de mulțimea gîndurilor. Și dacă unii sînt copii prea mici sau bolnavi, este nevoie să-i purtăm pe umerii noștri și să-i ridicăm în sus, pînă ce vor intra prin ușa care este într-adevăr prea strîmtă. Acolo în ușă este natural să fie toată această îmbulzeală.

Traducere din grecește
de *Protos. IOASAF POPA*

ARTICOLE ȘI STUDII

ORINDUIRI CANONICE CU PRIVIRE LA POSTUL MARE

Printre străvechile orinduiți canonice care ajută pe creștini să-și desăvârșească viața duhovnicească, este și postul. Practica postului, alături de rugăciune, este recomandată de însuși Mântuitorul în împrejurarea istorisită de sfântul Evanghelist Marcu (cap. IX, 15-29), când Apostolii, neputând vindeca pe un îndrăciit, Domnul nostru Iisus Hristos îi învață: «Acest soi de demoni nu poate ieși decât prin post și rugăciune».

Ca mărturie la această învățătură, s-a statornicit în canoanele numite «apostolice» felul în care creștinii aveau să împlinească această poruncă a Mântuitorului. Practica postului a rămas neîntreruptă din vremea apostolică, pînă în vremea noastră.

Cu timpul, Sfinții Părinți adunați în soboarele ecumenice și locale au accentuat caracterul duhovnicesc al postului și au stabilit vremea posturilor anuale, felul de postire, cine, cînd și cum va trebui să postească.

Din statornicirile lor avem astăzi cele patru posturi anuale sau de durată (Postul Mare sau al Păresimilor, Postul Crăciunului, Postul Sfântului Apostol Petru (Sin Petru), Postul Sfintei Marii (Sintămăriei), apoi toate miercurile și vinerile de peste an (afară de cele notate cu hărți), Ajunul Bobotezei, Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul (29 august) și Înălțarea Sfintei Cruci (14 septembrie). Sînt încă și alte temeieri scripturistice ale postului, însă noi vom indica doar pe cele din Noul Testament (Mat. VI, 16-18; IX, 14-15; XVII, 21; Luca, II, 37, V, 33, 34, 35; Fapte, IX, 9 XIII, 2, XIV, 23; I Cor. VII, 5; II Cor. VI, 4-5).

În cele ce urmează, pentru folosul duhovnicesc al credincioșilor sfintei noastre Biserici, vom încerca să dăm la iveală orinduirile canonice cu privire la Postul Mare, numit în popor și Păresimi.

De sigur, postul ca practică religioasă poate fi întîlnit și în alte religii, însă caracterul spiritual al postului și adevăratul lui sens nu-l găsim decât în creștinism.

Mergînd pe urmele postului creștin, putem afirma că vechimea lui urcă pînă la Apostoli iar referindu-ne la Postul Mare (Păresimile) origina lui îi aflăm în cele patruzeci de zile de post ale Mântuitorului în pustie. Deși dintru început creștinii n-au avut acest post al Păresimilor așa cum îl aveam noi acum, totuși forma în care îl ținem astăzi nu constituie o inovație. Numele de «Păresimi» vine de la cuvîntul latinesc: «quadragessima» = patruzeci, și de aceea noi și astăzi, îi spunem Păresimi sau

Postul de patruzeci de zile (Postul Patruzecimii), deși durează mai mult.

El este așezat de Biserică în cinstea Patimilor Domnului și ne amintește de postul Mîntuitorului în pustie înainte de a ieși la propovăduirea Evangheliei (Mai IV 2; Luca, IV, 2).

Este totodată și vremea de pregătire sufletească pentru împărtășirea cu Sfîntul Trup și Sînge al Mîntuitorului, pe care creștinii o fac în sînta și marea zi a Invierii — Paștele.

Ieronim¹, cum și unii părinți și scriitori bisericești dau postului o origine apostolică. Fericitul Ieronim, vorbind despre Postul Mare în vremea sa, face deosebire între postul antepascal (postul de pînă la Săptămîna Patimilor) și postul pascal (cel din Săptămîna Patimilor),² deși ambele formau un singur post, postul de pregătire pentru sînta Inviere. Deosebirea era doar în ceea ce privește înfrinarea care în Săptămîna Patimilor se observă cu mai multă rigurozitate decît în restul postului.

Vorbînd însă despre vechimea Postului Mare, ca orînduire bisericească, nu putem trece cu vederea informațiile pe care ni le dau unii teologi, istorici sau Sfinți Părinți. Astfel sînd lucrurile documente care să menționeze existența Postului Mare în forma în care îl avem noi astăzi, înainte de sec. IV, nu se cunosc.³ Aceasta însă, nu trebuie să ducă la concluzia că Postul Mare este o creație ulterioară, deoarece Săptămîna Patimilor — culmea Postului Mare — dintru început a fost pentru creștini săptămîna de cernire sufletească și deci de post.

În sec. IV găsim mărturii scrise despre existența Postului Mare. Astfel Sozomen declară că în Biserica din Constantinopol și neamurile cu care se învecinește, pînă în Finicia, țin șapte săptămîni de post (Ist. Bis. I. 7 19; P. G. 67; Col. 1477). După relatările lui Metafrast, Sfîntul Vasile mărturisește același post pentru Capadocia, deci și pentru Asia Mică (De doctrina et admonitione, I.P.G., 32, col. 1133). Și dacă cele spuse de Metafrast sînt adevărate, atunci este adevărată și mărturia Sfîntului Vasile, care zice că în vremea Postului Mare se postesc numai cinci zile în fiecare săptămîină, fără zilele de sîmbătă și duminică, cu excepția sîmbetei Sfîntelor Patimi. În felul acesta, numărul total al zilelor de post nu se ridică decît la 36 de zile (7 săptămîni x 5 zile + Sîmbăta Mare)⁴. Nu era deci o uniformitate în ceea ce privește numărul zilelor de post. Unii țineau 7 săptămîni, după calculul amintit, alții patruzeci de zile, alții toate zilele celor 7 săptămîni încheiate.

Pentru lămurirea acestei situații, s-a spus că Postul Mare, ori de cîte zile ar fi de 36, 40, etc., semnifică postul Mîntuitorului înainte de ieșirea la propovăduire. Problema numărului de zile nu este așa dar o pricină de neînțelegeri.

Cert este însă că numărul acestor zile de post nu s-a părut niciodată lung pentru creștini, pentru că el a fost introdus printr-o serie de practici și exerciții spirituale⁵ cu care creștinii erau deja obișnuiți, așa încît lungimea Păresimilor n-a constituit pricină de poticnire pentru credincioși. Această evlavie creștină pentru practicarea postului trupesc și sufletesc a sperit mereu și de aceea, începînd din sec. VII, creștinii răsăriteni adaugă

1. IERONIM, *Epistola XLI, C. III, ad Marcellam, P. L. t. XXII, col. 475.*

2. VACANDARD E. *art. Carême*, în *Dictionnaire d'Archéologie chrétienne et de liturgie*, tome deuxième, deuxième partie, col. 2139, Paris 1925.

3. *Ibidem*, col. 1728.

4. *Dictionnaire de Théologie* Cat. II, 2, col. 1728-1729.

5. *Ibidem*, col. 1730

la postul Păresimilor de care am vorbit, încă o săptămână : săptămîna brinzzei ⁶.

Nu același lucru s-a întîmplat însă la creștinii apuseni care — socotînd prea mare lungimea postului — au căutat să indulcească regimul alimentar al postului trupesc, consumînd ouă, brînză și lapte în unele zile. Acest fel de a posti a lăcut obiectul discuțiilor de la sinodul quinisext 692 și de care vom aminti mai departe.

Iată un scurt istoric al Postului Mare de la origine pînă la forma în care îl avem astăzi. El este cel mai vechi, mai lung și mai de seamă dintre posturile bisericesti. (Pentru vechimea lui, a se vedea can. 69 apostolic ; can. 50 Laodiceea ; Așezămîntele Sfinților Apostoli, V, 13 ; can. V al sinodului I ecumenic).

Ca orînduire canonică bisericească, postul are două aspecte : postul trupesc și postul sufletesc, sau fizic și spiritual. Și unul și altul sînt la fel de importante pentru viața credincioșilor, dar mai cu seamă postul sufletesc, căci ce folos am avea de am ajuna ziua întregă de la mîncări, dar gura noastră n-ar înceta nici o clipă a grăi deșertăciune !

Prin postul trupesc se înțelege înfrinarea de la unele mîncări pe care conoanele și pravila bisericească le prescrie pentru anumite timpuri și zile din an mîncări care prin consumarea lor pot aprinde în cugetele credincioșilor gînduri poftite sau simțămînte care nu concordă cu pregătirea creștinului în vederea mîntuirii. În general, aceleași mîncări sînt oprite pentru toate posturile anului însă postul Păresimilor este mai strict în ceea ce privește unele deslegări, care se dau totuși în vremea altor posturi. Dacă în unele posturi avem deslegări la anumite mîncări, ca pește sau altele, apoi în postul Păresimilor nu se face nici o deslegare decît numai în ziua Bunei Vestiri și în Duminica Floriilor cînd rînduiala bisericească prevede deslegare la pește untdelemn și vin.

Sfinții Părinți vorbind de post, opresc în special *carnea*, dar prin carne, ei înțelegeau tot ceea ce este animal viu pentru hrana omului, precum și ceea ce provine de la animale, ca : lapte, brînză, ouă, etc. ⁷.

De sigur în această categorie este cuprinsă și consumarea peștelui ⁸ care nu este permisă în postul Păresimilor.

Ne putem întreba pentru ce Mintuitorul S-a dat pe Sine exemplu de postire și pentru ce Sfinții Părinți și Biserica au orînduit aceste perioade anuale de postire și de ce postim tocmai prin oprirea de la unele mîncări și nu într-un alt fel ? Mintuitorul, de sigur nu avea nevoie nici de postul trupesc, nici de postul sufletesc, pentru că atotperfectiunea Sa excludea lucrul acesta, dar El a postit tocmai ca să arate că postul este un mijloc de ridicare, de înduhovnicire, de desăvirșire și *ca să arate că prin el ne ridicăm din moarte la înviere*. Aceasta este semnificația cea mai adîncă a postului Păresimilor, care în chip special ne pregătește pentru sînta Inviere. Totodată, Biserica oprește în timpul postului și consumarea de băuturi care amețesc mintea omului, o întunecă și fac să se nască în el gînduri viclene, poftite care îl degradează. În Triod noi găsim amîntit totdeauna timpul și ziua cînd avem deslegarea la vin în vremea postului, ca nu cumva, prin abținerea de la mîncări și în schimb prin consumarea de băuturi, să facem mai mare rău trupului și sufletului nostru.

6. Ibidem, col. 1735

7. Ibidem, col. 2149

8. Ibidem, col. 2150.

A posti nu înseamnă însă a ne îmbuiba cu mîncări de post, în loc de a ne îmbuiba cu mîncări de dulce, căci, în acest caz, n-am agonisit nici un folos pentru suflet. Imbuibarea este un păcat la fel de grav, indiferent prin ce fel de mîncări se face. Postul constă deci, și în micșorarea cantității (porției) de mîncare, pentru ca astfel să putem dobîndi putința de a omori poftele trupești care zămislESC prin imbuibare.

Scopul postului este deci, înfrinarea patimilor, punerea trupului sub supraveghere continuă, crearea unei atmosfere de meditație, care să ne poată ridica pe o nouă treaptă a desăvîșirii. Totul trebuie făcut însă cu demnitate, fără fățărnicie, cu măsură, din smerenie și din cuget curat, căci zice Mîntuitorul: «iar tu cînd postești, unge-ți părul tău și iața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci numai Tatălui tău, care vîzînd aces.ea întru ascuns, va răsplăti ție la arătare» (Mat. VI, 17, 18).

Se vor găsi poate și din cei care vor spune că postul Păresimilor este prea lung, că slăbește pe credincios și-i amenință sănătatea, că nu mă corespunde modului nostru de viață, sau vor încerca orice alt fel de motivații și scuze. Nu vom încerca aici să răspundem acestora, de oarece sînta Biserică, prin marea sa iconomie și purtarea de grijă ce o are — ca o mamă pentru fiii ei — nu-i supune la lucruri care nu le-ar fi de folos.

Iată ce spun sîntele canoane, în privința postului: «Dacă vreun episcop, sau presbiter, sau diacon, sau protodiacon, sau celeț, sau cîntăreț nu postește sîntul și marele post al Paștilor, sau miercurea, sau vinerca, să se caterisească; fără numai dacă va fi împiedicat de slăbiciune trupească; iar dacă va fi laic, să se afurisească»⁹.

Hotărîrea dată prin acest canon apostolic este deci categorică și precisă. Prin ea se spune și cînd trebuie să postim și cînd putem căpăta dezlegare. Biserica a condamnat și abuzurile sau greșita interpretare a postului și abstenenței, cînd zice: «Dacă vreun episcop sau diacon și oricine din catalogul ieraticesc se abține... de cărnuri și de vin, nu pentru înfrinare, ci din scîrbă, uitînd că toate sînt foarte bune... ori să se îndrepteze, ori să se caterisească și să se lapede din Biserică. Așisderea și laicul»¹⁰. Biserica hotărâște lucrul acesta pentru a feri pe creștini de unele învățături greșite, din pricină că unii eretici considerau aceste mîncări ca spurcate.

Cu privire la *timpul cînd începe Postul Mare și la durata lui*, sînta Biserică a hotărît ca el să înceapă de luni după Duminica Izgonirii lui Adam din rai (Duminica lăsatului de brînză) și să sfîrșească în noaptea Paștelui, la Înviere, durînd deci, șapte săptămîni¹¹.

Și ca să vedem că în loc de a ne slăbi sănătatea, postul ne-o întărește sau ne-o reface, putem să cercetăm știința medicinei și vom vedea că în loc de a opri postul, de foarte multe ori îl recomandă ca remediu împotriva boalelor.

Totdeauna, după boalele provenite din pricina imbuibării, știința medicală prescrie bolnavilor — în majoritatea cazurilor — un regim alimentar la care, dacă luăm aminte, vedem că este un regim de post.

Medicii Gilbert și Dominici cercetînd intestinalele oamenilor au constatat că la cei ce se hrănesc numai cu vegetale, se găsesc numai 2.000 microbi pe cm. cub de conținut, pe cînd la cei ce se hrănesc obișnuit cu carne, se

9. MILAȘ N. *Canonele Bisericii Ortodoxe*, vol. I, part. I, pg. 290, canon 69-ăpostolic.

10. Idem, pg. 266, cân. 51 ăpost. și cân. 53 apost

11. *Învățătura de credință creștină ortodoxă*, București 1957, răspuns la întrebarea 300, pg. 329.

găesc 64.000 microbi pe cm. cub¹². Iată deci, că postul vine în sprijinul sănătății noastre. La toate acestea, putem adăuga că marii postitori, cuvioșii, sfinții, — care toată viața lor au trăit în post și rugăciune — s-au stins de bătrînețe și nu de sleirea puterilor prin post. Deci, postul este nu numai o poruncă a Bisericii, pe care trebuie să o împlinim ca creștini, ci el este și o necesitate pe care trebuie să ne-o împlinim ca oameni.

Toate cele spuse pînă aici despre postul trupesc — postul de bucate — privesc de sigur, numai pe credincioșii deplin sănătoși pe cei care, indiferent de vîrstă, pot ține Sfîntul și Marele Post, fără a-și cauza suferințe, căci pentru pricina binecuvîntate, Biserica a dat și dă totdeauna dezlegarea sa.

Timotei al Alexandriei zice într-unul din canoanele sale: «Ajunarea s-a orînduit în scopul umilirii trupului. Deci, de este trupul întru smerenie și slăbiciune, se cuvine să primească hrană și băutură, după cum voiește și poate să suporte» (can. 8. al lui Timotei al Alexandriei).

Același Sfînt Părinte zice în alt canoan, întrebîndu-se: «Dacă cineva ar fi bolnav și foarte slăbit de boală îndelungată și vor veni Sfintele Paști, se cuvine negreșit a ajuna, sau clericul poate pe el să-l absolve să primească ce poate, sau și untdelemn și vin, din cauza mulței sale neputințe?»

Răspuns: «Se cuvine a se absolvi să ia cel bolnav și hrană și băutură, cît poate suporta, căci este cu dreptate ca mai cu seamă cel slăbit să se împărțasească de untdelemn» (can. 10). Iată deci că sfînta Biserică a considerat

că este necesar ca pe cei bolnavi și pe cei în neputință să-i dezlege de la postire, ca nu cumva postul să le sporească suferința, pentru că sînt intr-adevăr cazuri de boală, cînd celui suferînd îi trebuie o hrană mai consistentă, mai îndestulătoare. Acesta este cazul în care sfintele canoane ne lămuresc precis. Sînt însă și cazuri în care preotul, ca duhovnic, trebuie să ia

aminte cu multă pricepere, ca nici sfintele canoane să nu le nesocotească și nici pe cei ce ar veni la dînsul să nu-i îndepărteze. Duhovnicul va socoti de

la caz la caz puterile de postire, potrivit vîrstei, sau fixînd un timp de post mai scurt. De asemenea în cazul bătrînilor, va proceda cu mult tact. Pentru *slăbiciunile bătrîneților*, printr-o interpretare mai largă a canoanelor sus amintite, de asemenea duhovnicul poate absolvi pe credincioși parțial sau total, după chibzuială, nestrîcînd canoanele. În cazul acesta, din epifimia de la scaunul de mărturisire, de sigur va trebui să nu lipsească împlinirea postului sufletească de la care nimeni nu este absolvit, precum și împlinirea altor practici duhovnicești, în deplin acord cu slăbiciunile bătrîneților.

Așa dar, după rînduiele canonice bisericesti, bolnavii, copiii și neputincioși pot căpăta dezlegare de la această înfrinare. Se înțelege că atunci cînd cineva cere această dezlegare, să fie cinstit și cu conștiința trează și să nu intre într-una din aceste categorii cu gînduri viclene.

Mai sînt încă unele probleme în legătură cu postul, care — deși nu sînt cuprinse în chip expres în sfintele canoane — toțuși au aspect canonic, și alte orînduiri bisericesti au ținut cont de ele, ca de exemplu: sărăcia, oboseala, munca grea, călătoria, par a fi motive care îndreptățesc pe cei în această situație să ceară dezlegare de la post. Aici intervine chibzuiala duhovnicului, iconomia bisericască și conștiința credinciosului. În privința aceasta, iată ce spune pravila bisericască: «Iară se cade duhovnicului, foarte să fie înțelegător... și să scocotească cum va da învățătură și cu postul și cu metania și cu rugăciuni, pentru că unii sînt *săraci*, și nepărăsit lucrează, iară alții sînt servi și sub mai mari, iară alții... umblă pe drumuri, iară alții sînt bătrîni și slabi, iar alții puternici și bogați, întru tot repaosul

1640, în ediția Academiei Române, București 1884, la zac. 18 «Învățătura despre Postul Mare»).

Trebuie într-adevăr să ținem seamă ca prin post să nu dăm pe cineva impropriu locului de muncă, sau să-i prejudiciem sănătatea fizică.

Episcopul poate acorda deslegări în cazurile pe care iconomia bisericească le îngăduie. Canoanele pedepsesc pe credinciosul care ar nesocoti postul, căci zic: «Dacă vreunul dintre cei ce practică asceza, fără nevoie trupească ar disprețui și ar dezlega posturile cele trasme în deobște și care se păzesc de Biserică, avind acela și mintea întreagă, să fie anatema» (can. 19, sinod Gangra).

Dacă postul nostru s-ar mărgini numai la înfrinarea de la bucate, de la băuturi și n-ar trece hotarul din domeniul trupului în cel al sufletului, atunci tot fără folos rămâne. Truda noastră ar fi zadarnică dacă postul trupeșc n-ar fi însoțit și de înfrinare de la porniri și patimi. Ne-am asemăna tilharului care, la judecată, fiind întrebat în ce zi a săvârșit crima de care era acuzat, a mărturisit că trebuie să se fi întâmplat într-o zi de miercuri sau vineri, fiindcă postise! Între creștini nu trebuie să fie astfel. Postul trupeșc trebuie însoțit de *postul sufletesc*.

Spre deosebire de postul trupeșc, cel sufletesc nu ține numai în timpurile prescrite de sfintele canoane și orinduirile bisericești, ci le începe la naștere și se termină la moarte. Cu el trebuie să ne împodobim sufletul toată viața. El este obligator pentru toți creștinii, pentru sănătoși ca și pentru bolnavi, pentru copii ca și pentru bătrâni, pentru săraci ca și pentru bogați, pentru călători, ca și pentru cei ce stau la casele lor. Acesta este postul faptelor, al inimii înfrinte, al cugetului curat, al dragostei creștine.

Acest post constă în a ne stăpîni trupul și sufletul de la poftă și plăceri potrivnice legii lui Dumnezeu; a ne înfrina de la orice păcat de moarte, strigător la cer și de la orice ispită. Căci ce folos vom dobîndi dacă vom înfrîna trupul de la mîncări, iar gura noastră va grăi nelegiuri și sudalme!

Acest post sufletesc nu trebuie să aibă numai aspectul de înfrinare de la ceea ce este oprit, dar și de înfăptuire a binelui care trebuie înfăptuit. Astfel, în opoziție cu orice ispită de la care postim, să facem fapte care înălțură posibilitatea ispitei sau a păcatului.

Așa dar, postul sufletesc constă în împlinirea zi de zi a învățăturilor Sfintei Evanghelii cu cugetul curat, cu inima smerită, cu dragoste creștină.

A posti sufletește, înseamnă a îmbrăca pe un gol, a sătura pe un flămînd, a nu grăi deșertăciuni, a nu te minia, a nu defăima, a nu răpi avutul altuia, a nu dușmăni pe nimeni.

Căci ce folos avem dacă postim trupește, dar am mîncat cinstea, dreptatea sau chiar viața cuiva?

A posti înseamnă deci, a ne înfrina și trupește și sufletește.

Sfîntul și marele post al Păresimilor este un timp în care toate cîntările și citirile de la slujbele divine ne vorbesc despre înfrinare, despre postul sufletului. Una din cîntări zice: «Să postim dar, post primit, plăcut Domnului; postul cel adevărat este înstreinarea de răutăți, înfrinarea limbii, lepădarea miniei, depărtarea de poftă, de clevetire, de minciună și de jurămintul mincinos; lipsirea acestora este postul cel adevărat (Stihoavna de luni, săptămîna întîia din post).

Slujbele din Postul Mare au un caracter special care redă atmosfera de meditație, de pocăință, de suferință împreună cu Mintuitorul care se răstignește pentru păcatele noastre. Sfînții Părinți ne învață că în această

vreme nu sînt îngăduite credincioşilor fapte nepotrivite cu atmosfera de post. Sfîntul Grigore Dialogul a alcătuit pentru Postul Mare «Liturgia dărilor celor mai înainte sfinţite», pentru că în vremea sa, creştinii posteau ziua întregă, iar liturgia fiind prilej de bucurie pentru creştini, e) şi de la această bucurie s-au înfrînat, împărtaşindu-se aibia la vremea vecerniei, către seară. La slujbele din această perioadă auzim rostindu-se rugăciunea adevăratului post: «Doamne şi Stăpînul vieţii mele! duhul trîndăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpînire şi al grăirii în deşert nu mi- da mie; iară duhul curăţiei, al gîndului smerit, al răbdării şi al dragostei, dăruieşte-l mie, slugii tale...» (Rugăciunea Sfîntului Eîrem Sirul).

Pentru a menţine atmosfera duhovnicească a postului, Sfîntii Părinţi adunaţi în soboare au hotărit că în această vreme nu se cade creştinului să facă petreceri, ospete, nunţi, e.t.c. Tot pentru aceleaşi motive sînta Biserică a luat încă şi alte măsuri canonice. Iată ce spun sîntele canoane în această privinţă: «Nu se cuvine a ţine nunţi sau zile de naştere în Patruzecime» (canon 52 Laodiceea); de asemenea: «Nu se cuvine a săvîrşi în Patruzecime praznicele naşterii mucenicilor, ci pomenirile sfinţilor mucenici să se facă în sîmbete şi duminici» (canon 51 Lăodiceea). Acelaşi lucru îl spune şi Sfîntul Vasile cel Mare, cînd vorbeşte despre post: «Postul cuprinde şi fapte de milostenie şi exerciţii de înfrinare»¹³. Practica postului însă nu s-a păstrat pretutindeni aşa cum au rinduit Părinţii Bisericii, nici după ce s-a fixat prin sinoade modul unic de postire în Păresimi. Astfel, în unele Biserici, contrar canoanelor, se postea şi sîmbăta, sau se dădeau unele dezlegări anticanonice. Aceste inovaţii în aceea ce priveşte practica postului, pe lîngă altele, formează obiectul discuţiilor de la sinodul trulan (quinisext) 692. O practică nouă, pusă direct pe seama Bisericii romano-catolice, este *postirea sîmbetei* în Postul Mare.

Iată ce spune canonul 55 al acestui sinod: «Fiindcă am allat că cei din cetatea Romei postesc în sîmbetele sfîntului post al Patruzecimii, împotriva aşezămintelor tradiţiei bisericeşti, sfîntul sinod hotăreşte că şi în biserica Romei trebuie să fie în vigoare neschimbat canonul, care zice: «Dacă vreun cleric s-ar găsi postînd în ziua duminicii, sau a sîmbetei, afară de una numai, să se caterisească, iar dacă va fi laic, să se afurisească»¹⁴.

Canonul cuprinde două părţi: în prima se constată că cei din cetatea Romei postesc în sîmbetele sfîntului post al Patruzecimii şi că această practică este împotriva aşezămintelor bisericeşti, iar într-a doua se reproduce întocmai canonul 66 apostolic, prin care se interzice cit se poate de limpede această practică. Canonul 66 apostolic s-a dat pentru a se arăta că ziua duminicii, în care a înviat Mîntuitorul, este o zi a cărei serbare nu trebuie să fie umbrită cu nimic din ceea ce impune un post sever. Sîmbăta era ziua în care Dumnezeu Se odihniise după crearea lumii şi pentru cinstirea acestui fapt se interzicea postul în această zi, cu excepţia unei singure: Sîmbăta Mare. Numai gnosticii manihei, considerînd materia rea în sine, posteau Sîmbăta, spre a-şi arăta astfel dispreţul faţă de materie. Ei posteau chiar duminica, pentru că nu credeau în Învierea Domnului¹⁵ şi priveau învăţătura despre învierea morţilor ca învăţătură greşită. Aşezămintele apostolice, cunoscînd că marcioniţii posteau aceste două zile, au interzis această practică, considerînd-o în acelaşi timp a fi păcat (V, 20; VII, 23). Se im-

13. SF. VASILE CEL MARE, De

14. MILAŞ, op. cit. vol. I, part. II, pg. 430

15. MILAŞ, op. cit. vol. I, part. II, pg. 284-285

pune însă un corectiv, făcut de Mișaș la acest canon. Canonul nu vorbește cespse postul obișnuit, ci despre *postul sec*, cînd nu este permis să se mănince nimic.

În Biserica Romană se constată aceeași practică a postirii simbetei. Apusenii vor fi urmat această practică, dintr-o atitudine de protest împotriva obiceiului iudaic de a serba simbăta. Oricare ar fi fost motivul pentru care făceau aceasta, practica lor era contrară canonului 66 apostolic, care trebuia să aibă valabilitate pentru întreaga Biserică. De aceea, părinții de la sinodul quinisexat atrag luarea aminte că ea este «împotriva așezămintelor tradiției bisericești». De remarcat este faptul că la sinod, participînd atît părinții răsăriteni, cit și cei apuseni, hotăririle lor trebuiau să fie valabile în toată Biserica, nu numai în Răsărit.

Această inovație romană, constatată de sinodul quinisexat, fără a fi un motiv suficient în sine pentru producerea unor turburări între cele două părți creștine, se adaugă și ea în șirul celor care — într-un fel sau altul — au făcut ca în decursul vremii să se agraveze raporturile dintre cele două Biserici. Totuși această inovație este numărată adesea între reproșurile făcute de teologii ortodocși, celor catolici. Totodată, sinodul trulan amintește o altă practică nouă, în legătură cu postul și anume consumarea de brînză și ouă în simbetele și duminicile Păresimilor. Asemenea practică se întilnește la armeni și în alte locuri (canon 56 trulan).

Aceasta constituie o inovație din considerații de ordin scolastic. Așa, de pildă, se socotea că brînză și laptele sint mai puțin de dulce decît peștele. Părinții de la acest sinod se ridică împotriva acestor obiceiuri, pedepșind pe clerici cu caterisirea, iar pe laici, cu afurisenia (canon 56 trulan).

Exceptînd aceste inovații, practica postului Păresimilor s-a ținut pretutindeni la fel în Bisericile Ortodoxe.

Astăzi, credincioșii sfintei noastre Biserici postesc Postul Mare, potrivit rînduieilor canonice, de la lăsatul secului și pînă la Inviere, fără nici o zi de excepție. Postim și duminicile Păresimilor, fiindcă — după interpretarea canonului 66 apostolic, în această zi, doar postul sec este oprit.

Postul Păresimilor, așa cum a fost statornicit de străvechile rînduieii canonice alcătuite de Sfinții Părinți ne pregătește duhovnicește pe toți credincioșii sfintei noastre Biserici Ortodoxe să ne apropiem curați sufletește de praznicul cel mare al creștinătății : Invierea din morți a Domnului nostru Iisus Hristos.

Pr. CONSTANTIN PIRVU
Prof. la Seminarul Teol. din București

CITEVA ASPECTE ALE TRĂIRII DUHOVNICEȘTI ORTODOXE

Incercînd să determine «esența conștiinței ortodoxe ruse», P. Novgorodțev¹ o pune în comparație mai întii cu înțelegerea juridică a creștinismului, — înțelegere caracteristică romano-catolicismului teocratic, — și apoi cu înțelegerea etică a lui, caracteristică protestantismului individualist. Cei dintii cred a-l mintui pe credincios prin disciplină și supunere față de autoritatea romană, ceilalți îi lasă libertatea să se orienteze cum va ști și cum va voi el, în timp ce pe noi ne acuză și unii și ceilalți — acuzație contradictorie — și de lipsă de disciplină și autoritate, și de lipsă de libertate. «Și sîntem obligați a recunoaște — spune Novgorodțev — că la noi nu există nici disciplina catolică și nici libertatea protestantă».

Dar care este atunci principiul pozitiv pe care l-am putea indica drept cel mai esențial, după concepția crîodoxă, — esențial atît pentru orînduirea vieții religioase, cît și pentru afirmarea credinței? Acest principiu este iubirea reciprocă în Hristos, care depășește atît libertatea, cît și autoritatea, fiind expresia unui raport nou și dumnezeesc, atît între Dumnezeu și credincios, cît și între credincios și credincios. Iubirea înseamnă solidaritate, înfrățire. Iubirea este taina unității. De aceea Ortodoxia este tot una cu duhul sobornicității, cu osteneala în comun, cu cîntarea în comun, cu rugăciunea în comun, cu răspunderea unul pentru altul. Conștiinței ortodoxe îi este străină ideea de autoritate, înțeleasă ca o constrîngere exterioară, fie ea chiar spre mintuire,² tot așa cum îi e străină și ideea de libertate întemeiată numai pe puterile omenești. Numai în perspectiva și în climatul iubirii, cînd iubirea devine principiul organizator al autorității și al libertății, autoritatea nu mai înseamnă tiranie, iar libertatea nu mai înseamnă anarhie.

Iubirea este deci seva dătătoare de viață și de sens în Ortodoxie. Ea va fi principiul vieții duhovnicești ca și al organizației bisericești; ea va fi principiu teoretic, dar și mijloc practic în rezolvarea problemelor de doctrină, ca și în realizarea cunoașterii și a unirii cu Dumnezeu³.

Iubirea este principiul vieții, pentru că Dumnezeu este iubire, după cuvîntul Evanghelistului Ioan. Spiritualitatea ortodoxă, definită ca trăire⁴

1. Intr-o scriere cu același titlu, în *Pravoslavie i Cultura*. Ed. Ruscaia Kniga, Berlin 1923.

2. Pe o astfel de constrîngere s-a întemeiat teoretic Inchiziția folosind și textul din Lc. XIV, 23: «Siliți-i pe toți să intre...»

3. A. Homiacov, *L'Eglise latine et le protestantisme au point de vue de l'Eglise d'Orient*, Lausanne et Vevey, 1872, pg. 40.

4. Cf. Pr. D. Stăniloae, *Curs de Ascelică*, Buc. 1947, p. 4; VI. Lossky *Essai sur la Théologie mystique de l'Eglise d'Orient*, Paris 1944 p. 235; Episcop Partenie de Levkîia, *Православен Мистицизм* în rev. *Duhovna Cultura*, Sofia nr. 11, 1955, p. 5;

este de neconceput în afară de climatul iubirii. «Iubirea este suprema răspundere pentru altul. ⁵ Sfântul Ioan Scăraru așează dragostea pe ultima treaptă de realizare omenească, pe a treizecea din cele treizeci, mai mare fiind chiar decît rugăciunea. ⁶ Casian Romanul spune că excelența dragostei rezidă în aceea că ea gravează în noi chipul lui Dumnezeu însuși. Frica și nădejdea, cînd nu sînt relevate prin dragoste, pot fi numite «virtuți omenești»; dragostea însă, este a lui Dumnezeu: ea este virtutea proprie a celor ce au primit în ei chipul și asemănarea lui Dumnezeu ⁷. Dragostea este un foc al inimii îndreptat către toate ființele, fie oameni, păsări sau animale, fie draci sau întreaga zidire. Și cînd le privește și își amintește de ele, lacrimile curg din ochii săi, dintr-o milă mare și puternică ce-i cuprinde inima. Iar inima lui se simte mișcată și nu poate suferi să vadă o cît de mică durere sau stricăciune la orice făptură ⁸.

În contextul iubirii se vor preciza deci, însușirile esențiale ale spiritualității ortodoxe. P. Novgorodțev atribuie conștiinței ortodoxe ruse următoarele particularități și însușiri: contemplarea, smerenia, simplitatea sufletească, bucuria în Domnul, cerința de exteriorizare a sentimentului religios și așteptarea împărăției lui Dumnezeu. De fapt, acestea sînt coordonate, jaloane ale vieții duhovnicești ortodoxe în general și, poate numai faptul că ele sînt trăite la un registru de intensitate cu totul specifică sufletului rus, l-au făcut pe autorul citat să le declare «particularități» ale conștiinței ortodoxe ruse.

Aceste coordonate, precizate teoretic și transpuse în viață în consensul dogmatic scripturistic și tradițional, vor fi măsura autenticității duhovnicești și ghiduri negreselnice în spiritualitate. Ele vor fi deci, și modele și criterii. Extinzîndu-le la niște orizonturi mai cuprinzătoare, am putea adăoga la cele enumerate de Novgorodțev, alte cîteva elemente fundamentale care fac nota distinctivă a spiritualității ortodoxe, atît față de celelalte confesiuni, cît și față de unele contrafaceri și falsuri și aceste elemente ar fi: hristocentrismul, idealul sfînteniei, pocăința, rugăciunea și cînhul comunitar. Toate acestea caracterizează tipul pozitiv al omului duhovnicesc ortodox, tip axat prin excelență pe valori și relații interioare. Ne vom opri în cele ce urmează, asupra cîtorva din aceste trăsături esențiale ale spiritualității ortodoxe răsăritene.

Caracterul hristocentric al spiritualității creștine vine din însuși sensul hristocentric al vieții (Filipeni I, 21,) sens pe care întruparea lui Hristos l-a definit ca răscumpărare, înfiere, refacere a chipului și realizare a asemănării pînă la îndumnezeire în și prin Hristos. De la Sfîntul Atanasie încoace afirmația că: «Dumnezeu S-a făcut om pentru ca omul să se facă Dumnezeu», a devenit un loc comun în opera și lucrarea duhovnicească a tuturor Sfînților Părinți.

Pentru Ortodoxie, ca și pentru întreaga creștinătate rămasă fidelă învățăturilor fundamentale ale Mintuitorului Hristos, Iisus Hristos este unicul model, păstor, părinte, dascăl, învățător. (Mt. XXIII 7 — 10).

Les grands courants de la spiritualité orientale, în *Orientalia Christiana Periodica*, vol. I-II, 1935, p. 116.

5. Pr. D. Stăniloac: *Iisus Hristos sau restaurarea omului*. Buc. 1943, p. 68.

6. Scara, ed. Neanțu, 1814, Cuv. XXVI, 55.

7. Col. XI, 6, cf. M. Olphe-Galliard: *Vie contemplative et vie active d'après Cassien* în R.A.M. 1935, 63 p. 276-277.

8. Cuvintele Sf. Issac Sirul, Cuv. 48.

Sfântul Apostol Pavel se referă exact la acestea, atunci când muștră pe Corinteni că s-au împărțit în bisericuțe sub autoritatea — unii a lui Apolo, alții a lui Chifa și alții chiar a sa, a lui Pavel. «*Au doară s-au împărțit Hristos? Au doară Pavel s-a răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel v-ați botezat?*» (I Cor. I, 12—13). Sfântul Pavel nu cunoaște nici o altă autoritate «*decît numai pe Iisus Hristos*» (I Cor. II, 2). Sfânta Împărtășanie, miezul de taină al creștinismului, ne încorporează Trupului Tainic, făcînd din noi mădulare al căror cap este Hristos. (Efes. V, 30). Deci, nu printr-o imitare exterioară, printr-un beneficiu juridic, ca în teologia răscumpărătoare romано-catolică, ne facem noi părtași la Hristos, ci printr-o transfigurare interioară a puterilor noastre sufletești, pînă la așa măsură, că simțirea noastră să devină una cu simțirea lui Hristos, voința noastră să devină una cu voința lui Hristos, mintea noastră să devină una cu mintea lui Hristos, (I Cor. II, 16; Filip. II, 5; Rom. XII, 22; II Cor. X, 5) și atunci nu mai sintem noi cei ce trăim ci *Hristos* trăiește în noi. (Gal. II, 20). Oricine, prin urmare, care — ca și rătăciții din Corint — ar încerca să polarizeze în jurul altcuiva decît al lui Hristos, viața creștină sau s-ar face pe sine centru uzurpînd pentru sine sentimente și atitudini care se cuvin numai lui Hristos, acela ar cădea sub vina de păstor mincinos, de uzurpator sacrileg, de impostor demoniac. Și a lăsa pe credinșoși să creadă că tu ai puteri supranaturale, că ai daruri de taumaturg, că ai vedenii care presupun o vrednicie a ta, că ești înainte văzător, știind să citești în suflete păcatele, trecutul și viitorul, că ești deci, o personalitate cu totul și cu totul deosebită, toate acestea nu înseamnă altceva, decît o disimulată manevră de a uzurpa locul lui Hristos. Ar fi o reeditare a vechii tentative de emancipare și autonomizare încercată de Lucifer, și încă într-o încercare cu totul îndrăzneată, antihristică! Cine are cu adevărat aceste daruri, și le are de la Dumnezeu, nu le strigă pe uliți, nu se laudă cu ele, nu și le arogă sieși, nu se folosește de ele ca de o firmă de reclamă, ci se ascunde, se smerește, face uz de ele în public numai la mare nevoie, numai în cazuri excepționale, rămîind permanent supus Bisericii în dogmă și disciplină și mai de grabă se teme de aceste daruri, decît se mindrește cu ele. De aceea, în sufletele pe care le păstorește sau cu care vine în atingere în vre-un fel, el va sădi credința în Hristos, cu cuvîntul și cu lucrul și va refuza orice considerație specială pentru sine. El se va face vas prin care lucrează Hristos.

Dimensiunile spiritualității sînt cu totul și cu totul interioare; de aceea și sensul «alergării», după expresia Sfîntului Pavel, e sens unic: mereu către interior, tot «mai la adînc». (Luca, V, 4). Această interioritate este înfinită, pentru că Dumnezeu cel «dinlăuntru» omului (Luca, XVII, 21) este înfinit. Adîncurile insondabile ale acestei interiorități infinite, nu pot fi obiectivate, de aceea rămîn mereu în taină, iar satisfacțiile «alergătorului», depline în alergare, ar deveni cu totul insuficiente la orice oprire pe parcurs. De aceea cunoștința în spiritualitatea răsăriteană, este după o expresie a lui Isichie de Ierusalim, «soluția în taină a tainelor dumnezeiești». De aci se desprind două caracteristici esențiale ale spiritualității răsăritene; cea dintîi descoperă caracterul apofatic al

9. *Θεολογία* în sensul în care termenul este întrebuițat de Sf. Părinți și de nevoitorii pustiei, pentru a desena ultima treaptă a desăvîșirii — cunoașterea lui Dumnezeu care e încoronată de... îndumnezeire cf. Sf. Măxim Mărturisitorul, Teognost, Talașia Libianul, Ioan Cărpătulin în Filocalia romînească.

antropologiei răsăritene. Angajat pe acest drum, credinciosul va ajunge la Θεωσις dar această stare nu va fi statică, bucuriile creștinului desăvârșit fiind într-o desfășurare permanentă, într-un progres din taină în taină. Unindu-se cu Dumnezeu prin har, el va participa la taina lui Dumnezeu intrînd el însuși în sfera acestei taine și va avea despre sine o cunoaștere analoagă celei a lui Dumnezeu. De altfel, și complementarismul sinergic între natură și har, pe timpul parcursului, fără puțința unei identifi-cări exacte a locului pînă unde merge natura și de unde începe harul, este tot expresia acestui apofatism antropoteologic. Ori, apofatismul acesta îl plasează pe credincios într-o imensă smerenie. El știe că singur nu poate nimic iar dacă ajutat de har, poate, nu știe cit anume poate. Iar Dumnezeu care i se descoperă prin har în întuneric sau în lumină orbitoare, — nu intrăm aici în amănunte—este mereu ceva mai mult decît ar putea el cuprinde.

Tot acest proces se petrece în interior, în taină, în «tăcerea minții» (Isichia) și în smerenie. Mijlocul de realizare al acestei uniri nu este decît unul singur: Iisus Hristos, cu care comunicăm prin rugăciunea lui Iisus, sau rugăciunea curată care se face de către minte în inimă, în tăcerea desăvârșită a tuturor activităților omenești. Spiritualitatea răsăriteană, fără rugăciune, nu se poate concepe. Iar chipul rugătorului, numai atunci își verifică conflucrarea cu Iisus cînd seamănă cu El, și cînd prin și în numele Lui este «legat ultimului sfînt și prin el, lanțului de aur al tuturor sfîntilor precedenți în care aceeași lumină — pentru că este indivizibilă — este omniprezentă.¹⁰ Prin urmare, numai atunci cînd e integrat tradiției de taină a desăvîrșirii în Hristos, observînd atît formulele interioare ale acestei tradiții care realizează chipul interior al lui Hristos, cit și cele din afară care realizează chipul său exterior, chipul smereniei.

Iisus a rămas mereu în smerenie, în chenoză, neprevalîndu-se de egalitatea Sa cu Dumnezeu decît în momentele cînd trebuia să fundamenteze pe Sine Biserica viitoare, și mai ales în fața și conștiința Apostolilor. El a fugit de mulțime, a refuzat să fie rege, a refuzat ispita stăpînirii lumii, a refuzat să facă «semne» și minuni de reclamă, a cerut multora să nu spună binele pe care li l-a făcut, a cerut să nu fie plins *EL*, într-un cuvînt, S-a ferit să cîștige o azeziune exterioară prin efecte imediate și de suprafață, care ar fi denaturat sau ar fi pus în umbră misiunea Sa propriu zisă și a nime descoperirea Impărăției Sale, care nu era din lumea aceasta; și căreia trebuia să-i pună bazele în conștiința oamenilor, printr-o iconomie de durată, în cuvînt și în faptă.

Iisus a refuzat ispita imediatului și a succesului ușor. Adevărații realizatori ai vieții în Hristos trebuie să-I semene. Ei nu se lasă atrași în circuitul unei «celebrități» lumești, refuză spectaculosul, nu lansează «mode» spirituale, brevetîndu-și în conștiința credincioșilor drepturi de autor, de «inițiatori», de «șefi de curente» sau «direcții spirituale». Aceasta din urmă, cînd e să se facă, o fac alții, tîrziu după moartea lor. Certitudinea hristocentrică a spiritualității marilor nevoitori, din trecut și de azi și de totdeauna, se va verifica mereu, tocmai prin refuzul lor de a ieși din tradiția tainică, al cărei miez este Hristos. Altfel, «dreptul» iese afară, cău-tîndu-și un loc în conștiința camenilor, oricît ar folosi numele lui Hristos; va dovedi o neputință de a adera integral la adevărul evanghelic, și va cădea din treaptă în treaptă, pînă la cea mai de jos pe care se situează impostorul. Filocalia, Limonariul, Patericul, Lavsaiconul, Sbornicele; Pro-

10. H. de B. *La prière du coeur*, în *Messenger de l'Exarhat du Patriarce russe en Europe Occidentale*, Paris, nr. 13, 1936, p. 18.

loagele și hagiografiile ortodoxe pledează în unanimitate pentru interiorizare și discreție, de aceea, de prea puține ori vom găsi scriituri care să-și povestească propriile lor experiențe. Abia cite o aluzie ne va indica vreun dar deosebit, personal. Însuși Sfântul Pavel, vorbind despre răpirea sa la cer, vorbește ca despre altul.

Idealul sfințeniei este cea de a doua dimensiune a sufletului răsăritean. Răsăriteanul are mereu în vedere aspectul final al existenței, Ierusalimului cel ceresc și veșnic, transcendent în raport cu istoria. Observația iezuitului S. Tyszkiewicz,¹¹ că pentru ortodocși Biserica este prin excelență o tefanie a lui *Hristos-Viață*, triumfător și înviat, este adevărată, fără a fi însă exclusivă. Ortodocșii preferă pe *a fi* lui *a face*, pentru că perspectiva lor este totdeauna ontologică, dar acest lucru numai pentru că *a fi* este situația de limită și de durată veșnică, pe când *a face*, este situația de pe cale, dar preferindu-le pe *a fi*, ortodoxul știe că pînă la el, trebuie să treacă printr-un îndelung și intens *a face*. Așa că este nedrept să se pună pe seama Ortodoxiei, numai o slăvire a lui Hristos-Viață, care ar prevala asupra lui Hristos-Calea, altfel decît ca veșnicia față de temporar.

Idealul ortodox este asemănarea cu Dumnezeu, participarea la dumnezeire, la *ὁ ὢν* la *cel ce este*, care este veșnic și care ne solicită spre veșnicie.

Aici este sursa idealului sfințeniei. Se înțelege că el face noă distinctă față de idealul catolic, un ideal rămas la imanent, pe cale, la valori intermediare.

Apusenii, cum spune Homiacov, au rupt legătura dintre cunoaștere și desăvîrșire.

Sfințenia și sfințirea fac parte integrantă din structura sufletului răsăritean ortodox; el o caută, o cere și o recunoaște acolo unde este, mai repede și mai sigur chiar decît autoritatea competentă. De pildă, în Răsărit, de cele mai multe ori, nu autoritatea bisericească ci poporul credincios «simte» mai întii sfințenia.

Canonizarea oficială este doar confirmarea canonizării, a cultului spontan adus celui adormit, de către poporul creștin.¹²

De altfel, aceasta se confirmă și prin faptul că foarte multor sfinți nici nu li se cunoaște data canonizării oficiale (poate că nici n-au fost canonizați oficial), alții — deși sigur necanonizați — sînt totuși socotiți sfinți și invocați (cazul Părintelui Ioan de Cronstadt, de pildă).

Pocăința este cea de a treia caracteristică a spiritualității răsăritene. Ea se împlinește în nădejde și în dezlegarea și iertarea păcatelor. Ea nu poate ducă niciodată la deznădejde, la disperare, ci te scapă și de una și de alta. În formele pe care le îmbracă ea, nu ajung niciodată la excese ascetice. Sau dacă ajung, apoi ele se motivează printr-o înaltă conștiință a călcării dreptății, și mai ales prin contravenirea păgubitoare pentru alții la legea dragostei. Pocăința adevărată este cea care crează, nu cea care distruge omul:

Cea care înlocuiește păcatul cu virtutea, nu cea care distruge păcatul, și pe om, pur și simplu!

Rostul pocăinței nu este de a desființa omul pămîntesc și nici de a-l îmbolnăvi, de a-l schilodi, de a nu-l mai face apt pentru viață. Apatia or-

11. S. Tyszkiewicz în *Platonisme et plonisme dans l'ecclésiologie russe orthodoxe*, în rev. Nouvelle revue théologique, 3, 1954, p. 300.

12. M-me E. Behr-Sigel, *Prière et Sainteté dans l'Eglise russe, Russie et chrétienté*, 5 Ed. du Cerf, Paris 1950, p. 33.

teodoxă presupune integritatea psiho-fizică a nepătimitorului, și nu descompunerea în neant. Unele experiențe orientale, din Siria, Egipt și Sinai, au ajuns în trecut pînă la excese. Nu sînt caracteristice spiritului ortodox, cumpănit și cu *dreaptă socoteală* în toate. Intimplările groaznice din «temnița» lui Ioan din Rait, de pildă, despre care povestește Sfîntul Ioan Scărarul în Cuv. IV și V al Scării, mînăstirea-temniță în care oamenii se osîndeau de bună voie, prin chinuri care întreceau orice imaginație, sînt tot ce poate fi mai reprobabil. Insuși Sfîntul Ioan Scărarul spune că: «a vrea de îndată să urmezi vieții lor, este un lucru fără de socotință și cu nepuțință»¹³. Și tot el, după ce a stat aclo treizeci de zile, spune că, atunci cînd s-a întors, era «schimbat cu totul, și ca ieșit din minte».¹⁴ Și unele pasagi din Sfîntul Efrem Sirul și Sfîntul Isaac Sirul se resimt de această influență extrem orientală, dar totdeauna în aprecierea unor astfel de texte, trebuie să se considere opera și viața sfîntului în integritatea ei, și atunci se va vedea că, de fapt, o astfel de pocăință nu era exclusivă și nici nu era indicată ca o măsură pentru toți.¹⁵

În general, toate excesele n-au supraviețuit, nu s-au impus. Apelul necentenit la doctrină, la dogmă, ca temelie al vieții și al trăirii, a împiedicat validarea unor experiențe morbide, chiar dacă uneori au avut momente de afirmare. Lacrimile care au un loc pronunțat în spiritualitatea răsăriteană, nu înseamnă nici ele deprimare, ci dimpotrivă, sînt un mijloc curățitor, o ușurare a inimii și sînt recomandate «cu socoteală» de Sfîntul Isaac Sirul¹⁶

Sfîntul Grigore Palama numește din pricina aceasta, plînsul, baie a iertării și al doilea botez¹⁷. În toate textele desore lacrimi, se vede că nu este vorba de o lepădare a optimismului natural al omului, ci este o amarnică luare în seamă a stricăciunii și a păcatului cum zice Arseniev: «Nu vom fi acuzați — zice Sfîntul Ioan Scărarul — pentru că n-am făcut minuni, pentru că n-am fost teologi, pentru că n-am avut vedenii; dar va trebui neapărat să dăm seamă lui Dumnezeu pentru că nu ne-am plîns păcatele».¹⁸

Sensul pocăinței în spiritualitatea ortodoxă este întoarcerea la ceea ce îi este propriu naturii, de la aceea ce este împotriva naturii.

Rugăciunea este unul din mijloacele acestei întoarceri. Ea este coloana vertebrală a Răsăritului ortodox, variind de la cea mai obișnuită chemare a asistenței dumnezeiești, în micile noastre griji și activități, pînă la rugăciunea neîncetată, poarta contemplației și a unirii cu Dumnezeu. Rugăciunea va fi lină, calmă, discretă, senină, fără siluirea imaginației, fără urmărirea vedeniilor, fără entuziasm suspect, fără reclamă fariseică. «Pe toată nălucirea simțită întru rugăciune să nu o primești, ca nu ieșire din minți să păimești» — zice Sfîntul Ioan Scărarul.¹⁹ Un mare nevoi-

13. Scara, ed. M-rii Neamț 1814, Cuv. IV.

14. Idem, Cuv. V.

15. Sf. Ioan Casian spune că «trebuie declarată regulă obștească nu aceea căreia i se spune numai o mică parte, adică aceea care este luată în seamă de puțini, ci pe aceea care este a multora, căreia i se supun toți. Dacă numai cîtiva, depășind posibilitatea virtuții obișnuite, au obținut succese uimitoare, apoi ele trebuie puse în afără de principiile generale și arătate nu ca exemplu de urmat ci ca o minune, întrucît ele sînt mai presus de starea și firea șubrezenei omenești». În Col. XVIII, 8, în Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum, vol. XIII, p. II, Viena 1886, p. 542, nr. 5-12 și Rînduiala Vieții la obște, cartea I, cap. II.

16. Sf. Isaac Sirul, Cuvînte și Învățăături ed. M-rii Neamț 1819, Cuv. II, p. 31

17. Cf. Pr. D. Stăniloae, Viața și învățătura Sf. Grigore Palama, Sibiu 1938, p. 31

18. Scara Cuv. VII.

19. Idem, cuv. XXVIII, 15.

ter rus din secolul trecut, Episcopul Teofan Zăvoritul, scrie despre rugăciune: «Să vă ferească Dumnezeu de rugăciuni entuziaste! Acestea sînt provocate de inchipuirea aprinsă. Adevărata rugăciune este lină, liniștită și aceeași în toate treptele ei». ²⁰ De asemenea, Episcopul — tot rus — Ignatie Briancianinov, se exprimă astfel: «Atitudinea nevoitorilor la latinii cuprinși de extaz, a avut în todeauna un caracter negativ, din cauza neobișnuitei lor aprinderi pătimase a trupului. Într-o astfel de stare se găsea și Ignatiu de Loyola, întemeietorul ordinului iezuiților. Imaginația lui era într-atît de înfierbîntată și tensivă, încît — după cum singur o afirmă — era suficient ca numai să vrea și să folosească un anumit efort, ca în fața ochilor lui să apară, după dorința lui, raiul și iadul... Se știe însă că adevăraților sfinți ai lui Dumnezeu, vedeniile li se dau numai prin voința lui Dumnezeu și prin lucrarea Sa, iar nu prin voința omului și nici prin propria lui sfortare». ²¹

Rugăciunea adevărată îl ține pe credincios în contact nemijlocit cu Dumnezeu și îi ține trează dependența sa de Dumnezeu, ceea ce îl smerește, îl ferește de autodivinizare, de umflare, de superbie. Creștinul smerit nu este însă în inferioritate, nu este într-un complex psiho-patologic; smerenia dimpotrivă, este o imensă luciditate, o exactă recunoaștere a locului omului în lume și față de Dumnezeu; de aceea afirmația paradoxală că smerenia este egală cu desăvîrșirea, ²² adică cu înălțimea maximă, nu este decît aparent paradoxală. Cine se smerește, se va înălța, iar cel smerit este deia înălțat. El este într-o relație reală cu Dumnezeu; se păstrează în același timp și pe pămînt și nu cade pradă iluziilor, nu desconsideră realitatea sa pămîntească. Nu crește, anarhic în sus, crește în adîncime, în interiorul în care este împărăția lui Dumnezeu. Numai așa se poate întîlni cu Dumnezeu; altfel, cu cît crește, cu atît se îndepărtează de Dumnezeu. Cresterea anarhică, după voia lui, în concurență cu ceilalți oameni și chiar cu Dumnezeu, se numește orgoliu, mîndrie. Orgoliul trăiește în ireal. El este orb deci. De aceea, va fi temei pentru turburările mintale; orgoliosul este torturat de un permanent sentiment de inferioritate: fără sprijin în interior, el își caută alimentarea în afară. Are mereu nevoie de stima și aprobarea celorlalți; toate energiile lui sînt concentrate în a-și menține zenitul iluzoriu. El duce la alienație. ²³

Există însă și o patologie a smereniei, o smerenie falsă, smerenie fără conținut duhovnicesc, fără sens major, fără luciditatea duhului. Aceasta este mai de grabă degradare, injosire, fie că e o mască a orgoliului, fie că e o prostie pur și simplu!

În tradiția răsăriteană însă, numai acea smerenie este admisă și recomandată, care este sinceră, dar și cu sens, și cu înțeles major, așa cum a fost înțeleasă și trăită de toți sfinții. Smerenia dă liniște, asigurare, bucurie; ascultă de alții, nu-și face loc cu coatele printre alții, ca să le iasă deasupra, în față, nu judecă, nu condamnă, este suportul dragostei. «Omul

20. Teofan Zăvoritul, *Scrisori despre viața creștină*, ed. I-II, 1900, p. 25, cf. Episcopul Parfenie de Levkia, *Православен Мистицизм* în rev. Duhovna Cultura, Sofia, nr. 11, 1953, p. 5.

21. Ignatie Briancianinov, *Opere complete*, vol. I, S, Pb. 1905, p. 244, id. ibid.

22. Ce este decăvîrșirea? Întrebă Sf. Isaac Sirul, și răspunde: O prăpastie de smerenie, cf. N. Arseniev, Bis. Răsărit. trad. Tit Simedrea, Buc. 1929, p. 71, și Sf. Ioan Scărarul zice: În rugul smereniei vom vedea pe Dumnezeu (Scara, Cuv. XV, 13).

23. Guslave ThiŃiqn, *Nietzsche et Saint Jean de la Croix*, în *Études Carmélitaines*, 1934, vol. II, p. 44.

duhovnicesc» Πνευματικός ἄνθρωπος — (I Cor. II, 15, III, 1 ; Gal. VI, 1) răsăritean este un astel de om.

Bucuria este o altă coordonată esențială a spiritualității ortodoxe. Rostul nostru va fi minim în descrierea acestei laturi cu totul luminoase a Răsăritului. A făcut-o magistral în două cărți de proporții mici, dar pline de comori strinse din tradiția ortodoxă, N. Arseniev.²⁴ În Răsărit, totul e născător de bucurie. Nașterea este bucurie, căci lumea este frumoasă și stăpînul ei este Dumnezeu ; viața e bucurie, căci e darul lui Dumnezeu ; moartea e bucurie, pentru că e poartă spre Dumnezeu. Rugăciunea duce la bucurie.²⁵ Viețuirea și în mijlocul lumii și în pustiu, duce la bucurie. «N-am văzut — zice Palladie, în *Historia Lausiaca*, cap. 97 — printre cei ce locuiesc în pustie, pe nici unul întunecat sau trist. Nimeni n-ar fi în stare să trăiască aici pe pămînt o bucurie și o încîntare trupească la fel cu dinșii».

Sfîntul Serafim de Sarov, care spune că scopul vieții creștine este agonisirea acestui har al sfîntului Duh, saluta pe toată lumea cu cuvîntul : «Bucuria mea !» Ortodoxia răsăriteană în special, spre deosebire de catolicism, este trăitoarea acestei bucurii. Ea vine din siguranța învierii, din accentul puternic care se pune în Răsărit pe Invierea lui Hristos, mai mult decît pe pătîmirea și suferințele Dumnezeu-Omului.

Imnele care împodobesc sărbătoarea Paștelui sînt izbucniri de bucurie ale omului și, odată cu el, și a întregii făpturi cu care omul se simte înfrățit. «Bucură-te făptură și înflorește ca un crîn, că Hristos a înviat din morți ca un Dumnezeu ! Unde-ți este, moarte, boldul, unde-ți este, iadule, biruința ? » «Să se veselească cele cerești și să se bucure cele pămîntești...» «Paștile cu bucurie, unul pe altul să ne îmbrățișem. O Paștile ! Izbăvirea de întristare».²⁶

Alături deci de nădejdea în bucuria de dincolo, și viața de aici, este o bucurie și trebuie iubită, trebuie folosită cu înțelepciune. M-me E. Behr-Sigel, scriind despre Iosef de Volokolamsk — un mare Avvă rus contemporan cu Nil Sorski — spune că era plin de o «robustețe terestră», care îl angaja în organizarea vieții ; a muncii, a disciplinii, a frumosului chiar de din afară, și care l-a dus la concepția că mîntuirea se cîștigă în comun. Nici nu admitea asceza particulară, sfințenia individuală ; se interesa de economie, organiza cantine pentru săraci, în timpul unei foamete.²⁷ Prin urmare, bucuria aceasta este constructivă, sănătoasă, socială. Ea înfrățește pe oameni, duce la iubire, la încolțirea și creșterea duhului comunitar.

«*Duh comunitar*» s-ar traduce în termeni simpli : angajare unul pentru altul (Novgorodțev).

Un cuvînt al marelui teolog rus Homiacov a atras în mod deosebit atenția asupra acestei caracteristici esențiale ortodoxe : «Știu că atunci cînd unul din noi cade, cade singur, dar de mîntuit nu se mîntuiește nimeni singur ; cine va fi mîntuit, va fi mîntuit în Biserică, ca un mădular al ei, în unire cu ceilalți credincioși. Dacă cineva iubește el este în obștea iubirii. Dacă cineva crede așa el se găsește în obștea credinței. Se roagă cineva ? El este în obștea rugăciunii. Nu trebuie să spui : «Ce rugăciune pot să fac pentru cei vii sau pentru cei morți, căci rugăciunile nu ajung

24. Prima, Biserica Răsăriteană, și a doua, Biserica răsăriteană și mistica.

25. Ava Filimon în Filocalie, ed. rusă, 1889, vol. III, p. 401,

26. O colecție bogată de texte ale bucuriei, la Arseniev, în cele două cărți citate.

27. M-me E. Behr-Sigel: *Nil Sorskiij et Joseph de Volokolamsk, Irénikon 1937*, XIV, nr. 4-5, p. 371-374.

pentru mine», căci dacă nu știi cum să te rogi, ce rost ar mai avea ca să te rogi chiar pentru tine? În tine însă, se roagă duhul iubirii... Nu spune: «De ce îi trebuie altuia rugăciunea mea, dacă el însuși se roagă, iar Hristos ispășește pentru ei?» Dacă te rogi, în tine se roagă duhul dragostei. Nu spune: «Judécata Domnului nu poate fi schimbată», căci rugăciunea ta stă în calea voii Domnului și Dumnezeu a prevăzut-o. Dacă tu ești un credincios al Bisericii, rugăciunea ta este trebuitoare pentru toți credincioșii ei. Dacă mâna ar spune că n-are nevoie de singele care curge în celelalte părți ale trupului, pentru că ea are singele care îi trebuie, pe care nu vrea să-l dea, atunci mâna o să se usuce. Dacă renunți la obște, mori, nu mai ești un mădular al ei. Singele Bisericii este rugăciunea pentru ceilalți, iar duhul acestei rugăciunii este lauda și răsplata Domnului.²⁸

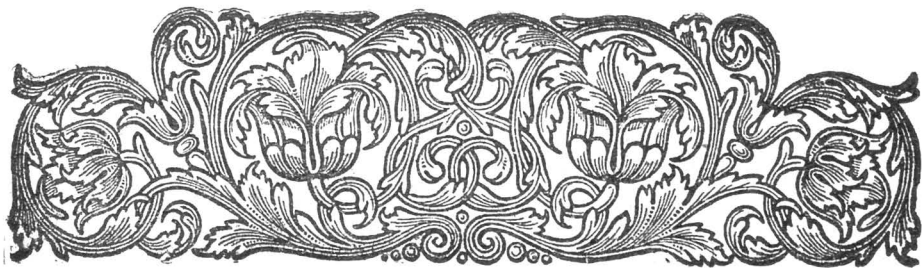
Nicăieri ca în Răsăritul creștin nu se simte și nu se trăiește mai intens și mai adevărat frățietatea, conștiința că toți sînt fiii aceluiași Tată, că împărtășesc aceeași moștenire și împărtășesc aceeași soartă, avînd a urma același drum, spre aceeași țintă. De aceea, nimeni nu va fi lăsat în urmă, slăbiciunea fratelui va fi slăbiciunea mea și tăria mea va fi tăria lui. Un cuvînt al lui Dostoevski exprimă cît se poate de puternic ideea acestei solidarități și a acestei responsabilități universale a oamenilor: «fiecare este vinovat față de toți, pentru toți și pentru tot» (la Novgorodțev). «Omul lui Hristos» simte că trebuie să fie ca Hristos care a săvîrșit actul mîntuirii pentru toți oamenii scoțîndu-i pe toți de sub același blestem și unindu-i în aceeași credință, nădejde și dragoste. Aici este sursa *duhului comunitar* al Ortodoxiei, duh care, de fapt, este expresia celei mai înalte iubiri, a acelei virtuți care va rămîne și după ce toate vor trece și care este mai mare și decît credința și nădejdea.

Nimeni nu va pune la îndoială, se înțelege, că toate aceste însușiri ale vieții duhovnicești ortodoxe, nu sînt peste tot în aceeași măsură realizate. Dar ele sînt un ideal viu, veșnic prezent în fața ochilor credinciosului și toată dinamica ortodoxă nu înseamnă altceva decît conformarea vieții la acest înalt ideal al vieții creștine.

IEROM. ANTONIE PLĂMADEALA

28. Opere alese ed. rusă, 1867, vol. II, p. 18-20.

PENTRU PACEA A TOATĂ LUMEA

PERSONALITĂȚI ACTIVE IN LUPTA PENTRU PACE

În cursul lunii februarie a. c. țara noastră a fost vizitată de d-na *Clara Maria Fassbinder*, membră a Consiliului Mondial al Păcii și membră a Prezidiului Mișcării pentru Pace a femeilor din Republica Federală Germană; numita d-nă a fost profesoară la Universitatea din Bonn (R. F. G.), în prezent este pensionară și o însuflețită activistă pe tărîm social.

D-na Fassbinder a luat parte la toate adunările consacrate cauzei apărării păcii; este cunoscută și apreciată în lumea partizanilor păcii pentru convingerile ei sincere și pentru munca neobosită și dezinteresată depusă în această nobilă cauză.

Personal, am văzut-o și am ascultat-o vorbind, la tribuna Congresului Popoarelor de la Viena, în decembrie 1952 și după aceea, la Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki din iunie 1955.

În ziua de 17 februarie a. c. d-na Fassbinder a făcut o vizită la Comitetul Național pentru Apărarea Păcii din R. P. R., spre a se informa de felul cum se desfășoară acțiunea pentru apărarea păcii în țara noastră.

Cu acest prilej, am putut afla parte din gândurile ce o frământă, parte din convingerile acestei distinse doamne.

Este cunoscut lucru că ațîțătorii la un nou război mondial își pun mari nădejdi în înarmarea Republicii Federale Germane.

De aceea, problemele care se pun poporului german prezintă aspecte deosebite față de alte popoare și lupta pe care o depune poporul german față de cei care vor să-l înarmeze are aspect diferit.

Frământările, greutățile pe care le întâmpină poporul german, precum și pericolul la care este expus acest popor, și prin aceasta și pacea lumii, toate acestea, nu sînt străine, nici indiferente d-nei Clara Maria Fassbinder.

«Mult timp va mai trece pînă ce vom putea spune că lupta pentru pace s-a terminat», spune d-na Fassbinder în declarațiile pe care le-a făcut la Comitetul Național.

«În Republica Federală Germană, este vorba în momentul de față, de înzestrarea Bundeswehr-ului cu arme atomice și de punerea la dispoziție a teritoriului nostru pentru instalarea de baze de lansare a rachetelor teleghidate cu rază de acțiune mijlocie.

Statele Unite urmăresc să plaseze proiectilele lor cât se poate mai aproape de granițele sovietice, inclusiv pe teritoriul R. F. Germane.

În urma declarațiilor făcute în luna aprilie, anul trecut, de cei 18 fizicieni atomiști vestgermani și apoi de alți 2.000 de savanți americani și — ulterior — de peste 9.000 de oameni de știință din lumea întreagă, populația vestgermană manifestă o vie neliniște față de aceste planuri. Îngrijorarea populației vestgermană s-a intensificat în urma unor știri despre accidente întâmplătoare cu ocazia diferitelor experiențe americane cu anumite arme nucleare noi. Iată de ce lupta împotriva înzestrării armatei vestgermane cu arme atomice a câștigat teren și nu numai în cadrul diferitelor organizații de pace.

Această luptă s-a manifestat și cu ocazia dezbaterilor din Bundestag din 23 ianuarie a. c., dezbateri care s-au desfășurat cu o asemenea aprindere, cum nu s-a mai văzut niciodată. Este foarte îmbucurător faptul că fostul ministru de interne federal, dr. Gustav Heinemann s-a situat cu această ocazie pe primul plan; reamintim că Gustav Heinemann a demisionat în anul 1950 din postul său, în semn de protest împotriva politicii de reînarmare începută de cancelarul federal, fără o consultare prealabilă a guvernului sau a Bundestagului. Heinemann este membru în conducerea Bisericii Evanghelice din Germania și nimeni nu-i poate reproșa că el ar fi «în slujba Moscovei». El este un om cu vederi largi, clare și neînfricat, care a dovedit că dănsul și-a susținut convingerile.

Împreună cu dînsul, un număr mereu crescînd de oameni înțeleg acum că problemele dezarmării nucleare nu pot fi tratate ca ceva izolat, ci numai în cadrul politicii generale. De aceea, planul creării unei zone denuclearizate în centrul Europei — numit «planul Rapacki», după numele ministrului de externe polon, care l-a supus dezbaterii politicii mondiale — este viu discutată.

La dezbatarea din Bundestag, au intervenit în mod hotărît pentru examinarea acestei propuneri, Partidul social-democrat și Partidul liber-democrat. Guvernul federal respinge însă propunerea, sub diferite pretexte. Unul din aceste pretexte — și anume acela că Rapacki nu a vorbit despre un control al acestor zone — a fost între timp combătut. Uniunea Sovietică s-a pronunțat pentru adoptarea acestei propuneri și totodată pentru exercitarea unui control. Populația vestgermană a acordat și acordă planului Rapacki o atenție deosebită.

Femeile germane, tineretul german, oamenii de știință și de cultură, personalități religioase și un număr mereu crescînd de oameni sinceri și conștienți, depun tot mai multe eforturi, spre a împiedica reînarmarea Germaniei și prin aceasta, izbucnirea unui nou război mondial.

«O altă problemă — spune în continuare d-na Fassbinder — care de multă vreme interesează în mod deosebit opinia publică vestgermană, este refuzul de a se presta serviciul militar, ceea ce este admisibil în conformitate cu paragraful 4, al. 3 din Constituție. Această problemă se dezbate astăzi, deocamdată numai în cercurile tineretului apt pentru prestarea serviciului militar. «Internaționala adversarilor serviciului militar» cîștigă tot mai mulți aderenți.

Strîngerea colaborării dintre diferitele organizații pentru pace constituie o problemă care se discută permanent, în primul rînd în cadrul grupărilor care s-au înființat după terminarea războiului: «Mișcarea pentru pace a femeilor vestgermane și Comitetul german

al luptătorilor pentru pace». Sîntem convinși că, prin realizarea acestor colaborări, vom dobîndi o capacitate de acțiune mai mare. O mare speranță pentru succesul în această direcție, ne-o oferă faptul că Martin Niemöller a devenit președintele celei mai vechi Uniuni pentru pace și anume a Societății pentru pace, fondată în anul 1852 de scriitoarea austriacă Berta von Suttner, autoarea romanului: «Jos armele».

Faptul că ne putem atinge țelul numai printr-o colaborare cu toate forțele păcii din lumea întreagă și numai printr-o destindere între Vest și Est, este atît de clar, încît aproape ne este rușine că trebuie să repetăm atît de des acest adevăr.

O altă sarcină de care noi femeile ne ocupăm cu toate forțele noastre, este restabilirea unității poporului german, aceasta nu numai pe considerente politice, dar și pe considerente morale și religioase. Pe zi ce trece, vedem tot mai limpede că această graniță artificială, care taie Germania, este o graniță infecțioasă, care otrăvește corpul poporului și aduce în deosebi tineretului, un mare rău care poate nu va mai putea fi înlăturat niciodată. Cu privire la năzuințele spre unitatea Germaniei sîntem de acord cu cîteva grupări special constituite în acest scop, denumite: «întîlnirea germană» și «ziua culturii germane».

Cea dintîi se ocupă în deosebi cu dezbaterile unor anumite probleme intelectuale, culturale și politice, cu reprezentanți din ambele părți ale Germaniei, iar a doua cu organizarea de schimburi culturale în domeniul teatrului, muzicii, sculpturii, vizite reciproce ale profesorilor universitari din cele două părți ale Germaniei, în scopul ținerii de conferințe, schimb de publicații, etc. Domnul dr. W. Gersttacker din Nürenberg conduce «întîlnirea germană», iar profesorul Saller din München «ziua culturii».

Prin organizarea «zilei culturii germane» s-a reușit să se spargă tăcerea principalelor ziare, care în prezent, cel puțin, publică informații cu privire la adunările anuale ale acestor grupări.

Un alt profesor universitar, Franz Paul Schneider, din Würzburg, stă în fruntea «cercului Franken», care are mai mult un caracter politic și se străduiește să contribuie la unificarea și la înțelegere cu răsăritul. Acest cerc, ai cărui membri aparțin exclusiv profesiunilor intelectuale, a desfășurat mai ales înaintea ultimelor alegeri pentru Bundestag, o activitate remarcabilă, prin strîngerea de semnături, publicarea lor împreună cu un memoriu adresat partidelor politice și guvernului și organizarea de simpozioane, în cadrul cărora s-au purtat discuții în aceste probleme. Era impresionant să vezi cîte nume foarte apreciate, din toate straturile vieții sociale și artistice, și-au dat adeziunea, cu toate că toți cei care au semnat memoriul trebuiau să se aștepte cel puțin la unele șicane».

Arătînd în continuare munca desfășurată de femeile germane și greutatea pe care acestea le întîmpină, d-na Fassbinder conchide: «Sentimentul că totul stă pe o muche de cuțit, îi apasă greu pe toți acei care luptă pentru pace în Germania. În general însă, sîntem cu toții optimiști, mai ales dacă urmărim situația internațională, care — în pofida tuturor greutăților ce mai există — se îndreaptă spre întărirea colaborării între popoare.

Dar noi germanii, care am văzut nu o singură dată că din nesocotință, din cauze mici, aproape din întîmplare, se pot naște catas-

trofe, nu putem să nu privim plini de îngrijorare la politicienii, care vor să continue politica la «marginea prăpastiei».

După ce ai petrecut zile frumoase și pline, în România, și simți ospitalitatea și amabilitatea oamenilor, după ce ai căpătat imaginea unui stat în continuă dezvoltare și în care se manifestă atîta interes pentru unificarea Germaniei, atunci înțelegeți mai bine ce posibilități de colaborare ar putea rezulta pentru țara mea, dacă ea ar părăsi orientarea ei unilaterală spre Vest, și ar vrea să-și dea seama de adevărata sa menire — aceea de a se situa între Vest și Est, de a lua de la unii și de la alții și de a da unora și altora.

A contribui — în măsura puterilor mele la atingerea acestui țel, după întoarcerea mea acasă, aceasta va fi cea mai bună mulțumire care pot și vreau s-o exprim Romîniei și poporului român».

Vizitînd țara noastră, d-na Clara Maria Fassbinder s-a interesat și de felul cum se desfășoară viața religioasă în țara noastră și în mod deosebit cum se desfășoară viața Bisericii Romano-Catolice, d-sa fiind o credincioasă fiică a acestei Biserici, lucru ce-l mărturisește ori de cîte ori are ocazia.

Cu acest prilej, mi-au venit în minte și alte figuri din lumea occidentală care activează în marea acțiune a luptei pentru apărarea păcii.

Așa, spre exemplu, la sesiunea Consiliului Mondial al Păcii de la Colombo, din iunie 1957, a luat parte — ca invitat — d-l senator *Domingo Vellasco* din Brazilia, președintele Comisiei Naționale instituită împotriva acordului lui Fernando de Noronha, adică împotriva autorizației date de guvernul brazilian, celui al Statelor Unite ale Americii, de a se construi pe ținutul Braziliei o bază pentru lansarea rachetelor teleghidate.

«Dacă eu mă găsesc printre participanții la această reuniune, — spune d-l senator de Vallasco, la Colombo în iunie 1957 — este pentru aceeași rațiune care m-a făcut să particip în țara mea la mișcarea împotriva acordului despre care am amintit.

Sînt un om pacific, care iubește pacea între toate popoarele. În calitate de creștin și catolic roman, îmi amintesc foarte bine că Sanctitatea Sa Papa Pius al XII-lea vorbind despre pace, a spus că pentru noi creștinii și pentru toți oamenii de bună credință, formula : «si vis pacem, para bellum», adică dacă vrei pace, prepară-te de război, nu este valabilă. Este un concept inacceptabil pentru noi și Papa Pius al XII-lea a spus că pentru noi creștinii, drumul este altul : «si vis pacem, para pacem», adică dacă vrei pace, prepară pacea. Intr-adevăr, acest dicton : «si vis pacem, para bellum», este formula imperiului roman, agresiv și cuceritor, care a dominat toate popoarele Europei și foarte multe popoare din Asia și din Africa. Este o formulă imperialistă.

Pacea în lumea de astăzi nu poate fi cîștigată decît prin metode pacifice, căci mijloacele trebuie adaptate scopurilor. Cei care vor într-adevăr pacea, trebuie să evite tot ceea ce provoacă războiul sau ce duce la război. Ei trebuie să îndepărteze neîncrederea între popoare ; ei trebuie să dezvăluie intrigile internaționale ; sînt datori de a crea spiritul de înțelegere între națiuni ; trebuie, în sfîrșit, să fie pacifici în gîndire și în fapte.

Pentru această rațiune am protestat împotriva acordului lui Fernando de Noronha și împotriva tratatului defensiv al Atlanticului

de sud, căci acestea sînt acte provocatoare de război care pricinuesc neîncrederea și animozitatea. Pentru aceeași rațiune, am protestat în țara mea împotriva pactului militar dintre Brazilia și Statele Unite ale Americii și l-am combătut cu tenacitate la tribuna Senatului brazilian. Toate aceste puncte urmăresc linia imperialistă, a dictonului : si vis pacem, para bellum.

Nu pentru alt motiv mă găsec aici, decît pentru a felicita Consiliul Mondial al Păcii pentru lupta sa împotriva întrebunțării energiei nucleare, în alte scopuri în afară de cele care duc la binele umanității. Sînt aici pentru a susține campania împotriva războiului atomic și împotriva experiențelor atomice care deja au distrus atîtea vieți».

Este cunoscut lucru că, sesiunea Consiliului Mondial al Păcii de la Colombo din iunie 1957, s-a preocupat în deosebi de problema încetării experiențelor cu armele atomice și cu hidrogen.

Exprimîndu-și adeviziunea sa și a întregului popor brazilian pentru susținerea acestei cauze, în continuarea discursului, d-l Velesco a mai spus :

«Cînd în 1956, am participat la conferința interparlamentară care s-a ținut la Bangkok, eu am făcut o declarație, ca șef al delegației braziliene. Pot să repet aici, spunîndu-vă că Brazilia este o națiune pacifică, tradițional pacifică, a cărei constituție interzice războiul de cucerire sau de agresiune. Brazilia vrea să coexiste pașnic cu toate popoarele lumii și ea va lucra pentru pace între popoare. Cu mare emoție iau cuvîntul la această conferință și vin aici, cum am fost și la Bangkok, pentru a învăța mai ales cu maestrii culturii milenare ai Asiei aceste adevăruri eterne, pe care Brahma, Buda, Iehova, Crist și Mahomed le-au răspîndit în tot universul.

Din Asia a venit în lumea întregă această spiritualitate care innobilează creatura umană. Din Asia a venit civilizația Occidentului. Ca occidental, vă mulțumesc din inimă pentru privilegiul de a putea vorbi în acest moment, înaintea atîtor reprezentanți ai culturii orientale».

Se vede așa dar, din expunerea d-lui senator Velasco, că și în Brazilia ațîțătorii la un nou război pricinuesc îngrijorări oamenilor cinstiți și întregului popor.

În legătură cu felul de a gîndi și de a lucra al acestor susținători ai păcii, mi-a venit în minte o altă figură din Mișcarea Mondială a luptei pentru Pace și anume : d-l baron *Antoine Allard*, din Belgia.

Baronul Allard este un om cu o bună situație materială ; tatăl său a fost întemeietorul fabricilor de zahăr de la Giurgiu și Rusciuk. Are o fiică măritată în Italia, iar el locuiește în Belgia, unde activează cu multă însuflețire ca președinte al unei asociații religioase, «Pax Christi». A luat parte la toate adunările mondiale consacrate păcii, depunînd o rivnă ca puțini alții în această mare cauză. Baronul Allard a colindat multe țări ale lumii și pretutindeni a impresionat prin devotamentul său și sinceritatea sa în apărarea acestei cauze.

Am vorbit, în cele de pînă acum, despre aceste trei persoane cunoscute de mine în marea mișcare mondială de apărare a păcii, pentru considerentul că sînt niște oameni care apără sincer cauza păcii, dar și pentru faptul că-și mărturisesc totdeodată și credința lor religioasă de fii ai Bisericii Romano-Catolice.

Sînt încredințat că sînt mulți slujitori ai Bisericii Romano-Catolice care activează în Frontul Partizanilor Păcii, după cum sînt foarte mulți care se mulțumesc a vorbi despre pace în fața sfîntului altar și aceasta pentru motivul că toți slujitorii învățaturii Mîntuitorului Hristos sînt datori să iubească pacea și să lucreze pentru instaurarea ei în lume.

Aceeași lucrare de a predica pacea o fac și slujitorii celorlalte religii: mozaici, mahomedani, budiști, căci oricare religie iubește pacea, iubește viața.

Totuși, trebuie să recunoaștem că în trecutul de pînă acum cîțiva ani, războaiele nu au putut fi împiedicate și ceva mai mult, se cunosc în istoria lumii și războaie avînd ca pricini chiar pretexte religioase.

Este meritul Mișcării Partizanilor Păcii de a fi putut să mobilizeze pe toți care iubesc și urmăresc pacea, indiferent de convingerile lor politice, filozofice sau religioase.

Este meritul acestei nobile acțiuni mondiale de a fi realizat acest Front al Păcii, această conștiință unanimă a umanității pentru cauza apărării păcii popoarelor.

Așa se explică că în Consiliul Mondial al Păcii, — forul reprezentativ al uriașei Mișcări Mondiale a luptei pentru apărarea Păcii, — găsim oameni din toate țările lumii cu convingeri diferite, din stări sociale diferite, dar în ceea ce privește problema păcii, cu una singură și hotărîtă convingere: apărarea ei.

Astfel, dacă ne referim la ultima sesiune a Consiliului Mondial al Păcii de la Colombo, găsim pe Al. Corneiciuc, scriitor, membru al Academiei și deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. alături de d-l profesor Scott Nearing, scriitor din Statele Unite ale Americii, pe d-l profesor de fizică Aleman Eduardo din Argentina, alături de Dluski Ostap, deputat și vice-președinte al Comisiei parlamentare pentru afaceri externe din Polonia; pe d-l Abbas Sirajuddin, membru al parlamentului și vice-președinte al Comitetului de Pace din Indonezia, alături de d-l Emanuel d'Astier de la Vigerie, deputat și fost ministru în Franța, pe d-l Go-Mo-Jo, scriitor, președintele Academiei din China, alături de preotul budist U. Saranankara Thero, secretar general al Comitetului pentru Pace din Ceylon, pe d-l Heinrich Brandweiner, profesor de drept internațional și canonic de la Universitatea din Graz (Austria), alături de profesorul Georg. Nadjakof din Bulgaria, pe d-l Yasui Kaouru, profesor universitar și secretar general al Consiliului japonez împotriva bombelor A și H, alături de economistul Sorokin Valentin (U.R.S.S.), pe d-l Kitchlev Saiffudin, președintele Consiliului pan-indian pentru pace, alături de baronul Allard, catolic din Belgia, pe pastorul Dickie A. M. din Australia, alături de senatorul Martonez Humberto, din China, pe d-l Woodruff H. A., biolog, profesor emerit al Universității din Melbourne și președintele Societății australiene de zoologie (Australia), alături de d-l Zalomea Jorge, scriitor și fost ministru în Columbia, pe Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Krutiților și Colomnei, alături de pastorul Dr. James Endicott, profesor de Teologie și președinte al Comitetului Național de luptă pentru pace din Canada și așa putem arăta sute și mii de nume ale unor mari personalități ale lumii, care conștienți de ce-ar însemna pentru omenire un nou măcel mondial, și-au dat mîna frățește, în cadrul măreței acțiuni mondiale pentru

apărarea păcii, depunînd în țările respective și pretutîndeni, o muncă uriașă pentru salvarea bunului suprem al omenirii: pacea popoarelor.

Se cuvine așa dar, o prețuire deosebită acestor cinstiți luptători ai apărării păcii, mai ales că cei din țările Occidentului întîmpină acolo multe greutăți; ei au a înfrunta acolo atitudinea unor guvernanți ale căror interese nu sînt străine de cele ale ațîțătorilor la un nou război, iar din cele arătate de d-na Fassbinder și de d-l Velasco, rezultă că aceștia depun și ei o serioasă muncă pentru provocarea unui nou război.

Prin atitudinea lor cinstită în susținerea apărării păcii, persoanele arătate mai sus, și ca ei, mulți alții, își riscă situația lor socială, pe lingă faptul că fac jertfe materiale destul de mari pentru sprijinirea acestei nobile acțiuni.

Iată de ce, atitudinea acestor neînfricați susținători, propagatori și luptători ai cauzei apărării păcii, îi impun stimei și dragostei noastre, servind totodată, ca un imbold pentru partizanii păcii din țara noastră, de a fi mai hotărîți și de a lucra cu tot mai mult spor pentru izbînda acestei sfinte și nobile acțiuni: pacea lumii.

Este cel mai frumos omagiu ce-l putem aduce în cinstirea lor, convinși fiind că în acest fel, slujim totodată cauza sfîntă a vieții, pentru un viitor mai bun, mai fericit, al omenirii, din care cu toții facem parte.

Pr. ALEXANDRU IONESCU

ARHIEPISCOPUL MACARIOS CONTINUĂ LUPTA DE ELIBERARE A POPORULUI CIPRIOT

Împiedicat de autoritățile coloniale britanice să se întoarcă în mijlocul poporului său, Arhiepiscopul Macarios, Întîistătătorul Bisericii ortodoxe din Cipru și conducător al luptei de eliberare a poporului cipriot, s-a stabilit provizoriu la Atena, unde se bucură de o mare popularitate. Marile magazine i-au expus portretul în vitrine, la loc de onoare, iar cîteva străzi îi poartă numele. Nu e nimic nefiresc în aceste manifestații de simpatie și solidaritate, întrucît peste 420.000 din cei 540.000 de locuitori ai Ciprului sînt greci și de aceea năzuințele lor cele mai vii se îndreaptă spre eliberarea de sub jugul colonial și spre unirea (enosis) cu Grecia.

În primele săptămîni ale lui ianuarie, în timp ce presa și cercurile politice din Atena discutau noile propuneri pe care guvernul britanic intenționa să le facă în legătură cu problema Ciprului, Arhiepiscopul Macarios desfășura o vie activitate politică, avînd întrevederi cu membrii guvernului grec și cu șefii partidelor de opoziție, care și-au exprimat punctul lor de vedere, pronunțîndu-se pentru aplicarea principiului de autodeterminare într-un termen stabilit.

Deși extrem de ocupat, Arhiepiscopul Macarios a primit cu plăcere și multă bunăvoință, la sediul din Atena al etharhiei cipriote, pe ziaristul român A. Cernea, trimis al ziarului «Scînteia» la Atena, spunîndu-i, printre altele, în legătură cu noile propuneri pe care le-ar face Anglia: «Pînă în prezent nu am cunoștință de alte propuneri oficiale britanice, în afara celor pe baza cărora a fost întocmită așa zisa constituție Radcliff, pe care poporul cipriot le-a respins. Situația va trebui însă să se clarifice după 21 ianuarie, cînd parlamentul britanic își reia lucrările și cînd guvernul va fi nevoit să

răspundă la interpelările ce-i vor fi adresate. Până atunci, noi sîntem într-o situație de așteptare. Pot spune, însă, că nu avem încredere în sinceritatea unor noi propuneri ale Londrei».

Spunînd acest lucru, Arhiepiscopul Macarios se întemeia și pe știrile publicate în presă, potrivit cărora, la baza noilor propuneri britanice ar sta un proiect de împărțire a insulei, între Grecia și Turcia.

În continuare, Arhiepiscopul Macarios i-a vorbit ziaristului român despre sprijinul internațional crescînd pe care-l găsește cauza poporului cipriot, referindu-se și la rezultatul votului de la O.N.U., care «trebuie apreciat și în lumina presiunilor exercitate asupra unei părți a membrilor O.N.U. de puterile coloniale». «Știu — a spus Arhiepiscopul Macarios, în încheierea declarațiilor făcute trimisului ziarului «Scînteia» — că printre voturile favorabile cauzei noastre se găsea și votul R. P. Romîne. Poporul cipriot va fi întotdeauna recunoscător Romîniei pentru sprijinul pe care i-l acordă. Vă rog să transmiteți poporului român mulțumirile noastre și urările noastre de progres și prosperitate pe care i le adresăm» (Ziarul «Scînteia», nr. 4115, din 17 ianuarie 1958, p. 3).

Reamintim că, pe temeiul politicii principiale a Republicii Populare Romîne și al interesului vital ca Ciprul să nu fie folosit ca bază militară de agresiune, delegația romînă la O.N.U. a sprijinit cu toată convingerea dreptul poporului cipriot la autodeterminare.

Cîtă dreptate avea Arhiepiscopul Macarios să se îndoiască de sinceritatea Angliei, s-a putut constata la puțin timp după declarațiile făcute trimisului ziarului «Scînteia». Între 26 și 28 ianuarie, deci chiar în timpul desfășurării conferinței pactului de la Bagdad la Ankara, în Cipru a curs din nou sîngele populației autohtone. De data aceasta însă a fost rîndul turcilor să înfrunte forța represivă a trupelor engleze, deși Anglia lăsase multă vreme să se înțeleagă că simpatizează cu punctul de vedere al minorității turcești de pe insulă. De fapt, nu e nimic surprizător în această atitudine; diplomația engleză acționează potrivit principiului «divide et impera» (împarte și stăpînește), luînd apoi măsuri pentru ca evenimentele să evolueze în așa fel încît să poată fi menținută ideea necesității de a ține și de aci înainte insula în situația de colonie.

Din comentariile presei britanice reiese că Anglia intenționează să persevereze în atitudinea ei de ocolire a realităților, nefiind dispusă să caute o reglementare a problemei cipriote. Această atitudine a fost de altfel reliefată și mai mult de evenimentele în curs de desfășurare. Astfel, din declarația comună greco-britanică adoptată în urma întrevederilor pe care le-a avut la Atena Selwyn Lloyd, ministrul de externe britanic, cu premierul grec Karamanlis și alți membri ai guvernului grec, la începutul celei de a doua decade din februarie a. c., rezultă că nu s-a înregistrat nici un progres în reglementarea problemei cipriote; «în unele probleme importante, punctele de vedere nu au coincis», se spune textual în declarația comună greco-britanică, fapt subliniat și de ministrul de externe grec, Averoff, în declarațiile făcute presei puțin înainte de publicarea acestei declarații.

Tot în același timp, într-un comunicat dat publicității în urma întrevederii pe care a avut-o cu guvernatorul insulei Cipru, Hugh Foot, Arhiepiscopul Macarios preciza că problema Ciprului este con-

secința «unei neînțelegeri anglo-cipriote și guvernul englez n-are de ce să amestece și Turcia în această problemă, afară doar dacă nu urmărește să atribuie Angliei rolul de arbitru și să semene confuzie în mințile oamenilor». Cu puține zile înainte, Arhiepiscopul Macarios declarase într-un interviu că este inadmisibilă împărțirea Ciprului într-o parte cu populație greacă, și alta cu populație turcă. «Aceasta ar fi o nenorocire pentru populația acestei insule, fiindcă împărțirea ar prezenta un izvor de conflicte între cele două grupări naționale. Tot în acest interviu, el mai preciza că, în ceea ce privește crearea de baze ale N.A.T.O. în Cipru, numai populația cipriotă poate să discute despre aceasta. În declarațiile sale, Arhiepiscopul Macarios se referea la proiectul transmis de corespondentul agenției «France Press» la Londra, potrivit căruia ar fi vorba de o autogovernare pe o durată de 10 ani, după care poporul cipriot s-ar găsi în fața unei dileme: sau să rămână în sînul Commonwealth-ului, sau să se resemneze cu împărțirea insulei. Un asemenea plan, dacă informațiile din Londra corespund adevărului, «va fi respins fără discuții», — se pronunța categoric, în comentarul său, ziarul atenian «Ethnos».

Se poate spune însă că propunerile «constituționale» de care amintește și ziarul «Manchester Guardian», n-au fost formulate și situația Ciprului nu s-a clarificat nici după 21 ianuarie, cum spera Arhiepiscopul Macarios. În dezbaterile problemelor de politică externă care au avut loc în Camera Comunelor, în ședințele de la 19 și 20 februarie, problema Ciprului n-a fost adusă în discuție. Din această atitudine de tergiversare reiese — așa cum am subliniat mai sus — că Anglia nu se gîndește la o rezolvare apropiată și justă a problemei cipriote, încercînd să găsească o formulă de compromis, de care să se servească în politica ei colonială față de insula grecească Cipru.

Dar poporul cipriot este hotărît să ducă lupta de eliberare pînă la capăt. «Vom continua lupta noastră cu orice sacrificii, pînă la victoria finală», — spunea Nicolae Lanitis, consilier al ethnarhiei cipriote și reprezentant permanent al Arhiepiscopului Macarios la Atena, (el însuși exilat din insulă de autoritățile coloniale britanice), în convorbirea pe care a avut-o cu trimisul ziarului «Scînteia». «Cel mai important factor în această luptă — spune în continuare N. Lanitis — este însuși Ciprul, unde domnesc, mai ales în rîndurile tineretului, un entuziasm și un elan devenite de multă vreme legendare. Este important de semnalat că întregul popor cipriot, indiferent de orientarea sa politică, este strîns unit în lupta lui, că nimeni nu e împotriva Arhiepiscopului Macarios, sau împotriva lui Digenis, conducătorul mișcării noastre de rezistență, pe care autoritățile nu-l pot descoperi, cu toate eforturile lor... Ciprioții nu vor ceda nici în fața celor mai teroriste măsuri, nici în fața unei politici zise de reconciliere. Ei nu vor înceta lupta, pînă nu vor obține dreptul la autodeterminare, fără nici un fel de limitare».

Luptînd pentru libertate, pentru întronarea păcii drepte și trainice în patria sa, Arhiepiscopul Macarios luptă pentru realizarea unei năzuinți a întregii lumi pentru întreg globul pămîntesc, și de aceea lumea întreagă îl înconjoară cu toată dragostea și sprijinul ei.

T. N. M.

INSTITUTUL INTERNAȚIONAL AL PĂCII

În revista «Biserica Ortodoxă Română», n-rele 1-2 din ianuarie-februarie a.c. au fost publicate răspunsurile Prea Fericitului Patriarh Justinian la întrebările puse de Institutul Internațional al Păcii în cadrul unei anchete «menită să dea reprezentanților opiniei publice din lumea întreagă posibilitatea de a contribui la grabnica soluționare a problemei primejdioaselor experiențe cu arme nucleare».

«Încetarea experiențelor cu arme nucleare este astăzi o necesitate urgentă» — afirmă categoric Intiiistătătorul Bisericii Ortodoxe Romine — întrucît, chiar «simpla experimentare a acestor cumplite arme de nimicire reprezintă o primejdie gravă pentru viața lumii întregi prin efectele, încă necontrolate pe deplin, pe care le au asupra tuturor vietăților». În afară de aceasta, experimentarea armelor nucleare aduce asupra lumii și primejdii de ordin spiritual, sporind «neliniștea și teama, care tulbură viața sufletească a oamenilor», anulînd multe elanuri creatoare și, mai ales, contrazicînd «învățătura creștină asupra rostului rațiunii umane, asupra telurilor științei, care trebuie să slujească viața, nu s-o nimicească». Realizarea unui acord cu privire la încetarea exploziilor experimentale este împiedicată atît de «greșita concepție a unor conducători de state asupra posibilităților de a rezolva litigiile din viața internațională, pe calea armelor», cit și de neîncrederea ce stăpînește în prezent viața internațională și relațiile dintre state». Dacă, într-adevăr, toți conducătorii marilor puteri năzuiesc sincer spre pace, după cum s-au exprimat în atîtea rînduri, «se poate trece — fără nîci un fel de condiții preliminare — la semnarea unui acord de încetare a experiențelor cu arme nucleare, cel puțin pentru o perioadă de timp limitată», căci orice pas făcut pe calea suspendării acestor experiențe «nu poate fi decît un pas spre pace». Orî «realizarea unui nou climat prielnic abordării problemei dezarmării cu sorți de izbîndă». Opinia publică ar putea exercita o influență și mai decisivă asupra guvernelor și Organizației Națiunilor Unite în vederea realizării armistitiului, în ceea ce privește experiențele cu arme nucleare, «prin manifestarea mai hotărîtă a voinței sale de pace, prin acțiuni ferme și susținute în sluiha păcii, și, mai ales, prin înlăturarea din sufletele multor oameni a indiferentismului față de această problemă vitală pentru soarta întregii omeniri». «Socotesc că pe acest plan — subliniază Prea Fericitul Patriarh Justinian — le revine o mare îndatorire în primul rînd creștinilor, care nu au dreptul să uite că Hristos ne-a lăsat porunca de a trăi în pace și a numit fii ai lui Dumnezeu pe cei ce zidesc în lume pacea».

Am expus aci Ideile esențiale din răspunsurile Prea Fericitului Patriarh Justinian, întrucît constituiesc cea dintîi manifestare romînească în cadrul acțiunilor întreprinse de Institutul Internațional al Păcii, înființat acum cîteva luni la Viena.

Înființarea Institutului Internațional al Păcii s-a făcut cu aprobarea guvernului austriac și a fost înregistrat cu toate formele convenite, conform legilor Republicii Austriace. Ca președinte a fost ales cunoscutul luptător pentru pace reverendul Dr. James Endicott vice-președintele Consiliului Mondial al Păcii, care, într-un interviu acordat revistei «Rund um die Welt» — cu prilejul unei vizite făcută în Republica Democrată Germană — a dat și unele detalii despre telurile și modul de acțiune ale Institutului.

«Vrem să coordonăm toate acțiunile întreprinse astăzi în lume pentru menținerea păcii — a precizat președintele Institutului Internațional al

Păcii — și să înlesnim o bună colaborare a diferitelor organizații care militează pentru acest țel. Obiectivul nostru este foarte cuprinzător: vrem să ne adresăm tuturor guvernelor, parlamentelor și personalităților influente ale vieții publice fără nici o discriminare de natură politică, socială sau religioasă, pentru a sprijini eforturile noastre și a le cere să facă uz de întreaga lor autoritate în favoarea unei înțelegeri rugându-i totodată să contribuie cu sprijinul lor financiar la munca noastră pentru menținerea păcii».

«Ne străduim — a spus în continuare reverendul James Endicott — să fim în contact cu U.N.E.S.C.O. cu grupări și instituții religioase, culturale și științifice care, deși nu se află în cadrul mișcării mondiale organizate pentru pace — totuși, prin caracterul lor, pot contribui la coexistență pașnică și colaborare. De asemenea, alături de congresele mondiale ale mișcării pentru pace — pentru vara anului 1958 este prevăzut un nou congres mondial — Institutul se va strădui să convoace și conferințe regionale. Actualmente se duc discuții în legătură cu organizarea unor întâlniri ale oamenilor de știință și ale reprezentanților principalelor confesiuni religioase din lume».

Din expunerea destul de clară a președintelui Institutului Internațional al Păcii se poate constata că scopul final se identifică cu cel al mișcării organizate a partizanilor păcii de sub îndrumarea Consiliului Mondial al Păcii, și numai obiectivul acțiunii diferă într-o măsură, fiind mult mai cuprinzător. Institutul Internațional al Păcii urmărește în primul rând să coordoneze toate acțiunile întreprinse astăzi în lume pentru apărarea păcii, înlesnind astfel o strânsă colaborare a numeroaselor organizații care militează în acest scop, în special a celor care nu sînt încadrate formal în mișcarea partizanilor păcii, dar care, totuși, prin caracterul lor, pot contribui la destindere și înseninarea atmosferei internaționale. Pentru aceasta, Institutul va lua contact cu diferite grupări și instituții religioase, culturale și științifice, organizînd conferințe regionale și unele întâlniri între oameni cu preocupări asemănătoare, indiferent de concepțiile lor politice, ideologice sau religioase, săpîniți însă de aceeași idee sfîntă, a înălțurării războiului și a instaurării unei păci trainice în lume.

În vederea ducerii la bun sfîrșit a sarcinilor ce și-a asumat, Institutul Internațional al Păcii va cere sprijinul tuturor guvernelor, parlamentelor și personalităților influente ale vieții publice, fără nici un fel de discriminare.

Ancheta întreprinsă de curînd printre diferite personalități — între care se numără și Prea Fericitul Patriarh Justinian — în legătură cu soluționarea problemei experiențelor cu arme atomice, constituie una din primele acțiuni ale noului for creat în scopul salvării lumii de la groaznicele primejdii ce o amenință. Iar dacă va izbuti să realizeze și proiectatele întâlniri dintre oamenii de știință și dintre reprezentanții principalelor confesiuni religioase din lume, Institutul de la Viena se va afla dintru început în plină desfășurare a programului ce și-a propus, justificîndu-și întru totul necesitatea și existența.

Președintele Institutului Internațional al Păcii, reverendul dr. James Endicott, este — după cum am mai amintit, și după cum se știe — una din personalitățile cele mai cunoscute ale mișcării pentru pace. «Fiu al unui misionar canadian în China el a activat timp de peste douăzeci de ani în această țară, mai întîi — ca și tatăl său — ca misionar, mai tîrziu în calitate de consilier al guvernului chinez. Sub numele de Wen-Yu-Ciang,

el este cunoscut în multe regiuni ale acestei țări. În 1914, Universitatea din Toronto, unde studiasse pe vremuri, i-a decernat titlul de «Doctor honoris causa» în teologie, iar în 1952 a obținut, pentru activitatea sa plină de abnegație pentru cauza păcii, Premiul Internațional al Păcii.

În continuarea interviului acordat revistei «Rund um die Welt», re-nuarie 1958, p. 13-15), din care am desprins și scurta biografie de mai dat în versiune românească în revista «Pentru Apărarea Păcii» (nr. 1, i-a-sus, dr. James Endicott dă unele amănunte autobiografice destul de interesante, din care se pot trage învățături de mult folos. Întrebat anume despre mobilul hotărîtor care l-a adus mișcarea pentru pace, el a spus printre altele: «Au fost îndeosebi trei motive sau — mai bine zis — experiențe și considerații care m-au adus în mișcarea pentru pace. Am fost crescut într-o casă părintească creștină și încă din timpul copilăriei am cunoscut și iubit marile figuri ale Bibliei. În special l-am admirat pe I. Moise, eliberatorul poporului său și l-am disprețuit pe Faraon, asupritorul pentru o viață demnă, omenească. A doua experiență care m-a adus în mișcarea pentru pace — oricît de paradoxal ar părea — a fost războiul. O mare parte a vieții mele a trebuit s-o trăiesc în condiții de război. La primul război mondial am luat parte ca simplu soldat în corpul expediționar canadian în Europa... Mai tîrziu am cunoscut războiul în China și în sfîrșit după 1945, am văzut în Japonia cît de groaznic a plătit acolo poporul aventura ușuratică a cercurilor sale conducătoare, sub influența comună a oamenilor de afaceri și militaristilor. În sfîrșit, am ajuns în mișcarea pentru pace în urma împlîrîrilor trăite în China în anii 1944—1947». Menționînd că i s-a amintit, prin întrebarea pusă, că a fost unul din consilierii lui Cian Kaiși, James Endicott a spus, în continuare: «Vedeam în el pe atunci — un conducător democrat al poporului său. Cîrînd însă, a trebuit să-mi dau seama că m-am înșelat amarnic. Era o constare foarte dureroasă pentru mine, căci cine se desparte oare cu ușurință de păreri devenite scumpe? Dar corupția și cruzimea, înăbușirea brutală a oricăror năzuințe de libertate din jurul lui Cian Kaiși nu puteau fi trecute cu vederea, dacă voiai să rămii cinstit față de tine însuși. În China am cunoscut însă și adevărata mișcare de eliberare națională și cu cît am studiat mai mult obiectivele ei, cu atît mai mult o simpatizam. Despre aceasta o scris soția mea în mod amănunțit în cartea ei: «Cinci stele deasupra Chinei». Experiențele mele persoanele directe în legătură cu politica americană au fost acelea care m-au făcut să dedic restul vieții mele mișcării pentru pace. Politica americană a intervenției masive armate în favoarea vechei dominații corupte a feudalismului și împotriva luptei poporului chinez pentru libertatea sa îmi pare rea din punct de vedere moral și greșită din punct de vedere politic. Funesta hotărîre a guvernului S.U.A. de a remilitariza Japonia și Germania de vest a înlăturat ultimele mele îndoieli asupra necesității îperioase a unei lupte intense pentru pace. Sînt ferm convins că prin Carta O.N.U. s-a pus fundamentul unei păci trainice în lume; cu aceeași fermitate cred însă că pentru punerea în practică a principiilor înscrise în Carta O.N.U. este nevoie de o mișcare de mase care trebuie să se concentreze asupra unor soluții simple, clare, și limpezi pentru oricine, ca de ex.: «coexistența pașnică», «interzicerea armelor atomice», «limitarea înarmărilor». Ce v-am spus — subliniază J. Endicott în finalul răspunsului la întrebarea privitoare la schimbarea radicală a atitudinii sale politice — nu reprezintă decît fragmente din dru-

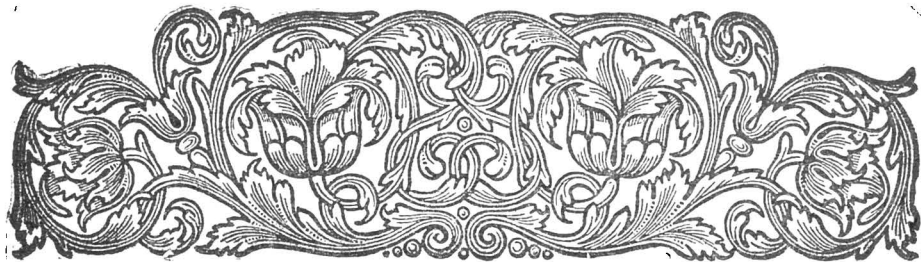
mul bătut de mine ; cred însă că sint punctele hotărîtoare ale evoluției mele».

Reverendul James Endicott a fost înșelat o vreme în credințele sale, după cum mărturisește el însuși, dar și-a dat seama curînd, și — ca și Saul — (devenit Paul) pe drumul Damascului, văzînd lumina adevărului, a devenit unul din cei mai hotărîți apărători ai lumii aflate sub amenințarea distrugerii, un adevărat apostol al păcii, pentru care luptă cu timp și fără timp, dovedind totodată că este și un adevărat apostol al Bisericii căreia-i slujește. Sarcina de președinte al Institutului Internațional al Păcii i s-a adăugat pe lângă cele destul de multe pe care și le asumasese pe frontul vast și puternic al luptei pentru apărarea păcii ; el n-o consideră ca o cinste ce i se face, ci ca pe o datorie ce ar mai avea de îndeplinit, știînd — în calitate de creștin și slujitor al Bisericii — că de la cel căruia Dumnezeu i-a încredințat mulți talanți se așteaptă să reîntoarcă în plus tot atît de mulți.

Alegerea reverendului dr. James Edicott ca președinte al Institutului Internațional al Păcii constituie o garanție în plus că acest Institut va desfășura o rodnică activitate, justificînd întru totul încrederea și așteptările tuturor oamenilor dornici de o viață liniștită și de progres.

T.N.M.

VIAȚA BISERICESCĂ ÎN CUPRINSUL MITROPOLIEI

VIZITA PREA SFINȚITULUI VASILE SAMAHA

Numele lui Vasile Samaha e bine cunoscut ierarhilor, clericilor și credincioșilor din țara noastră. Arhimandritul de acum câțiva ani ne-a vizitat în mai multe rânduri, fie singur, fie ca însoțitor al Prea Fericitului Alexandru al III-lea, Patriarhul Antiohiei și Intregului Orient. Cu un an în urmă, adică la 13 februarie 1957, Vasile Samaha a fost ridicat în treapta de episcop, cu titlul de Serghiopolis, și continuă să dețină calitatea de reprezentant permanent al Patriarhiei Apostolice din Antiohia, pe lângă Patriarhia Bisericii Ortodoxe Ruse, avîndu-și reședința la metocul antiohian din Moscova, pe care-l conduce din 1948. Inzestrat cu deosebite calități de om bisericesc, cu o bună pregătire teologică, cu o minte ascuțită, cu un spirit viu și pururea prezent, cu puțința de a cuprinde largi orizonturi de înțelegere a realităților bisericești și sociale, Prea Sfințitul Episcop Vasile Samaha s-a impus drept un puternic militant pentru unitatea Ortodoxiei, pentru consolidarea conștiinței de ecumenicitate ortodoxă. În ultimii zece ani a întreprins, ca împuternicit al Sfîntului Sinod din Antiohia, lungi și repetate călătorii în aproape toate centrele Ortodoxiei, purtînd mesagii de solidaritate bisericească răsăriteană și de promovare a luptei pentru pace. Cu toate dificultățile ridicate de epoca turbulentă a Orientului Mijlociu și a omenirii în general, Prea Sfințitul Vasile a izbutit să realizeze o seamă de succese pe care istoria bisericească, de sigur, nu le va neglija.

La 4 februarie 1958, Prea Sfințitul Episcop Vasile Samaha a sosit din nou în țara noastră, venind cu avionul din Moscova. Pe aeroportul Băneasa, Prea Sfinția Sa a fost întîmpinat și salutat de Prea Sfințitul Episcop Theoctist Botoșăneanul, Vicar Patriarhal, de d-l Ion Onțanu, Director în Departamentul Cultelor și de Prea Cucernicul Preot N. Cazacu, Secretar Patriarhal. În aceeași zi, Prea Sfinția Sa a fost primit de Prea Fericitul Patriarh Justinian.

De asemenea s-a prezentat în audiență și la d-l Director D. Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor.

De data aceasta, Prea Sfințitul Vasile a avut de îndeplinit misiunea ce-i fusese încredințată de Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea și de Sfîntul Sinod al Bisericii Antiohiene, și anume aceea de a înmîna cîtorva ierarhi romîni decorația bisericească «Ordinul

Sfinților Apostoli Petru și Pavel», decorație cu care, încă din toamna anului 1950, Biserica Antiohiei a cinstit pe Prea Fericitul Patriarh Justinian al României. Primind cuvenita binecuvîntare din partea Intfiistătorului Bisericii noastre, Prea Sfințitul Vasile a înmînat această decorație înalt Prea Sfințitului Iustin, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, la Iași, în duminica din 9 februarie 1958, iar în duminica următoare s-a săvîrșit la Craiova decorarea înalt Prea Sfințitului Firmilian, Mitropolitul Olteniei.

În duminica din 23 februarie 1958, a avut loc în catedrala Sfîntul Spiridon din București, solemnitatea decorării cu acest Ordin a Prea Sfințitilor Episcopi Antim Tîrgovișteanul și Theoctist Botoșăneanul, Vicari Patriarhali, și a Părintelui Arhidiacon Vartolomeu Anania, bibliotecarul-șef al Sfintei Patriarhii Romîne. La orele 10 dimineața s-a început Sfînta Liturghie, oficiată de Prea Sfințiii Vasile, Antim și Theoctist și de un sobor de preoți și diaconi, în prezența Prea Fericitului Patriarh Justinian. La slujbă și la solemnitate au mai participat d-l Ion Onțanu, ca reprezentant al Departamentului Cultelor și d-l Nicolae Hurmuzes, consul în Legația Greciei la București. Mulțimea credincioșilor din biserică a avut prilejul să ia parte la o slujbă plină de pietate și de așezată strălucire, în cursul căreia s-a săvîrșit și hirotonia în preot a diaconului Vasile Bucurenciu. Predica zilei a fost rostită de Prea Cucernicul Profesor Ioan Coman, rectorul Institutului Teologic Universitar din București.

La sfîrșitul Sfintei Liturghii, Prea Cucernicul Preot Alexandru Ionescu, Vicarul Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, a făcut credincioșilor o scurtă prezentare a momentului și a Prea Sfințitului Vasile, după care, reprezentantul Patriarhiei Apostolice din Antiohia a rostit următoarea cuvîntare :

Prea iubiți creștini,

Nu există un cuvînt mai plăcut de a vă numi, decît acest scump cuvînt : «creștini». Cuvîntul acesta, care a strălucit pentru întîia oară în cetatea lui Dumnezeu, Antiohia, s-a răspîndit apoi în lumea întregă. Acest cuvînt a fost împuternicit și propovăduit de către Sfinții Apostoli Petru, Pavel, Varnava și Anania ; acest cuvînt a fost sfințit de sîngele Sfinților Ignatie Teoforul și Meletie cel Mare ; acest cuvînt a fost apărut de marea și eterna școală din Antiohia și de Sfîntul Ioan Hrisostom ; acest cuvînt a fost cuprins în rugăciunea Sfîntului Efrem Sirul și a Sfîntului Isac Sirul ; acest cuvînt a fost cîntat — și pentru totdeauna — de Sfîntul Ioan Damaschin, fluviul cel de aur. Și acest cuvînt, care a dat naștere aceluia de «creștinism», s-a menținut curat în cuvîntul «Ortodoxie». Și Ortodoxia s-a sălășluit întru noi și am văzut slava ei, și-i continuăm slava, slavă care este aceea a Fiului Unuia Născut din Tatăl, rămas în mijlocul Ei, Ortodoxie pe care porțile iadului n-o vor sfărîma.

Ortodoxia s-a răspîndit în toată lumea și a unit osebitele popoare, ca inelele unui lanț de aur, în cuprinsul căruia «nu mai este nici iudeu, nici elin, nici rob, nici slobod, nici parte bărbătească, nici parte femeiască, ci toți sînt una în Iisus Hristos». Pe acest lanț de aur strălucesc mari pietre nestemate, care sînt Bisericile Autocefale ; iar printre ele, putem privi pe una din cele mai strălucitoare nestemate, Biserica Ortodoxă Romînă, care a fost și va fi totdeauna

o singură gură și o singură inimă cu Biserica Antiohiei, spre veșnica laudă a lui Dumnezeu.

Dacă istoria ne-a lăsat o comoară de fapte purcese din legăturile reciproce dintre Biserica Antiohiei și Biserica României, legăturile noastre actuale vor scrie o pagină luminoasă în istoria menită generațiilor viitoare. Și istoria aceasta va fi plină de slavă, pentru că noi mărturisim împreună cu voi o singură credință, o singură dragoste, o singură nădejde: credința în viitorul nostru, dragostea pentru Biserica noastră și nădejdea în biruința popoarelor noastre. Sîntem mîndri că cele două popoare ale noastre merg mîna în mîna înainte și privesc cu ochi luminoși spre un viitor bogat și fericit. Sîntem mîndri de a fi răsăriteni. Privim spre Răsărit și mergem spre Răsărit, căci din Răsărit ne vine mîntuirea. Sîntem mîndri că mergem împreună cu poporul pentru binele poporului. Sîntem mîndri de această Biserică Răsăriteană, care dă cezarului ce este al cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu; sîntem mîndri de Ortodoxia noastră!

Prea Fericirea Voastră,

Printre darurile pe care Dumnezeu le-a revărsat asupra-mi este și acela de a fi solul Bisericii noastre Apostolice din Antiohia către marea Biserică Ortodoxă Romînă; și, de asemenea, darul de a fi solul Prea Fericirii Sale Patriarhul Alexandru al III-lea al Antiohiei și Intregului Orient pe lângă Prea Fericirea Voastră, cerîndu-Vă binecuvîntarea și bunăvoința de a-mi îngădui să transmit decorația Ordinului Sfinților Apostoli Petru și Pavel — întemeietorii și apărătorii Bisericii noastre — colaboratorilor Prea Fericirii Voastre, Inalt Prea Sfințitului Iustin, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Inalt Prea Sfințitului Firmilian, Mitropolitul Olteniei și Prea Sfințitului Episcopii Antim și Theoctist, Vicari Patriarhali, ca și Prea Cuviosului Arhidiacon Vartolomeu Anania, Bibliotecarul Șef al Patriarhiei Romîne.

Biserica Antiohiei — care, cu cîțiva ani în urmă, a avut cinstea de a acorda Prea Fericirii Voastre înalta decorație a Sfinților Apostoli Petru și Pavel — a dovedit înaintea întregii lumi unitatea frățască și de nezdruccinat dintre Bisericile noastre. Ea a manifestat dragostea și datornicia ei față de Inalta Voastră personalitate și față de ostenețile Prea Fericirii Voastre, săvîrșite nu numai între hotarele Bisericii romînești, ci și în întreaga Ortodoxie. Glasul puternic al Prea Fericirii Voastre în lupta pentru apărarea păcii a stîrnit ecouri în întreaga lume. Prea Fericirea Voastră ați demonstrat misiunea creștină de apărare a păcii, prin Apelul pe care l-ați semnat la Moscova, împreună cu Prea Fericirile Lor Patriarhii Alexandru al III-lea și Alexei, și împreună cu alți cîrmuitori ai Bisericilor Ortodoxe. Căci Bisericile Ortodoxe pot avea granițe în vreme de liniște, dar ele nu pot avea granițe în vremea unor lupte comune. De aceea, întru dreptate și întru adevăr luminos, Prea Fericirea Sa Patriarhul Alexandru, cel de al treisprezecelea dintre Apostoli, V-a numit: «Patriarhul Justinian cel Milostiv», pentru că Prea Fericirea Voastră împliniți ceea ce Sfîntul Apostol Pavel spunea cîndva creștinilor din Efes și anume că trupul Bisericii, «bine alcătuit și bine încheiat prin toate legăturile care-i dau tărie, își săvîrșește creșterea, potrivit lucrării măsurate a fiecăruia din mădulare, și se zidește întru dragoste». Drept

aceea, Biserica Antiohiei a privit, privește și va privi totdeauna cu nădejde spre Biserica Voastră, spre poporul Vostru și spre Fericirea Voastră.

Ingăduiți-mi, Prea Fericirea Voastră, să transmit aceste decorații Prea Sfințiților Episcopi Antim și Theoctist, căci prin aceasta îmi împlinesc o misiune încredințată mie de Prea Sfinția Sa Patriarhul și de Sfântul Sinod.

Iubiții mei frați în Iisus Hristos,
Antim și Theoctist și Părinte Anania,

Vă rog să primiți aceste decorații ale Bisericii noastre Apostolice, ca și cum le-ați primi din mâinile Prea Fericirii Sale Patriarhului Alexandru, ca și cum le-ați primi din mâinile Sfântului nostru Sinod, ca și cum le-ați primi din mâinile poporului nostru!

Fie ca aceste decorații să reprezinte o nouă manifestare a unității și frăției dintre Bisericile noastre, pentru totdeauna!

Și acum, Vă rog să-mi îngăduiți a Vă citi Gramata prin care Vi se conferă aceste înalte distincțiuni bisericești:

«Noi, prin Harul lui Dumnezeu, ALEXANDRU al III-lea, Patriarhul Marii Cetăți a Antiohiei și al Intregului Orient,

Văzînd calitățile ce caracterizează pe

Prea Sfințitul Episcop Antim Tîrgovișteanul, Vicar Patriarhal, pe
Prea Sfințitul Episcop Theoctist Botoșăneanul, Vicar Patriarhal,

și pe
Prea Cuviosul Arhidiacon Vartolomeu Anania, bibliotecarul șef al Patriarhiei Romîne,

și eminentele servicii pe care le-au adus Maicii noastre Sfintei Biserici a Antiohiei, le-am conferit Ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel, întemeietorii Scaunului nostru Patriarhal Apostolic, în gradul de:

Mare Ofițer, pentru Prea Sfințiții Episcopi Antim și Theoctist,

și
Ofițer, pentru Prea Cuviosul Arhidiacon Vartolomeu Anania, autorizîndu-i să poarte cu vrednicie insemnele susnumitei noastre decorații.

Drept care am eliberat prezenta Diplomă, semnată cu mîna Noastră proprie și întărită cu pecetea Noastră Patriarhală.

Dată în Damasc, la 22 iulie 1957.

Semnat : ALEXANDRU III
Patriarhul Antiohiei și Intregului Orient».

Vă felicit din toată inima, iubiții mei frați și prieteni, pentru aceste decorații! Fie ca ele să vă dea noi puteri de a lucra pentru Biserica voastră, pentru poporul vostru și pentru Ortodoxie! «Și este mai presus de orice îndoială că osteneala voastră, osteneala colegilor voștri și succesele poporului vostru se vor săvîrși spre slava patriei voastre și spre slava lui Iisus Hristos care este Același, ieri, astăzi și totdeauna, în vecii vecilor!»

Pe marea solee din fața altarului, Prea Sfințitul Episcop Vasile Samaha a înmînat celor doi ierarhi și arhidiaconului bibliotecar insemnele Ordinului Sfinților Apostoli Petru și Pavel, în timp ce corul catedralei intona urarea de mulți ani. După aceasta, Prea Sfințitul Episcop Antim Tîrgovișteanul a rostit următorul cuvînt de răspuns:

«**PREA FERICITE PĂRINTE PATRIARH JUSTINIAN,**
Prea Sfințite Episcop VASILE al SERGHIPOLEI,
Domnule Director, Reprezentant al Departamentului Cultelor,
Domnule Consul,
Iubiți ascultători,

Să ne fie îngăduit a ne exprima mulțumirea și bucuria noastră pentru cinstea care ni se face, prin acordarea acestor distincțiuni primite de la Scaunul Apostolic al Marii Antiohii și al Intregului Orient!

Conferirea lor este un semn al dragostei și prețuirii pe care venerabila Biserică Antiohiană, în frunte cu Intîistătătorul ei, Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea, le poartă clerului și credincioșilor întregii noastre Biserici.

Considerăm totodată prilejul de față, ca un omagiu adus Prea Fericitului Patriarh Justinian al Romîniei și Sfîntului Sinod al Bisericii noastre, pentru îndelungata și rodnică activitate depusă în strîngerea relațiilor frățești cu celelalte Biserici Ortodoxe, în călăuzirea clerului nostru spre povăduirea dragostei între oameni și a păcii între popoare și în îndrumarea credincioșilor noștri pe calea realizării unei vieți mai bune pentru întregul nostru popor, — activitate vastă și multilaterală la care ne-a fost dat să aducem și noi prinosul nostru modest de muncă, ca colaboratori ai Prea Fericirii Sale și ca membri ai Sfîntului Sinod.

Solemnitatea de astăzi și însăși venirea în țara noastră, din Siria, a Prea Sfințitului Episcop Vasile al Serghiopolei, se încadrează în năzuința legitimă de apropiere și solidaritate a Bisericilor Ortodoxe de pretutindeni, precum și în ritmul preocupărilor patriei noastre, pentru dezvoltarea relațiilor cu toate țările iubitoare de pace.

Rugăm pe Prea Sfinția Sa să transmită Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea sentimentele noastre de admirație și recunoștință, pentru strădania Sa neobosită în slujba Ortodoxiei ecumenice și pentru cauza măreață a păcii în lume și a înfrățirii popoarelor.

Clerul și credincioșii noștri nu vor uita vizitele pe care Prea Fericirea Sa, la invitația Prea Fericitului Patriarh Justinian, în anii 1951 și 1954, împreună cu mai mulți ierarhi ai Bisericii surori Siriene, cînd ne-au cercetat numeroase locașuri de închinare, școli bisericești și așezăminte monahale, a slujit și S-a rugat împreună cu noi și a binecuvîntat munca poporului nostru.

Luînd toiagul apostoliei pentru a veni la noi, Prea Fericirea Sa are meritul de a fi înnodat, împreună cu Prea Fericitul Patriarh Justinian al Romîniei, firul întrerupt al vechilor legături de prietenie, bisericești și culturale, dintre Siria și țara noastră.

Cu emoție sfință, el liturghisește în catedrala noastră patriarhală, tîrnosită cu trei sute de ani în urmă, de patriarhul Antiohiei, Macarie; se închină apoi cu adîncă evlavie în biserica Sfîntul Spiridon-Vechi din București, din 1747, fostul metoc al Patriarhiei din Antiohia, care mai păstrează și acum inscripții arabe; și cu îndreptățită mîndrie pășește pe urmele vrednicilor săi înaintași în scaunul patriarhal, Atanasie și Silvestru, care s-au străduit cu rîvnă pentru tipărirea unor cărți de cult în arăbește în țara noastră și pentru găsirea mijloacelor necesare păstrării neștirbite a turmei lor dreptcredincioase, greu încercată de apăsarea musulmană și de prozelitismul catolic.

Am fost deosebit de mîngiați de constatările Prea Fericirii Sale și de bucuria Sa, exprimată cu privire la activitatea Bisericii noastre, precum și în legătură cu marile înfăptuiri ale poporului nostru, sub regimul puterii populare.

Am stăruit anume în evocarea acestei luminoase figuri, de oarece am socotit că recente manifestări bisericesti de la Iași și Craiova, precum și cea de aici, cu prilejul decorării unor ierarhi și clerici romîni de Patriarhia Antiohiei — constituie o nouă contribuție a Prea Fericirii Sale la lucrarea de apropiere a Bisericilor și a popoarelor noastre.

Aducem totodată călduroase mulțumiri Prea Sfințitului Episcop Vasile al Serghiopei pentru vizita pe care o face acum Bisericii

P. F. Patriarh Justinian și P. S. Episcop Vasile al Serghiopei, în fața bisericii Sf. Spiridon-Nou, după solemnitatea decorării

noastre — pentru întia oară ca Episcop — și pentru osteneala pe care și-a luat-o în legătură cu înmînarea solemnă a acestor distincțiuni.

De asemenea, ne bucurăm, și exprimăm mulțumiri deosebite Prea Fericitului Patriarh Justinian al Romîniei, Reprezentantului Departamentului Cultelor, d-l Director Ion Onțanu, precum și d-lui Consul grec, pentru participarea la această împrejurare, în fruntea clerului și credincioșilor aflați aici. Prezența Prea Fericirii Sale și a înalților oaspeți ne mîngie și ne cinstește și conferă solemnității de față o semnificație deosebită.

Trăiască clerul și credincioșii Bisericilor noastre înfrățite, în frunte cu Intîistătătorii lor: Prea Fericitul Patriarh Alexandru al

III-lea al Antiohiei și al Intregului Orient și Prea Fericitul Patriarh Justinian al României!

Trăiască și să se întărească prietenia dintre țările și popoarele noastre!

Prea Fericitul Patriarh Justinian a felicitat apoi pe cei ce s-au învrednicit de primirea acestor decorații, urîndu-le putere de muncă și succese în slujba lor bisericească și patriotică.

La prînz, Prea Fericirea Sa Părintele Patriarh Justinian a oferit, la Reședința Sa din București, o agapă, la care au luat parte: d-l Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor, Prea Sfințitii Episcopi Vasile Samaha, Antim Tîrgovișteanul și Theoctist Botoșăneanul, d-l Nicolae Hurmuzes, Consul în Legația Greciei la București, d-l Ion Onțanu, Director în Departamentul Cultelor, Prea Cucernicul preot Alexandru Ionescu, Vicarul Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, Prea Cucernicul Preot Profesor Ioan Coman, Rectorul Institutului Teologic din București, Prea Cucernicul Diacon Profesor Nicolae Nicolaescu, Prorectorul aceluiași Institut, Prea Cucernicul Preot Profesor N. C. Buzescu, Directorul Seminarului Teologic din București, Prea Cucernicul Arhimandrit Benedict Ghiuș, Profesor la seminarul teologic din București, Prea Cuviosul Arhimandrit Grigore Băbuș, bibliotecar al Sfintei Patriarhii și Arhidiaconul Vartolomeu Anania.

Cu acest prilej, Prea Fericitul Patriarh Justinian a toastat pentru sănătatea și îndelunga înziliră a Prea Fericitului Alexandru al III-lea, Patriarhul Antiohiei și Intregului Orient, subliniind importanța legăturilor dintre cele două mari Biserici surori și prețul ce se pune pe unitatea conștiinței ortodoxe, într-o vreme în care numai Ortodoxia se dovedește înțelegătoare și prezentă în marile transformări sociale ce se petrec astăzi în cea mai mare parte a omenirii.

Vorbind în nume personal, d-l Niculae Hurmuzes, Consul în Legația Greciei la București, a amintit celor de față că poporul grec, care a suferit mult de pe vremea războiului, dorește și militează pentru o viață pașnică și plină de progres; d-sa a închinat paharul pentru prietenia dintre poporul grec și cel român și pentru unitatea Bisericilor Ortodoxe Autocefale.

Prea Sfințitul Episcop Vasile Samaha a făcut apoi un elogiu Prea Fericitului Patriarh Justinian, a cărei personalitate e prezentă nu numai în lăuntrul Bisericii Ortodoxe Române, pe care o cirmuiește și o promovează cu atîta succes, ci și pe tărîmul relațiilor interortodoxe, relații pe care le-a reluat, le cultivă și le consolidează. Vorbind despre unitatea și actualele lupte ale Ortodoxiei, Prea Sfinția Sa a închinat pentru sănătatea Sanctității Sale Patriarhului Ecumenic Athenagora și pentru biruința înalt Prea Sfințitului și mult încercatului Macarie, Arhiepiscopul Ciprului.

În numele Institutului Teologic și al Seminarului din București, a vorbit Prea Cucernicul Diacon Profesor N. Nicolaescu; Prea Cucernicia Sa a accentuat progresele învățămîntului nostru teologic și a închinat pentru sănătatea Prea Sfințitului Vasile de Serghiopole, care este așteptat cu dragoste în mijlocul studenților și elevilor teologi din București. A mai luat cuvîntul Prea Cuviosul Arhimandrit Benedict Ghiuș, care a mărturisit că tagma monahală din țara noastră e prezentă și sensibilă la cele ce se petrec astăzi în Ortodoxia romî-

nească ; Prea Cuvioșia Sa a închinat pentru sănătatea Prea Fericitului Patriarh Justinian și a colaboratorilor Săi, decorați cu Ordinul antiohian. La sfârșit, Prea Fericitul Patriarh a făcut un expozeu asupra raportului dintre Biserică și Stat în trecut și astăzi, insistând asupra faptului că actuala cîrmuire statală, nu numai că sprijină Biserica Ortodoxă Romînă, dar o ajută ca, în același timp, să-și mențină și să-și împuternicească legăturile ei canonice cu celelalte Biserici Ortodoxe surori, printre care se numără și străvechea Biserică a Antiohiei.

În seara aceleleași zile, Prea Sfințitul Episcop Antim Tîrgovișteanul a oferit o cină în onoarea distinsului oaspete.

*

Încă de la sosirea sa în București, Prea Sfințitul Vasile Samaha și-a exprimat dorința de a vedea cîteva realizări mai noi, nu numai din domeniul activității bisericești, ci și din acela el vieții sociale din țara noastră. De aceea, în dimineața zilei de 24 februarie, Prea Sfinția Sa, însoțit de Prea Sfințitul Episcop Theoctist Botoșăneanul, de Reprezentantul Departamentului Cultelor și de Arhidiaconul Vartolomeu Anania, a vizitat mai întîi Fabrica de Confecții «Gh. Gheorghiu-Dej». Această fabrică uriașă, care este — după cum se știe — cea mai mare de acest fel din sud-estul european, a impresionat profund pe oaspe, atît prin condițiile de lucru, cît și prin ceea ce se realizează în ea. Rînd pe rînd, diferitele secții de activitate, expoziția, sala de ședințe, biblioteca, clubul, cantina, bucătăriile, creșa și grădinița de copii au prezentat, atît oaspelui, cît și însoțitorilor săi, adevărate surprize de organizare și muncă eficientă. În cartea de aur a fabricii, Prea Sfințitul Vasile și-a exprimat satisfacția de a fi găsit cu adevărat o înaltă realizare industrială, care poartă numele unui om dedicat în întregime poporului său.

În aceeași dimineață a fost vizitat Combinatul Poligrafic «Casa Scînteii». Măreția exterioară a palatului nu a fost întru nimic desmințită de ceea ce se petrece înlăuntru. Admirabilele condiții de lumină și aer, igiena perfectă, instalațiile moderne, de la cele dousprezece rotative pînă la benzile rulante ale secțiilor de legătorie, toate s-au dovedit mărturii ale eforturilor ce se fac pentru ca oamenii muncii să poată lucra în cel mai bun climat posibil. Oaspele a fost condus, cu multă amabilitate, în marea sală de recepții a Palatului Scînteii, în cîteva cabinete ale Ministerului Culturii și pe marea terasă a antenei de televiziune, de unde se desfășoară priveliștea întregii Capitale. Prea Sfințitul Vasile și-a consemnat impresiile și mulțumirile în cartea de aur a Combinatului Poligrafic.

În după amiaza aceleleași zile, Prea Sfințitul Vasile a vizitat minăstirea Samurcășești, cunoscută mai mult sub numele de Ciorogîrla, a cărei măreață biserică a fost pictată și a cărei incintă a fost construită, aproape în întregime, în ultimii ani. Prin 1950, minăstirea Samurcășești era cunoscută ca o modestă așezare monahală din Eparhia Bucureștilor. Acum se află aici chilii, cu pridvoare și scări de piatră, în fața cărora rîd florile și plantele ornamentale. Prea Sfințitul Vasile a cercetat biserica, stăreția, atelierile și o parte din locuințe și a binecuvîntat osteneala în rugăciune și muncă a călugărilor care trăiesc în această minăstire reînviată din ruină și uitare.

A doua zi, 25 februarie, Prea Sfințitul Vasile de Serghiopole a fost condus la Schitul Maicilor, din București, noua ctitorie, în curs

de isprăvire, a Prea Fericitului Patriarh Justinian. Fericita modalitate de a îmbina factorul practic cu cel estetic a impresionat profund pe oaspe, care a găsit aici premisele planului unei viitoare construcții similare în Liban, a cărei fundație va fi pusă, probabil, în chiar vara următoare.

De aci, oaspele a fost condus la mînăstirea Ghighiu, rectitorită, de asemenea, în ultimii cinci ani. Cu prilejul acestei vizite, maicile din Ghighiu au avut una din cele mai mari surprize ale vieții lor și au trăit un moment de adevărată sărbătoare: Prea Sfințitul Vasile prezentase Prea Fericitului Patriarh Justinian, printre alte daruri, și o icoană a Maicii Domnului, veche de peste patru sute de ani, în a cărei tradiție se pomenesc o seamă de fapte neobișnuite. Din dragoste pentru noua sa ctitorie, Prea Fericitul Patriarh a hotărît ca icoana să fie rînduită mînăstirii Ghighiu, așa încît Vlădica Vasile a luat-o cu sine și a prezentat-o personal soborului de maici. Sub văzduh de clopote și cîntări duhovnicești, icoana a fost purtată pe brațe de vlădicii Vasile și Theoctist, urmași de toate viețuitoarele chinoviei, și așezată cu mare cinste în paraclisul mînăstirii, unde s-a făcut și înfiia rugăciune de obște înaintea prețiosului chip al Maicii Domnului. Îmbărbătînd pe călugărițe în rîvna lor pentru rugăciune și muncă, Prea Sfințitul Vasile le-a împărțait binecuvîntarea Bisericii Apostolice din Antiohia, ale cărei legături cu Biserica Romînă capătă o verigă în plus prin prezența acestei icoane.

La înapoierea în București, Prea Sfințitul Vasile a cercetat și biserica Domeniilor, admirînd stilul monumental în care se construiește noua catapeteasmă de marmoră.

*

Cu două săptămîni mai înainte, Prea Sfințitul Vasile Samaha fusese invitat să facă o vizită la institutul Teologic de grad universitar din București. Prea Sfinția Sa a acceptat invitația și a anunțat că va face studenților Institutului și elevilor Seminarului Teologic o comunicare cu privire la legăturile dintre Biserica Antiohiană și Biserica Rusă.

Miercuri 26 februarie, la orele 11 dimineața, cele două instituții de cultură teologică din București au primit pe distinsul lor oaspe, care, de altfel, nu se găsea la prima sa vizită în acest locaș. Prilejul conferinței s-a transformat într-o adevărată festivitate. Au fost de față: Prea Sfințiii Episcopi Theoctist și Antim, Vicari Patriarhali, reprezentantul Departamentului Cultelor, membrii corpului didactic, funcționarii administrativi, studenții și elevii din cele două internate.

Luînd cuvîntul, Prea Cucernicul Preot Profesor Ioan Coman, Rectorul Institutului Teologic, a salutat pe distinsul reprezentant al Patriarhiei Apostolice din Antiohia și al Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea. Prea Cucernicia Sa a amintit că «profesorii și studenții noștri iubesc în chip deosebit vestita Biserică a Antiohiei, în care a apărut și s-a rostit pentru prima dată, numele de creștin și de unde Sfîntul Apostol Pavel pleca în călătoriile sale misionare în Asia și în Europa». Ei sînt legați de asemenea, de Biserica Antiohiei printr-un lung șirag de nume celebre în istoria creștinismului universal și prin înalta moștenire spirituală lăsată de străvechea școală teologică antiohiană. «Dar Institutul nostru — a continuat Prea Cucernicia Sa — are și legături mai directe cu Sfînta Patriarhie a Antiohiei, prin Sfînta noastră Biserică Ortodoxă Romînă: cu

ani în urmă, studenții sirieni au frecventat cursurile școlii noastre; în primăvara anului 1951, Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea a decorat cu «Ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel» pe Rectorul de atunci al Institutului, Prea Sfințitul Episcop Theoctist, Vicar Patriarhal, prin trimisul antiohian: Prea Cuvioșia Sa Părintele Arhimandrit Vasile Samaha, actualul și distinsul nostru oaspe Prea Sfințitul Vasile al Serghiopei; la 26 august 1951, Institutul nostru a conferit titlul de doctor «honoris causa» Prea Fericitului Părinte Alexandru al III-lea, cu care prilej au avut loc aici înălțătoare manifestări duhovnicești». Remarcând că această vizită continuă niște legături trainice și directe, făcute în trecutul apropiat între cele două Biserici, Prea Cucernicul Părinte Rector a exprimat mulțumiri celor doi Patriarhi contemporani, Alexandru și Justinian, care au re luat și consolidat aceste legături, ca și guvernului patriei noastre, care le-a facilitat.

Oprindu-se asupra personalității oaspei, Prea Cucernicia Sa a declarat că «Prea Sfințitul Vasile al Serghiopei e o mândrie a Bisericii Ortodoxe, împodobit cu știință înaltă și cu evlavie deosebită, prieten devotat al Bisericilor Ortodoxe Autocefale și în deosebi al Bisericii noastre; el vine la noi ca oaspe scump, să ne cerceteze în dragoste, în duhul frățesc și ecumenic al Ortodoxiei. Prea Sfinția Sa e un ierarh activ în strângerea legăturilor dintre Bisericile Ortodoxe pe care le vrea cât mai omogene și cât mai puternice, pentru slava lui Dumnezeu și binele oamenilor. Prea Sfinția Sa ne face cinstea și plăcerea de a prezenta o comunicare despre: «Legăturile dintre Bisericile Antiohiană și Rusă», comunicare pe care o așteptăm cu mult interes». Prea Cucernicia Sa a mulțumit oaspei pentru acest dar prețios și l-a rugat să adauge la el, binecuvântările sale duhovnicești.

Prea Sfințitul Vasile, ridicându-se, și-a exprimat fericirea de a transmite celor de față, binecuvântarea Bisericii din Antiohia, fericirea de a vorbi pentru a doua oară de pe această tribună, de unde lumina ortodoxă strălucește nu numai în aria Bisericii Ortodoxe Române, ci și în tot Orientul creștin. «Sînt fericit — a subliniat Prea Sfinția Sa — de a vă vorbi față către față și inimă către inimă. De aceea, mulțumesc din suflet Prea Fericitului Justinian, Părintelui Rector Ioan Coman și colegilor săi de la Institutul Teologic din București, care mi-au dat posibilitatea de a mă găsi astăzi înaintea studenților și elevilor teologi.

Și vă mulțumesc tuturor pentru bunăvoința de a asculta o modestă conferință, o modestă lucrare pe care am scris-o la Moscova, despre relațiile dintre Bisericile Rusă și Siriană. Am întocmit acest studiu, mai cu seamă pentru poporul meu, care, de multe veacuri, pastrează legături de dragoste și frățietate cu marea Biserică Rusă. În prezent, lucrez la un nou studiu, și anume o lucrare asupra relațiilor dintre Biserica Antiohiei și glorioasa ei soră, Biserica Ortodoxă Română. Cercetînd materialele documentare, am găsit, în istoria acestor relații, pagini de adevărat de aur, pe care le voi face pe larg cunoscute poporului meu creștin din Siria și Liban, popor care privește cu dragoste și cu nădejde spre Biserica voastră, spre poporul vostru. Dar pot să afirm încă de pe acum că istoria ultimilor zece ani de legături frățești între Bisericile noastre este atît de puternic realizată, încît puternicia acestor relații a devenit un exemplu pentru toate Bisericile Ortodoxe Autocefale». În continuare, Prea Sfințitul

Vasile și-a cerut scuze pentru eventualele insuficiențe ale conferinței, ea fiind deja un rezumat al unui rezumat, și a făcut urări de viață lungă și de prosperitate, conducătorilor bisericești și popoarelor rus, sirian și român.

Înainte de rostirea comunicării, ierarhul oaspe a fost salutat și de Prea Cucernicul Preot Profesor N. C. Buzescu, Directorul Seminarului Teologic din București, în numele corpului didactic și elevilor acestei școli.

A urmat apoi conferința : «Legăturile dintre Bisericile Antiohiană și Rusă», care a fost citită de d-l Profesor I. Negrescu, în traducere proprie. Conferința, care urmează să apară în una din revistele noastre teologice, a fost urmărită cu un viu interes de toți cei prezenți și subliniată cu aplauze însuflețite.

Dar, în spatele acestui prilej, de natură, să zicem, mai mult didactică, Prea Sfințitul Vasile Samaha ascundea un moment festiv : sarcina de a transmite Prea Cucernicului Rector Ioan Coman o frumoasă cruce de piept, lucrată în sedef, din partea Bisericii Antiohiei. Înălțînd lanțul spre grumajii Părintelui Rector, Prea Sfinția Sa a spus : «Profit de această ocazie, pentru a transmite iubitului nostru frate, Rectorului Institutului Teologic din București, o sfință cruce, din partea Bisericii Antiohiei. Această cruce, care este simbolul apostolatului unui preot și puterea tuturor fiilor Bisericii, este acum și un simbol al respectului și dragostei pe care Biserica Antiohiei le nutrește în inima ei pentru Rectorul, profesorii și studenții acestui Institut Teologic. Institutul Teologic din București, care numără eminenți profesori, vestiți în întreaga Ortodoxie, e astăzi plin de studenți și elevi care se împuternicesc aici în credință și evlavie, pentru a deveni buni apărători ai Ortodoxiei și vrednici slujitori ai popoului lor.

Cel mai mic rău pe care vreo putere, cerească sau pămîntească, l-ar face Bisericii, nu poate fi atît de mare cît reaua purtare a unui preot. Preotul este, într-un anumit fel, simbolul și îndreptarul conduitei păstoriților săi. Dacă purtarea lui e bună, se poate îmbunătăți și purtarea turmei dreptcredincioase ; dar dacă purtarea lui e rea, consecințele se răsfrîng nu numai asupra lui, ci și asupra celor pe care-i cîrmuiește. Tocmai pentru aceea, iubite Părinte Rector, noi cunoaștem că, din frageda copilărie și pînă la vîrsta de acum, viața Sfinției Voastre a fost și este un exemplu pentru educația popoului creștin, fapt pentru care ați și fost ridicat pe treapta de educator al studenților teologi de aici. Este faptul care mă îndreptățește să vă rog a primi această sfință cruce, cruce binecuvîntată în catedrala Sfinților Apostoli Petru și Pavel. E adevărat că, pentru un păstor, crucea poate fi o sarcină grea. Dar pentru adevăratul și bunul păstor, care-și împlinește menirea lui sfință, crucea e totdeauna o dulce povară, o bucurie pentru trupul și sufletul său. Aș adăoga însă că, pentru a ne duce crucea pînă la capăt, e bine să ne sprijinim pe ajutorul popoului. Precum, odinioară, Simon Cirineanul, venind de la țarină, a ajutat pe Iisus să-și poarte crucea, așa ne va ajuta totdeauna poporul să ne ducem pînă la capăt sarcinile încredințate nouă de Biserică, și de aspirațiile lui cele drepte».

În aplauzele tuturor celor de față, Prea Sfințitul Vasile a împodobit pieptul Părintelui Rector cu frumoasa cruce de sedef, albă. Emoționat, Prea Cucernicia Sa a putut, totuși, să răspundă : «Sînt

profund mișcat de cele petrecute acum. Niciodată nu m-am gândit că o Biserică mare, ca aceea a Antiohiei, ar putea să pună o asemenea cruce pe umerii mei. E adevărat că eu iubesc pe marii antiohieni. E adevărat că acești mari episcopi au purtat o cruce grea, dar această cruce a fost sprijinită de credința și de virtuțile lor... Primesc această cruce, nu pentru mine sau pentru osteneala mea, ci pentru toate lucrările cele bune ce se săvârșesc în acest Institut Teologic. În fața ei voi concentra toate rugăciunile mele, și sint încredințat că în ele vor fi înmănunchiate rugăciunile, de cerere și mulțămită, ale tuturor profesorilor și studenților noștri. În numele acestor profesori și studenți, vă mulțumesc din inimă, și vă făgăduiesc că această cruce va fi nu numai un simbol, ci un nesecat izvor al muncii mele pentru binele Bisericii și al Patriei. Vreau să fiu un preot bun, după îndemnul Sfântului Ioan Hrisostom, care rezuma astfel calitatea de a fi preot: aceea de a fi păstor. Niciodată nu voi uita bunăvoința Prea Fericitului Patriarh Alexandru al III-lea, care mi-a conferit această cruce. Dumnezeu să binecuvinteze munca mea și a noastră a tuturor, pentru ca să nu puteți auzi decât lucruri bune de la noi!

Prea Sfințitul Vasile a îmbrățișat apoi pe Părintele Rector, după care, binecuvîntînd pe profesori, studenți și elevi, a părăsit Institutul, urmărit de privirile și dragostea tuturor.

În aceeași zi, la orele 13, Prea Sfinția Sa a făcut vizita de rămas bun d-lui Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor. Vlădica Vasile a rugat pe d-l Secretar General să transmită guvernului Republicii Populare Romîne mulțumirile sale pentru posibilitatea și pentru înlesnirile ce i s-au făcut în împlinirea cu succes a mandatului său bisericesc. La rîndul său, d-l Secretar General l-a încredințat de sprijinul pe care guvernul îl acordă oricărei acțiuni menite să consolideze raporturile de prietenie între oameni, și a făcut popoarelor arabe urări de progres pe drumul libertății și civilizației lor. Cei doi interlocutori s-au îmbrățișat apoi și s-au despărțit în cea mai curată atmosferă de sinceră prietenie.

Joi, 27 februarie, Prea Sfințitul Vasile a fost primit de Prea Fericitul Patriarh Justinian. Cu acest prilej, Intîistătătorul Bisericii noastre a înminat oaspei său o seamă de daruri, printre care o Evanghelie ferecată în argint și email și sfintele vase lucrate în filigran de argint. Emoționat, Vlădica Vasile a mulțumit pentru daruri, pentru buna găzduire în Reședința Patriarhală și pentru bunăvoința cu care i s-a înlesnit realizarea misiunii sale pe lîngă ierarhii rîmîni decorați cu Ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel,

A doua zi, vineri 28 februarie 1958, Prea Sfinția Sa a fost condus la aeroportul Băneasa, de Prea Sfințitul Episcop Theoctist Botoșăneanul, Vicar Patriarhal, de d-l Ion Onțanu, Director în Departamentul Cultelor și de Părinții Alexandru Ionescu, N. Cazacu, Nicanor Motorga și Vartolomeu Anania, de la Sfînta Patriarhie. Luîndu-și rămas bun de la toți, și mărturisindu-și sufletul încărcat de bogate și hrănitoare amintiri, Prea Sfințitul Vasile Samaha și-a încheiat vizita de peste trei săptămîni în țara noastră, îndreptîndu-se spre Moscova, pe calea aerului.

VARTOLOMEU DIACUL

LUCRĂRILE SESIUNII ADUNĂRII EPARHIALE A SFINTEI ARHIEPISCOPII A BUCUREȘTILOR

În ziua de duminică 16 februarie a. c., au avut oc în Palatul Patriarhal, lucrările sesiunii ordinare a Adunării Eparhiale a Sfinței Arhiepiscopii a Bucureștilor, sub președinția Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian al României.

La orele 10 dimineața, în Paraclisul Sfinței Patriarhii s-a oficiat un Te-Deum de către soborul slujitorilor Catedralei Patriarhale, în frunte cu P. Cuv. Arhimandrit Ghervasie Crețu, Marele Eclesiarh al Catedralei Patriarhale.

Au asistat la oficierea serviciului religios, Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian, însoțit de Consilierii Administrativi și de membrii Adunării Eparhiale.

După oficierea serviciului religios, întreaga asistență a trecut în Sala Sinodală, unde s-au desfășurat lucrările sesiunii.

P. F. Patriarh Justinian a rostit o documentată cuvântare, referindu-se la activitatea depusă de membrii Adunării Eparhiale și ai Consiliului Eparhial în cei patru ani de când au fost aleși, la activitatea P. C. Consilierii Administrativi și în deosebi la activitatea depusă de preoțimea Eparhiei pe toate tărîmurile vieții obștești și bisericești.

În continuare, Prea Fericirea Sa a vorbit despre conlucrarea armonioasă între preoțime și organele puterii de stat.

În legătură cu activitatea dusă de poporul nostru pentru crearea vieții celei noi, P. F. Patriarh Justinian a evocat evenimentele de la Grivița din 1933 și a rugat Adunarea să păstreze un minut de reculegere în amintirea victimelor acestor evenimente, cu prilejul împlinirii a 25 ani de când au avut loc.

După cuvîntarea P. F. Patriarh Justinian, s-a intrat în ordinea de zi, biroul fiind alcătuit potrivit prevederilor art. 103 din Regulament, din P. F. Patriarh Justinian ca președinte al Adunării, iar ca secretari, P. C. Pr. Alexandru Ionescu, Profesor Toma Vasilescu și Ioan Modoran membri ai Adunării.

P. C. Pr. Alexandru Ionescu, Secretarul Adunării dă citire apelului nominal și se constată că sînt prezenți următorii membri:

A. Clerici: 1. P. C. Pr. Ioan Teodorescu, București, 2. P. C. Prot. Vasile Ionescu, București, 3. P. C. Prot. Al. Vlaiculescu, Ploești, 4. P. C. Prot. Dr. Nicolae Georgescu, Cîmpina, 5. P. C. Diacon Prof. Dr. N. Nicolescu, regiunea București, 6. P. C. Prot. Leonida Mateescu, reg. București, 7. P. C. Prot. Emanoil Hodrea, reg. București, 8. P. C. Al. Ionescu, reg. București, 9. P. C. Prot. Tache Gheorghe, Tîrgoviște, reg. Ploești,

B. Mireni: 1. Academician Prof. Dr. Nicolae Lupu, 2. Octav Livezeanu, 3. Anton Alexandrescu, 4. Victor Dușa, 5. Prof. Toma Vasilescu, 6. Cristea Pantazi, 7. Av. Gogu Mazilescu, 8. Const. Bordeianu, 9. Ioan Modoran, 10. Constantin Arsenescu, 11. Tache Gheorghe, Livezea, reg. București, 12. Aurel Niculescu, 13. Marin Răducanu, 14. Valeriu Dragomirescu, 15. Pițigoi Alexandru, 16. Alex. Corbu,

Fiind prezentă majoritatea membrilor Adunării Eparhiale (25 din 30), Adunarea este valabil constituită.

Au mai luat parte la lucrările sesiunii: P. C. Consilieri Administrativi: Alex. Petcu, Stan Dimancea, Alex. Zamfirescu, Marcel Mihăilescu, Petre Alexandru, d-l Gh. Popescu, secretar eparhial, d-nii: Gh. Ionescu și Mircea Ionescu, șefi contabili ai Sfinței Arhiepiscopii, arhitect I. Paraschivescu, P. C. Virgil Godeanu, Inspector eparhial, P. C. Justinian Fîorea, Exarhul mînaștilor, P. C. Preoți: N. Dragomirescu, Dr. Vasile Gregorian, și C. Nițescu, Protoierei ai Capitalei, etc.

Prea Fericitul Patriarh Justinian a propus și Adunarea Eparhială a aprobat în unanimitate, să se trimită două telegrame: una, Comitetului Național pentru apărarea păcii în R.P.R., și a doua, către Departamentul Cultelor. Iată cuprinsul acestor telegrame:

1. Comitetul Național pentru apărarea păcii din R.P.R.

LOCO

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Bucureștilor, întrunită în obișnuita sa sesiune anuală, astăzi 16 februarie 1958, pentru a lua cunoștință de activitatea desfășurată de Consiliul Eparhial și de preoțimea din parohii, constată cu bucurie că slujitorii altarelor bisericilor ortodoxe și credincioșii participă cu însușire la lupta pentru zădărnicierea planurilor așiftătorilor la un nou război, pentru interzicerea armelor termo-nucleare și pentru apărarea păcii.

Totodată, asigură Comitetul Național că această luptă va fi continuată cu puteri sporite, pînă la izbînda deplină.

Președinte † JUSTINIAN
PĂTRIARHUL ROMINIEI

P. F. Patriarh Justinian inconjurat de membrii Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei București.

2. Domniei Sale

Domnului Dumitru Dogarū

Secretar General al Departamentului Cultelor

LOCO

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Bucureștilor, întrunită în sesiune ordinară, astăzi 16 februarie 1958, vă adresează cu această ocazie, atit Domniei Voastre personal, cit și colaboratorilor Domniei Voastre, cele mai alese sentimente de prețuire pentru sprijinul acordat problemelor bisericești, legate de bunul mers al acestei Eparhii, și vă asigură de același statornic și sporit sprijin, în munca pentru apărarea păcii și înflorirea scumpel noastre patrii, Republica Populară Romină.

Președinte, † JUSTINIAN
PATRIARHUL ROMINIEI

În continuarea executării ordinei de zi, au fost depuse la Biroul Adunării și după aceea distribuite Comisiilor respective, rapoartele privind activitatea desfășurată de către preoțime și Centrul Eparhial în cursul anului 1957 în cele trei sectoare: administrativ-bisericesc, cultural-social și economic-financiar.

În vederea cercetării acestor rapoarte de către membrii Comisiunilor respective, ședința se suspendă pentru tot timpul cit durează studierea acestor rapoarte.

La redeschiderea ședinței, Prea Fericitul Patriarh Justinian a dat cuvîntul d-lui avocat Gogu Mazilescu, raportorul Comisiunii administrative-bisericești.

Potrivit prevederilor regulamentare, referatul Comisiunii și raportul privind activitatea desfășurată de preoțime pe teren bisericesc în cursul anului 1957 au fost supuse debaterilor și aprobării Adunării Eparhiale.

Cel dintii, a luat cuvîntul d-l Anton Alexandrescu, făcînd mai multe propuneri cu privire la o cit mai corectă desfășurare a vieții bisericești în Capitală și în Eparhie; au mai luat cuvîntul, de asemenea, d-l C. Bordeianu, P. C. Prot. Gh. Tache-Tîrgoviște și P. C. Prot. Vasile Ionescu-București.

Tuturor vorbitorilor le-a răspuns Prea Fericitul Patriarh Justinian, după care, a supus aprobării Adunării Eparhiale darea de seamă și referatul, ceea ce Adunarea, în unanimitate, a aprobat.

D-l Cristea Pantazi raportor al Comisiunii Social-Culturale, a dat citire referatului întocmit de această comisiune, cu privire la activitatea desfășurată în acest sector, cum și propunerilor pentru viitor.

Adunarea Eparhială, în unanimitate, a aprobat referatul și darea de seamă.

După aceea, a fost citit de către d-l Constantin Bordeianu, raportor al Comisiunii economice, referatul întocmit de Comisiunea economică-financiară.

Fîind supus debaterilor și aprobării, Adunarea Eparhială a aprobat în unanimitate, referatul și raportul privind activitatea desfășurată în cursul anului 1957, de către Sectorul Economic-Financiar al Sfintei Arhiepiscopii; odată cu darea de seamă a acestui Sector, a fost aprobat contul de execuție financiară pe anul 1957 și p'anul financiar pe anul 1958.

La propunerea d-lor Anton Alexandrescu și Octav Livezeanu, Adunarea a aprobat ca o comisiune restrînsă să se ocupe de stilizarea referatelor întocmite.

Cu aceasta, lucrările ultimei sesiuni a Adunării Eparhiale a Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, aleasă în aprilie 1954, au luat sfîrșit.

P. C. Profesor Diacon Dr. N. Nicolaescu a rostit după aceea, o cuvîntare în care a elogiat activitatea desfășurată în conducerea treburilor Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor cum și în conducerea treburilor Sfintei Biserici Ortodoxe Romine, de către Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian al Romîniei, de la a cărui venire în fruntea treburilor bisericești se împînesc peste puțin timp, 10 ani.

P. C. Sa, în numele Adunării Eparhiale și a Consiliului Eparhial al Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, urează Prea Fericirii Sale multe alte decenii de slujire ca Arhipăstor, pentru binele Bisericii și al Patriei noastre, căci «Prea Fericitul Patriarh Justinian — a spus vorbitorul — conduce treburile Sfintei Biserici Ortodoxe Romine, făcîndu-se în faptă și în cuvînt, pildă și îndemn pentru toată preoțimea ortodoxă».

ASISTENT

FESTIVITATEA DESCHIDERII CURSURILOR DE INDRUMARE MISIONARĂ-SOCIALĂ A PREOȚILOR DIN SERIA XXX

În ziua de 24 februarie 1958, orele 12, a avut loc la Centrul de la Curtea de Argeș, deschiderea solemnă a Cursurilor de Indrumare Misionară-Socială a preoților din Seria XXX-a, în prezența P.S. Episcop Pavel Șerpe-Ploesteanu, Prorectorul Centrului de Indrumare Misionară de la Curtea de Argeș și Delegat al Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian pentru această festivitate; a P. C. Arhim. Ghermano Dineafă-Vicarul Episcopiei Rîmnicului și Argeșului, delegat al P. S. Episcop Iosif al Rîmnicului și Argeșului; a P. C. Prof. Pr. P. Rezuș, Prof. Teodor Popescu, Asist. Chiril Popescu, cum și a preoților programați în această serie.

După intonarea Imnului Arhieresc, s-a săvîrșit serviciul divin de un sobor de preoți și diaconi dintre cei prezenți la cursuri, răspunsurile fiind date de corul preoților, sub conducerea D-lui Prof. Chiril Popescu.

După sfințirea apei și polihroniu, corul preoților a executat cîntarea «Să se îndrepteze» Glas I, de Suceveanu D.

În nume'e P. S. Episcop Iosif al Rîmnicului și Argeșului a luat cuvîntul P. C. Arhim. Ghermano Dineafă-Vicarul Episcopiei Rîmnicului și Argeșului care, salutînd preoțimea venită pe plaiurile Argeșului, a spus printre altele:

«Reîmprospătarea și punerea la punct a vechilor P. C. Voastre cunoștințe, adăogarea a'tora noi, schimbul de experiență pastorală reciproc, adaptarea lor la noua formă de viață a poporului nostru, legătura sufletească și prietenia care se face între cursiști, exercițiile spirituale și împrroprierea în cit mai mare măsură a metodelor de lucru pastorale, formează programul de lucru al zilelor de trudă, folositoare vieții Sf. Voastre și credincioșilor».

«Recunoșcători Regimului nostru Democrat Popular, care asigură fiecărui credincios libertatea de conștiință, iar Sfintele Biserici larga putință de a-și îndeplini misiunea, avem datoria să ne împlinim misiunea noastră de colaborare cu Organele de Stat cu cea mai aleasă sinceritate și cu devotament, spre fericirea noastră a tuturor».

«Și acum, după ce ne-am rugat lui Dumnezeu, gîndul nostru să se îndrepte cu recunoștință față de Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian și Membrii Sfințitului Sinod, precum și către Onoratul Guvern al Țării și Conducerii Departamentului Cultelor, care au așezat la temelie Sfintei Noastre Biserici Ortodoxe Romîne, școli, institute și cursuri pentru pregătirea clerului ortodox, supraveghîndu-le și rînduindu-le cele de trebuință».

«În rugăciunea de toată ziua să pomenim cu dragoste numele Prea Fericitului nostru Părinte Patriarh Justinian, care veghează la pregătirea noastră și chibzuește cu grijă cele de trebuință pentru trăirea de aci, rînduind la conducerea acestei secții a Institutului, ca Prorector, pe vrednicul și harnicul Prea Sfințit Arhieru Pavel».

«Imi fac o plăcută și sfîntă datorie să transmit binecuvîntarea P. S. Episcop Iosif al Rîmnicului și Argeșului, peste truda, munca și stăruința P. C. Voastre».

După cuvîntarea delegatului Episcopiei Rîmnicului și Argeșului, corul preoților a intonat imnul «Cu adevărat mare este Taina Creștinătății».

Din partea preoților cursiști a luat cuvîntul P. C. Protoiereu Dumitru Tacea-Eparhia Bucureștilor care, arătînd importanța întîririi la Curtea de Argeș a preoților din șapte eparhii ale Bisericii Ortodoxe Romîne, face considerațiuni asupra climatului deosebit intern și extern, în care au loc cursurile acestei serii.

«În lumea întreagă eforturile pentru statornicirea unei păci trainice se desfășoară cu o intensitate necunoscută încă de istorie, popoarele înseseși fiind chemate a-și susține și impune dorința lor fierbinte de pace; apeurile făcute de Conducătorii de seamă ai Uniunii Sovietice pentru o conferință la cel mai înalt nivel al șefilor guvernelor marilor puteri, au găsit un răsuneț din ce în ce mai larg în masele de oameni din toată lumea».

«În Țara noastră, în acest climat al dorinței de pace, se desfășoară cu entuziasm campania electorală în vederea alegerilor de deputați în Sfaturile Populare Comunale, Orașenești, Raionale și Regionale ce vor avea loc numai peste

câteva zile, duminică 2 martie a. c., zi în care tot poporul este chemat să-și aleagă pe cei mai buni fii, pentru bunul mers al treburilor obștești.

«Pe plan bisericesc trăim o deosebită sărbătoare; Biserica Ortodoxă Română sărbătorește cu entuziasm împlinirea la 6 iunie a. c., a zece ani de rodnică și fericită Arhipăstorire a Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, Președintele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ani de nenumărate și neprețuite realizări în toate domeniile bisericești».

Amintind de râva deosebită ce trebuie să anime pe preoții din Seria XXX-a, ca unii ce fac pentru a doua oară aceste cursuri, P. C. Protoiereu D. Tacea aduce mulțumiri Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian pentru ocaziunea fericită prilejuită de organizarea acestor cursuri, pentru reimprespătarea cunoștințelor teologice, în contact cu distinsul corp profesoral al Institutului Teologic de la București, căruia de asemenea îi aduce mulțumiri.

Fiecare preot își va împlini, cu timp și fără timp, îndatoririle de preot și cetățeni loiali ai Republicii Populare Române, aplicând în viața socială învățămintele câștigate la Cursurile de Indrumare; mulțumește pentru sprijinul acordat.

Mulțumesc apoi P. S. Episcop Pavel Șerpe-Ploșteanul pentru grija ce poartă în calitate de conducător al centrului de Indrumare Misionară de la Curtea de Argeș, ca și colaboratorilor P. S. Sale și urează Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, Conducătorilor Republicii Populare Române și Departamentului Cuvetelor, P. S. Episcop Pavel și Corpului Profesoral al Institutului Teologic din București, ca și preoților de la cursuri, Mulți și Fericți Ani».

Corul preoților execută imnurile «Cu noi este Dumnezeu» și «Doamne al Puterilor».

Ca delegat al Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian și Prorector al Centrului de Indrumări Misionare de la Curtea de Argeș, ia cuvântul P. S. Episcop Pavel Șerpe-Ploșteanul, spunând printre altele:

«Cuvintele ce s-au rostit aici mi-au luat din povară 99%; mulțumesc vorbitorilor care parcă mi-au cetit gândurile încât au spus totul și au cuprins totul. Cuvântul meu va fi foarte scurt pentru preoții celei de a XXX-a serii și nădăjduesc că pașii și simțirile lor se vor împleti cu pașii și simțirile strămoșilor, care prin râva lor ne-au dat putința să ne adăpăm cu cultură, pentru a fi vrednici fii ai Bisericii. Vă salut și vă spun: Bine ați venit și vă urez spor la muncă».

«În numele Sf. Sinod și al Prea Fericitului Părinte Patriarh declar deschise cursurile acestei serii, rugînd pe Bunul Dumnezeu să-L țină sănătos, cît mai mulți ani, pentru binele Patriei și Bisericii noastre».

«Totodată, nu putem trece cu vederea — cum a spus și P. C. Protoiereu D. Tacea — că Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian împlinește la 6 iunie a. c. zece ani de la înscăunare. Această sărbătoare a început, de altfel, de la 22 februarie a. c., data alegerii Prea Fericirii Sale. Desigur că din tot ce s-a scris pînă acum, se va spicui principalul, pentru comemorarea festivă a acestui eveniment.»

«Grație Prea Fericirii Sale, Biserica Noastră are un cler bine pregătit».

«Avem cuvînt de mulțumire deosebită pentru P. S. Episcop Iosif al Râmnicului și Argeșului, care a fost reprezentat aici de I. P. Cuv. Arhim. Ghermano Dineață. Îi rugăm ca și pe viitor să ne cerceteze și să ne împărtășească din luminile P. S. Sale».

«Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian a hotărît ca să ne trimită aici, de la Institutul Teologic din București, pe profesorii prezenți, pentru a începe lucrul nostru. Sintem siguri că rezultatele vor fi mulțumitoare pentru toți. Le aducem tuturor mulțumiri deosebite și le urăm din toată inima, spor la muncă.»

Prea Sfințitul Episcop Pavel și-a încheiat cuvîntul dînd sfaturi privitoare la disciplina necesară pe timpul petrecut la Centrul de Indrumare Misionară de la Curtea de Argeș ca și la viața duhovnicească deosebită ce se impune, fiind vremea Postului celui Mare al Sf. Paști.

CRONICAR

EPISCOPIA BUZĂULUI

LUCRĂRILE ADUNĂRII EPARHIALE

În fiecare an, la vremea potrivită, s-a însemnat în această revistă oficială și activitatea pe care Eparhia noastră a desfășurat-o în curgerea vremii, privită pe cele trei sectoare de lucru: administrativ-bisericesc, economic și cultural. Ședințele anuale ale Adunării Eparhiale au fost astfel prilejuri binevenite de a se face trecerea în revistă a realizărilor de a se identifica lipsurile, de a se fixa obligații și împliniri de viitor...

S-a putut astfel vedea că viața bisericească din Eparhie se desfășoară pe temeiul rînduinelor canonice, statutare și regulamentare, în deplină armonie cu legile Statului, că se respectă dispozițiile Sfîntului Sinod și că activitatea socială a preoților se duce în bună și înțelegătoare colaborare cu autoritatea publică a Statului nostru de democrație populară. An după an s-a văzut cum activitatea organelor parohiale înregistrează progrese apreciabile în străduința ce ele depun pentru construire, reparații, reînnoiri, și pictări de sfinte icoane și cum credincioșii însuflețiți de preoții lor, își oferă contribuția pentru împlinirea atîtor lucrări constructive. S-a mai putut constata că viața religioasă sporește în cîștiguri duhovnicești, datorită activității predicatoriale a P. C. Preoți, datorită catehizării, cîntării obștești și difuzării cărților cu conținut religios în masa enoriașilor. De asemenea s-a pus în lumină activitatea preoțimii pe teren social și în lupta pentru apărarea păcii, arătîndu-se că în fruntea acestei nobile acțiuni stă Ierarhul nostru — P. S. Episcop Antim — care îndrumează, povățuiește și cheamă la acțiune clerul și poporul drept credincios pus sub ascultarea sa. Pe de altă parte s-a relevat și activitatea sectorului economic-gospodăresc, unde se înregistrează toată truda pentru susținerea celorlalte activități și unde se vede spiritul de inițiativă și de economie al conducerii eparhiale.

De aceea, putem să afirmăm că dacă în fiecare an s-au consemnat cîștiguri duhovnicești și realizări gospodărești constructive, aceasta s-a datorat ritmului viu imprimat Centrului Eparhial și Eparhiei însăși, de către sufletul dinamic al conducătorului ei P. Sf. Sa Episcopul Antim Angelescu, care pentru meritele sale de bun păstor, gospodar chivernisit și luptător pentru pace, a fost decorat de Prezidiul Marii Adunări Naționale în cursul anului 1957, cu medalia **Steaua Republicii clasa III**. Faptul a produs emoție și satisfacții legitime în rîndurile clerului și poporul buzoian, căci s-a văzut că Stăpînirea Populară răsplătește pe toți aceia care duc o muncă constructivă și luptă pentru apărarea păcii și pentru crearea unei vieți de bunăstare și progres a poporului muncitor.

Ședința Adunării Eparhiale. Trecerea în revistă a faptelor bisericești și analiza muncii desfășurate de Centrul Eparhial Buzău în cursul anului 1957, s-a făcut în Ședința Adunării Eparhiale convocată pentru ziua de duminică 16 februarie 1958. Ordinea de zi este cea statutară pentru ședințele ordinare și desfășurarea ei, o vom însemna noi în cele ce urmează.

La ora 10 dimineața s-a săvîrșit în Catedrala Sfintei Episcopii, de față fiind P. S. Episcop Antim, rînduitul Te-Deum de către P. C. Vicar Pr. M. Bogoi, P. C. Consilier Arde'eanu și Rotaru, P. C. Inspector M. Negulescu, P. C. Secretar V. Frinculescu, arhidiaconul D. Stoica și diacon I. Urse. Răspunsurile la această slujbă au fost date de corul Catedralei condus de P. C. Pr. Gh. Marinescu. La serviciul divin au luat parte membrii Adunării Eparhiale, cum și salariații Centrului Eparhial.

Fiind terminat serviciul religios, toți cei prezenți împreună cu delegații Departamentului de Culte și reprezentanții puterii locale, au trecut în sala de re-

cepție a Palatului Episcopal, unde P. S. Episcop Antim în calitate de președinte al Adunării Eparhiale a deschis ședința, rostind o cuvîntare bine documentată, în care s-a arătat pe larg eforturile și realizările bogate ale sectoarelor de activitate bisericească în răstimpul celor patru ani de lucru ai Adunării Eparhiale.

Desfășurarea lucrărilor Adunării. După cuvîntarea P. S. Episcop Antim, care a fost ascuțată cu multă atenție și din care anumite pasaje au fost subliniate de asistență cu vii aplauze, s-a făcut apelul nominal, la care au răspuns prezenți 26 membri. Considerîndu-se Adunarea valabil constituită P. S. Episcop Președinte a declarat ședința deschisă, invitînd biroul să ocupe loc la masa prezidiului: P. C. Protopop Gh. O. Vasile ca secretar general și d-nii avocat C. Enescu-Buzău și profesor D. Crăciun-R. Sărat ca membri.

Înainte de a trece la prezentarea rapoartelor de activitate pe sectoare, P. S. Episcop a propus și Adunarea a aprobat prin aplauze, trîmiterea următoarelor telegrame de omagiu:

*Prea Fericirii Sale
Prea Fericitului Părinte Justinian
Patriarhul Romîniei*

București

«Adunarea Eparhială a Episcopiei Buzău în ședință anuală ordinară, Vă exprimă prin noi respectuoase urări de sănătate, ca să vegheați ani îndelungați la înalta cîrmă patriarhicească, pentru binele Bisericii și pentru fericirea obștească».

*Președinte, † Antim
Episcopul Eparhiei Buzăului*

*Domniei Sale
Domnului Prim Ministru Chivu Stoica*

București

«Adunarea Eparhială convocată în ședință ordinară în vechea și istorica reședință a Buzăului, vă exprimă devotamentul și asigurarea deplină de luptă dîrză pentru progresul social și pentru pacea lumii».

Președinte, † Episcop Antim

*Domniei Sale
Domnului Profesor D. Dogaru Secretar General
Departamentul Cultelor-București*

«Adunarea Eparhială a Episcopiei Buzău, convocată în ședință anuală ordinară, vă aduce respectuoase mulțumiri pentru sprijinul pe care îl acordați Bisericii și pentru înalta înțelegere a rostului Bisericii noastre în lupta pentru pace și progres social»...

*Președinte, † Antim
Episcopul Buzăului*

După această manifestare a sentimentelor de respect față de mai marii Bisericii și ai Statului, P. S. Episcop a cerut Părinților Consilieri să depună la Biroul Adunării rapoartele generale de activitate, și ele au fost distribuite Comisiunilor respective pentru studiere și pentru propuneri. În vederea acestui lucru, ședința a fost suspendată pentru o oră.

Prezentarea rapoartelor pe sectoare. După reuarea ședinții, se reintră în ordinea de zi și se dă cuvîntul raporturilor.

A. Raportul asupra activității administrative bisericești este citit de dl. Gh. Stănescu-Mizil. Nu putem reda aici în amănunt toate constatările Comisiei bisericești, căci raportul este foarte cuprinzător, deși el nu prezintă decît enumerativ bogata activitate analizată în referatul general de către titularul sectorului, P. C. Consilier T. Rotaru. Mișcarea personalului clerical, situația unităților parohiale, administrarea oficiilor parohiale, disciplina clerului, starea sediilor protopopești, activitatea Consistoriilor disciplinare, etc., iată capitole care au preocupat Comisia și au dat prilej raporturilor să afirme că în sectorul administrativ-bisericesc lucrările s-au desfășurat cu pricepere și conștiințiozitate. Raportul aduce mulțumiri P. S. Episcop Antim, factorul principal în conducerea Eparhiei și exemplu viu de muncă, corectitudine și abnegație S-au adus de asemenea mulțumiri P. C. Vicar M. Bogoi și P. C. Secretar Eparhial V. Frînculescu, pentru munca și promptitudinea în serviciu. Cum era și natural, aprecierile s-au îndreptat și către P. C. Consilier ad-tiv T. Rotaru care conduce sectorul bisericesc cu pătrunderă punctualitate și obiectivitate.

Raportul a fost pus la vot de către P. S. Episcop și a fost aprobat de Adunare, ratificându-se astfel întreaga activitate administrativ-bisericască pe anul 1957.

B. Raportul Comisiunii culturale a fost prezentat de d-l Traian Alexiu-Panciu și din citirea lui s-a desprins grija pe care conducerea Eparhiei și titularul acestui sector P. C. Consilier T. Rotaru o poartă problemelor de ordin cultural și social. S-a văzut că preoțimea își face datoria cu zel apostolic și cu devotament, atît în pastorație, cit și pe planul vieții sociale. Se țin de către C. Preoți predici studiate, se întocmesc cateheze cu subiect adecvat problemelor locale, se intensifică cîntarea omofonă, se sporește numărul cărților și al cititorilor la bibliotecile parohiale. Se văd roadele Cursurilor de îndrumare misionară și socială și al conferințelor de orientare, pe care preoțimea le frecventează cu interes, transpunînd în parohii frumoasele îndrumări primite acolo. De aci rezuță o activitate sporită în lupta pentru apărarea păcii și în sprijinirea acțiunilor de folos obștească. În legătură cu aceasta, Raportul a relevat faptul că P. S. Episcop Antim a fost decorat în cursul anului 1957 cu medalia Steaua R. P. R. cl. III. În încheiere, raportul propune să se aducă mulțumiri tuturor C. Preoți și P. C. Protopopi misionari, care lucrează cu însuflețire pentru luminarea credincioșilor și pentru susținerea dreptei credințe.

În jurul acestui raport însemnăm cuvîntul rostit de P. C. Protopop Gh. O. Vasile-Mizi, care în numele Adunării Eparhiale a prezentat felicitări P. S. Episcop Antim pentru înalta distincție acordată de Conducerea Statului, ca o răsplătă meritată pentru activitate neobosită pe linia luptei pentru pace și a susținerii marilor revendicări populare. Vorbitorul a făcut cunoscut Adunării că și un cleric din raionul Mizi — C. Preot Zamfir C. Ion de la parohia Fulga de sus — a fost decorat cu medalia Steaua R. P. R. cl. V și a accentuat că semnificația acestui fapt stă în aceea că slujitorii sfințelor altare au dat ascultare Chiriarhului lor, urmînd fără șovăire îndemnurile date prin Pastorale și prin ordine circulare...

Punînd apoi la vot raportul Comisiei culturale, Adunarea Eparhială l-a aprobat în unanimitate.

C. Raportul asupra activității sectorului economic-gospodăresc a fost prezentat de P. C. Protopop D. Vlădescu-Focșani și noi desprindem din el că pe 1957 activitatea gestionară a fost cumpănită, toate cheltuielile fiind cerute de nevoile reale ale Eparhiei. La Centrul Eparhial s-au înfăptuit lucrări în valoare de 1.621. 523 lei, dîndu-se altă față, vechii așezări a ctitorului Chesarie. În Eparhie s-au realizat de asemenea, lucrări de milioane: sînt 12 biserici noi în construcție, numeroase clopotnițe și case parohiale; s-au restaurat, renovat și pictat din nou 39 biserici. În planul financiar pe 1958 s-au prevăzut sume însemnate pentru desăvîrșirea lucrărilor de la Centrul Eparhial, ajutoare pentru Biserici și mănăstiri, subvenții pentru Școala de cîntăreți, pentru Seminar și pentru întreținerea studenților la Institutul teologic.

Asupra raportului dat de Comisia economică s-au purtat discuții de către P. C. Protopop Gh. Popescu-R. Sărat, arhitect I. Flavian-Tecuci, Protopop Dobrescu-Cislău, Pr. I. Hiastru-Mărășești și Dumitrescu-Cislău. Pus la vot, raportul a fost aprobat cu aplauze.

Încheierea lucrărilor Adunării Eparhiale. Epuizîndu-se ordinea de zi, a luat cuvîntul d-l avocat V. Vasilescu-Rîmniceanu în numele Adunării, prezentînd felicitări P. S. Episcop pentru o așa de rodnică activitate. D-sa a remarcat climatul de libertate ce există în Patria noastră, fapt care avantajează o bună lucrare și în Biserică. Mulțumește P. S. Episcop pentru îndboldul dat clerului și face urări de sănătate pentru toți colaboratorii din Centrul Eparhial al P. S. Episcop.

Apoi P. Sf. Președinte a făcut un rezumat al dezbaterilor, încheind cu următoarele cuvinte: «Surprinzător de plăcute au fost discuțiile purtate azi în cadrul Adunării noastre Eparhiale. Toate au tîlcul și înțelesul lor: comuniunea sufletească și idealul care ne-a cuprins pe toți, căci toți luptăm pentru binele și fericirea obștească.

«Vă asigurăm pe toți de prețuirea noastră și vă dorim tuturor sănătate, voie bună și satisfacții sufletești în lucrul dumneavoastră vrednic de laudă»...

Astfel au decurs lucrările Adunării Eparhiale a Sfinței Episcopii Buzău, cu care prilej s-a luat cunoștință de activitatea desfășurată pe 1957 la Centrul Eparhial și pe întinsul Eparhiei. A urmat apoi o masă prietenească în trapeza Palatului Episcopal, la care au luat parte membrii Adunării Eparhiale, invitații și toți salariații Centrului Eparhial.

Preoful MARIN M. NEGULESCU

EPISCOPIA DUNĂRII DE JOS

LUCRĂRILE ADUNĂRII EPARHIALE

În conformitate cu prevederile art. 96 din Regulamentul pentru funcționarea organelor deliberative, în ziua de 16 februarie 1958, a avut loc la Reședința Episcopală din Galați, ședința ordinară a Adunării Eparhiale, sub președinția P. S. Episcop Chesarie. —

Au fost prezenți la ședință, următorii membri: Clerici: Pr. Teofan Stănescu, Pr. Ștefan Cașaru, Pr. Ioan Grădinaru, Pr. Gh. Cărnaru, Pr. Visarion Petculescu, Pr. Ioan Dragomir, Pr. Marin Apostol și Pr. Mihail Buric; mireni: Dl. Istrate Ionescu, Dl. Tane Filip, Dl. Ionașcu Dumitru, Dl. Grigore Vasile, Dl. Ceamurii Iacob, Dl. Dragu Nicolae, Dl. Manea Buf, Dl. Andrei Damaschin și Dl. Ene Nicolae.

În afară de membrii Adunării Eparhiale, au mai fost de față: P. C. Arhim. Ieronim Motoc, Vicarul Sf. Episcopii a Dunării de Jos, P.P. C.C. Consilieri ad-tivi M. Blănaru și I. Teoharie și reprezentantul Departamentului Cultelor.

La orele 8, în Paraclisul Sfintei Episcopii, s-a săvârșit de către P. C. Vicar Arhim. Ieronim Motoc înconjurat de P.P. C.C. I. Dragomir, I. Grădinaru și Diacon Mohonea Costică, un Te-Deum, de față fiind și P. S. Episcop Chesarie.

La Te-Deum, au luat parte toți membrii Adunării Eparhiale și funcționarii de la Centrul Eparhial.

După săvârșirea Te-Deum-ului toți cei prezenți au trecut în sala de ședință din Reședința Episcopală, unde P. S. Episcop Chesarie a făcut apelul nominal al membrilor Adunării.

Constatându-se prezența a 17 membri din numărul total de 30, pe baza art. 96 din statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, putându-se lua hotărâri valide, P. S. Episcop declară ședința deschisă.

În cuvîntul de deschidere a ședinței P. S. Episcop Chesarie, Președintele Adunării Eparhiale, salută prezența membrilor din adunare cu tradiționala salutare «bine ați venit». P. S. Sa, arată că în cursul anului 1957, funcționarii de la Centrul Eparhial, P. C. Părinți protoierei și preoțimea în genere și-au îndeplinit cu loialitate și devotament îndatoririle ei spirituale și sociale.

Preoțimea, a fost prezentă și a adus un prețios aport în conferințele proto-popești, în comitetele de luptă pentru pace, la consfăturile interconfesionale, în lupta pentru apărarea păcii.

Amintind de resfințirea catedralei episcopale, și de restaurarea bisericii Preclista din Galați, P. S. Episcop, mulțumește Departamentului Cultelor pentru ajutorul dat la restaurarea de biserici, mulțumește regimului de democrație populară, care nu numai că acordă o deplină libertate religioasă a cultelor dar dă și însemnate ajutoare materiale pentru reparațiuni și restaurări de biserici.

Apoi P. S. Sa, declară ședința deschisă. Se alcătuiește biroul, avînd ca secretari pe d-nii Ionașcu Dumitru și Tane Filip iar ca secretar General Pr. Gh. Cărnaru.

Intrîndu-se în ordinea de zi conform convocării trimise fiecărui membru din Adunare, sînt prezentate rapoartele generale de la sectoarele ad-tiv bisericesc, ad-tiv cultural și ad-tiv economic pe anul 1957, pentru studiere.

Raportul sectorului bisericesc, se dă spre cercetare Comisiei bisericești formată din: Pr. T. Stănescu, Pr. I. Dragomir, I. Istrate, Tane Filip și Ene Nicolae.

Raportul sectorului cultural se dă spre cercetare comisiei culturale formată din: Pr. Visarion Petculescu, Pr. M. Apostol, Dumitru Ionașcu, Iacob Ceamurii și Pr. Ștefan Cașaru.

Raportul secretarului economic se dă spre cercetare Comisiei economice formată din: Pr. M. Buriș, Pr. I. Grădinaru, Pr. Gh. Cărnaru, Vasile Grigore, A. Damaschin și Manea Buf.

Înainte de retragerea Comisiilor pentru studierea referatelor, părintele Secretar General, citește telegramele trimise: P. F. Părinte Patriarh Justinian, D-lui Ioan Gh. Maurer, Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale, D-lui Chivu Stoica Președintele Consiliului de Miniștri și d-lui Dumitru Dogaru, secretarul general al Departamentului Cultelor.

Membrii Adunării Eparhiale, prin aplauze prelungi, au aprobat cuprinsul telegramelor.

După aceea, ședința se suspendă la orele 10, pentru ca Comisiile să studieze lucrările și să-și întocmească referatele.

La orele 12 ședința se redeschide și se citesc referatele Comisiunilor.

Referatul Sectorului adm. bisericesc, se citește de către P. C. Pr. I. Dragomir.

Referatul înserează cu multă bucurie faptul că P. S. Episcop Chesariu a fost decorat de către onoratul Guvern al Patriei Noastre, cu ordinul «**STEAUA REPUBLICII POPULARE ROMÂNE**» cl. III cu prilejul celei de a X-a aniversări a proclamării R. P. R., prin aceasta apreciindu-se strădania P. S. Sale și a întregului cler din Eparhie, în munca de colaborare cu toate organele de Stat în rezolvarea multilelor probleme de interes obștesc, prin care se urmărește ridicarea nivelului de viață al poporului muncitor.

De asemenea aduce mulțumiri în primul rând P. S. Episcop Chesariu, îndrumătorul și supraveghetorul întregii activități bisericești din Eparhie, de asemenea și colaboratorilor P. S. Sale de la sectorul bisericesc în persoana P. C. Arhim. Ieronim Motoc Vicarul Sf. Episcopii, P. C. Consilier M. Blănaru și P. C. Inspector Bis. Gh. Cărnaru, pentru activitatea neobosită depusă în cursul anului 1957».

Referatul sectorului cultural, se citește de către P. C. Pr. M. Apostol în calitate de raportor.

Comisiunea culturală în urma celor expuse în referatul prezentat propune Adunării Eparhiale, să aprobe darea de seamă a activității sectorului cultural și să se aducă mulțumiri P. S. Episcop, Departamentului de Culte pentru concursul ce ni-l dă neprecupețit și tuturor colaboratorilor de la Centrul Eparhial, care au organizat bine, a dirijat și a îndrumat în acest sector munca în decursul anului 1957».

Referatul sectorului economic se citește de către P. C. Pr. I. Grădinaru, raportor.

După ce se examinează contul de profit și pierdere al Sf. Episcopii; bilanțul Sf. Episcopii încheiat la 31 decembrie 1957, contul de profit și pierderi și bilanțul Turnătoriei de luminări, contul de profit și pierderi și bilanțul încheiat de Casa de Ajutor Reciproc a clerului, contul de profit și pierderi și bilanțul încheiat de Fondul Asigurărilor Bunurilor Bisericești și planul financiar al Sf. Episcopii pe anul 1958, se scoate în evidență realizările Centrului Eparhial pe anul 1957.

Printre altele, spune referatul: «Remarcăm o serie întreagă de înfăptuiri, reținând în atenția noastră două realizări deosebite, obținute într-un timp relativ scurt, 7 ani: restaurarea Reședinței și Catedralei Episcopale, a cărei resfințire cu fastul cuvenit a avut loc în ziua de 7 iulie 1957». Aceste mărețe înfăptuiri au dus, evident, la redarea integrală a prestigiului cuvenit arhierescului scaun al Eparhiei Dunării de Jos.

Toate cele trei referate, prezentate, sînt aprobate în unanimitate de către membrii Adunării Eparhiale.

În conformitate cu prevederile art. 111 din Regulamentul pentru funcționarea organelor deliberative se constituie Comisia pentru verificarea și aprobarea sumarului, compusă din: Pr. Gh. Cărnaru, Pr. T. Stănescu, Pr. Șt. Cășaru, D-l. Istrate Ionescu, D-l. Dumitru Ionașcu, D-l. Vasile Grigore.

Ordinea de zi epuizându-se, P. S. Episcop Chesariu încheie ședința, aducînd mulțumiri membrilor Adunării Eparhiale pentru munca și aportul lor în lămurirea problemelor discutate pentru binele și propășirea Eparhiei noastre și pentru modul academic cum au fost purtate discuțiunile.

«Ne despărțim, spune P. S. Episcop Chesariu, cu gîndul îndreptat către Dumnezeu, rugîndu-l ca să reverse cît mai grabnic Pacea pe pămînt, Pacea atît de necesară progresului omenirii».

La orele 14 se servește masa într-o atmosferă de frățescă apropiere între toți membrii din Adunarea Eparhială.

Pr. M. BLANARU

CONSFĂTUIREA INTERCONFESIONALĂ DE LA PLOEȘTI

În ziua de 29 ianuarie 1958 s-a ținut în Palatul Culturii din orașul Ploești, o consfătuire interconfesională, cu reprezentanții cultelor religioase din orașul și raionul Ploești.

Lucrările consfătuirii au fost conduse de d-na Eliza Moldoveanu, președinta Comitetului de luptă pentru Pace al regiunii Ploești.

Prezidiul consfătuirii a fost format din următorii: D-na Eliza Moldoveanu, P. C. Protoiereu Al. Vlaiculescu, Pr. Andrei Despina, parohul parohiei romano-catolice din Ploești, pastor Victor Marinescu, cultul Adventist de ziua 7-a, pastor Cristofor Gh., cultul reformat-calvin, N. Kestenbaum, cultul mozaic, Giuvelea Gh., cultul creștin după Evanghelie, Găvăgină Eremia, cultul baptist și Necula, delegatul Departamentului Cultelor.

D-na Eliza Moldoveanu, deschizând ședința, anunță ordinea de zi și dă cuvîntul P. C. Pr. Teodor Sachelarie-Tătărani, care dă citire Manifestului Păcii, după care Pr. Dumitru Stama citește articolul Prea Fericitului Patriarh Justinian: «Pentru grabnica interzicere a experimentării bombelor atomice», publicate în Buletinul pentru apărarea păcii nr. 12/957.

Deschizîndu-se seria discuțiilor, la cuvîntul P. C. Pr. Vasile Nicolescu de la biserica Sf. Vineri din Ploești, care arată că Manifestul Păcii se adresează conștiinței inimii noastre. Dacă ideile nobile din Manifest vor fi însușite de toți factorii de răspundere, în mod sigur se va ajunge la înlăturarea primejdiei unui nou război care amenință omenirea. U.R.S.S., consecventă apărătoare a păcii, a și inițiat o serie de măsuri, menite să risipească norii grei care amenință lumea. Mă refer numai la două din aceste inițiative: propunerea unei conferințe la nivel înalt a șefilor de guverne unde să se discute și să se rezolve divergențele, și — prin tratative — să se ajungă la apropierea punctelor de vedere ale fiecăruia dintre participanți. Slăbirea încordării internaționale nu se poate realiza decît printr-o astfel de conferință la nivel înalt. Popoarele din lagărul socialist se pronunță pentru o astfel de întrunire. Și în Apus se ridică glasuri care cer în mod insistent, convorbiri, discuții, înțelegere. Chiar și unul dintre pionii politicii occidentale, Mac Millan, este pentru o conferință și se pronunță că se poate încheia un tratat de neagresiune. Și alții ca el, se pronunță la fel, dar condițiile pe care le pun, sînt inacceptabile.

A doua problemă care trebuie rezolvată, este aceea a războiului atomic și a încetării experiențelor cu astfel de arme, care pun în primejdie viața oamenilor. Guvernul polonez propune o zonă în care să nu se depoziteze arme atomice, ce ar urma să cuprindă Polonia, Cehoslovacia, Germania întreagă. Nici această propunere nu este acceptată de oamenii politici din Occident, deși numeroși savanți au cerut să înceteze cursa înarmărilor. Propunerea creerii unei zone de nuclearizate, este sprijinită cu girul acestor savanți între care se numără foarte mulți din țările occidentale.

Noi preoții luptăm pentru pace, în numele universaismului creștin și de aceea aderăm la acest Manifest al Păcii și-l vom sprijini, pentru că este potrivit cu conștiința noastră creștină».

A luat apoi cuvîntul P. C. Pr. Marin Cîlă de la biserica Buna Vestire din Ploești, spunînd următoarele: «În lumina Manifestului Păcii, observăm că linia fermă a U.R.S.S. este dorința sinceră de a sprijini acțiunile pentru statornicia păcii în lume. Dovada o constituie faptul că guvernul Uniunii Sovietice a redus recent forțele sale armate care staționau în Germania și Ungaria. Pînă în prezent, Uniunea Sovietică a redus forțele sale armate cu peste două milioane de

oameni. Exemplul acesta a fost urmat de toate țările socialiste, printre care se numără și țara noastră.

Aceste reduceri de efective militare ar putea fi un exemplu și pentru țările din Blocul Atlantic. Acest nou pas al Uniunii Sovietice a impresionat opinia publică din țările occidentale și presa din occident socotește că a sosit timpul să se promoveze și în această parte a lumii, o politică de pace».

P. C. Pr. Ioan T. Nicolae, de la biserica Sf. Pantelimon din Ploești mărturisește că: «Am citit Manifestul Păcii și am reflectat la învățămintele ce se desprind din el. În mod deosebit se desprinde dragostea de oameni. Credința noastră creștină numește pe fiecare om de pe suprafața pământului «frate». Trebuie să dispară egoismul din sufletele oamenilor și atunci cuvîntul «frate» va căpăta adevăratul sens. În Apus zboară avioane încărcate cu bombe atomice. Cîtă nenorocire ar fi pentru omenire, dacă s-ar întîmpla să se prăbușească un astfel de avion! Declar că sînt pentru pace și vom lupta pentru apărarea ei!».

În continuare, cîntărețul Petre Bucur, de la biserica Sf. Vasile din Ploești, spune: «Nu pot să tac, cînd văd că astăzi se vorbește atît de mult de pace. De aproape zece ani se fac eforturi pentru salvarea păcii și noi avem încredințarea că se va ajunge la realizarea acestui scop măreț. Noi oamenii care mărturisim o credință, vom lupta pentru apărarea păcii».

Luînd cuvîntul la această importantă consfătuire P. C. Protoiereu Al. Vlaiculescu arată că: «Cei ce pregătesc un nou masacru cei care refuză tratative, cei care nu vor să renunțe la înarmare, cei care vor azi să-și păstreze dominația colonialistă pentru a exploata popoarele, spun că sînt creștini. Faptele lor sînt însă cu totul potrivnice învățăturii creștine. Mă refer la răspunsul dat de tov. Hrușciiov, ziaristului american, Hearst, Dulles, care face caz de credința în Dumnezeu promovează o politică care duce la pierirea a milioane și milioane de oameni. Ce fel de creștin poate fi acela care, în numele lui Dumnezeu, să pregătească distrugerea oamenilor, să țină mai departe în exploatare popoarele din colonii? Noi sîntem reprezentanți ai religiei păcii și iubirii de oameni. Cîrmuitoarii noștri ne îndeamnă și ne cheamă să luptăm în direcția iubirii de om, pentru pace, pentru umanitarism, idei ce se găsesc la temelia oricărei religii. Ca reprezentanți ai cultelor, ne însușim întru totul Manifestul Păcii. Prin lupta noastră comună, alături de toți oamenii doritori de pace, vom lupta pentru zădărnicierea planurilor războinice ale imperialiștilor occidentali. Cerem cu hotărîre încetarea imediată a experiențelor cu arma atomică și cu hidrogen, cerem interzicerea necondiționată, în cel mai scurt timp a fabricării și folosirii acestor arme. Salutăm cu bucurie și încredere, toate inițiativele Uniunii Sovietice, pentru salvarea păcii».

P. C. Pr. D. Stama-Vlădeni, ocupîndu-se de bunele relații ce trebuie să domnească între slujitorii și credincioșii diferitelor culte, spune, printre altele: «Cînd sîntem adunați la această consfătuire, sîntem uniți de aceeași idee a păcii. Dar după ce vom pleca de aici, să păstrăm aceleași sentimente de dragoste, sinceritate și respect, unii față de alții. Aceleași idei să le împărtășim și credincioșilor noștri. Să împrăștiem din sufletul lor, orice atitudine de vrajbă. Să semănăm pacea în inimile credincioșilor noștri pentru ca uniți să lupte și să apere pacea».

P. C. Pr. David Croitoru, de la biserica Sf. Sava din Ploești, amintește de sesiunea de la Ankara, și membrilor țărilor Pactului de la Bagdad. Această sesiune se ține după cea a Pactului N. A. T. O. Scopurile urmărite de sesiunea de la Ankara, patronată de S. U. A., sînt războinice, urmăresc ca amplasarea rampelor pentru lansarea rachetelor teleghidate să fie cît mai departe de S. U. A.

Pacte militare agresive trebuie să înceteze, pentru că în ele rezidă pericolul deslănțuirii unui nou război. Orientul Mijlociu și Apropiat trebuie să devie o zonă a păcii.

Seria discuțiilor a fost încheiată de P. C. Pr. Ioan Măculescu, de la biserica Sf. Dumitru din Ploești, care a declarat: «M-a impresionat cuvintele de încheiere din Manifestul Păcii: Pacea lumii. După războiul trecut, pe toate călăriile fluturau steagurile tuturor țărilor care înfrinseseră fascismul; era semnul frățietății. Puterile occidentale au nesocotit însă mai tîrziu lupta comună și au început pregătiri pentru un nou război. În fața acestei atitudini, a luat ființă lupta pentru pace, în mod organizat. Lagărul păcii propune întîlniri, discuții. Țările imperialiste din Occident refuză acceptarea unor astfel de propuneri. Pe noi, oamenii Bisericii, propunerile de a înălțura războiul ne bucură. Avem speranțe că uneltirile războinice, sub presiunea opiniei publice, vor fi înfrînte și pacea va triumfa».

Alături de slujitorii altarelor noastre străbune au mai vorbit în cadrul consfătuirii interconfesionale de la Ploești, următorii: Pr. Andrei Despina, din partea cultului romano-catolic, pastorul Cristofor Gheorghe, din partea cultului reformat calvin, pastorul Găvăgină Eremia, din partea cultului baptist, pastorul Gh. Giuvelea din partea cultului creștin după Evanghelie, pastorul Victor Marinescu, din partea cultului adventist de ziua 7-a și rabinu! Kestenbaum, din partea cultului mozaic.

Scria discuțiilor terminată, d-na Eliza Moldoveanu arată că lucrările consfătuirii au fost fructuoase și contribuțiile importante aduse la problema care ne preocupă, au fost bine puse. Din discuții a reieșit că problema păcii preocupă în mod permanent pe slujitorii cultelor. S-a dat apoi, c'tire unei moțiuni care a fost adoptată în unanimitate.

Sedința s-a ridicat la orele 13. 30.

ASISTENT

CONSFĂTUIREA INTERCONFESIONALĂ DIN ORAȘUL CÎMPINA

În ziua de 11 februarie 1958 a avut loc la Casa de Cultură din orașul Cîmpina, o consfătuire interconfesională, organizată în cadrul Comitetului raional de luptă pentru pace.

După citirea «Manifestului Păcii», P. C. Pr. I. Grigorescu-Cîmpina a dezvoltat tema: «Marea Prietenie». În cadrul acestei reușite consfătuirii au luat cuvîntul următorii preoți din raion: T. Georgescu-Telega, T. Teleanu-Liliești, T. Moldoveanu-Dîrtești, I. Sambrîș-Cîmpina, A. Arjoca-Telega, I. Săndulescu-Bănești, M. Supială-Ocina, Hăisan-Sinaia, V. Barac-Ocina și Gh. Săvulescu-Cîmpina.

Au mai luat cuvîntul: I. Constantinescu, șeful cultului adventist și I. Rădulescu din partea cultului creștin după Evanghelie.

În urma acestor discuții, P. C. Protopop al raionului Cîmpina, N. Georgescu, a prezentat o serie de îndatoriri ce revin tuturor slujitorilor cultelor în nobila luptă pentru apărarea păcii. «Să folosim — a spus P. C. Sa — toate momentele de activitate pastorală, pentru a edifica pe credincioși asupra importanțelor obiective ale luptei pentru pace: încetarea cursei înarmărilor, rezolvarea problemelor internaționale pe calea tratative or și folosirea energiei atomice în scopuri pașnice.

Să subliniem datoria noastră de a trece la noi acțiuni pentru apărarea păcii, coordonînd activitatea noastră cu a tuturor oamenilor de bună credință din țara noastră și din lumea întreagă pentru a schimba prin opinia publică, orientarea care duce la un război atomic.

Să punem în lumină primejdia pe care o prezintă cercurile capitaliste prin pregătirea războiului atomic și crearea de baze militariste în alte țări. Să lămurim pe credincioșii noștri asupra forțelor crescînde ale păcii în lumea întreagă. Să facem cunoscută politica de pace a țărilor de democrație populară, în frunte cu U.R.S.S., așa cum rezultă din Manifestul Păcii, ca și din toate propunerile U.R.S.S. pentru încetarea cursei înarmărilor și pentru promovarea spiritului tratativelor în rezolvarea problemelor internaționale. Să subliniem că Republica Populară Română duce o politică de pace și colaborare cu toate țările, cere încetarea cursei înarmărilor, interzicerea armelor atomice și se pronunță pentru rezolvarea problemelor litigioase internaționale pe calea tratativelor, avînd ca principiu de bază a politicii sale externe, coexistența pașnică.

Să edificăm pe credincioșii noștri asupra motivelor de doctrină religioasă, care impun ca pe cea mai înaltă datorie sprijinirea tuturor acțiunilor de pace și bunăvoințe între oameni și popoare.

Să folosim predicile, catehizarea și orice mijloc de pastorație pentru a inspira credincioșilor noștri încredere în biruința păcii.

Președintele Comitetului raional de luptă pentru pace, avocat Radu Nicolescu a subliniat importanța acestei consfătuirii prin discuțiile și angajamentele luate de slujitorii de culte în lupta pentru apărarea păcii, și a mulțumit tuturor pentru hotărîrea de a contribui cu puteri sporite la biruința păcii în lume.

ASISTENT

CRONICĂ

APELUL FACULTĂȚII DE TEOLOGIE DIN ATENA CĂTRE PAPA PIUS AL XII*

Facultatea de Teologie a Universității din Atena a trimis Papii Pius, următorul apel pe care îl publicăm și noi în traducerea P. C. Ierom. Apostol Dimelis, din Patriarhia de Constantinopol, student înscris la cursurile de magisteriu ale Institutului Teologic Universitar din București.

Iată textul acestui apel:

Prea Sfințite și Prea Fericite Părinte Papă al «Vechii Rome»,

Facultatea de Teologie a Universității naționale din Atena, cu prilejul Congresului extraordinar ținut la 22 ale lunii curente (decembrie 1957), după o lungă chibzuire, a luat hotărârea să adreseze un călduros apel către Sanctitatea Voastră cu privire la importanta problemă de mai jos:

Fără îndoială, este cunoscut Sanctității Voastre ce importanță acordă Biserica noastră Ortodoxă Sobornicească și Teologia noastră, unirea Bisericii lui Hristos, și cum, zilnic, se roagă din adâncurile sale, ca, înlăturându-se piedicile, să se realizeze în viitor unirea Bisericilor lui Hristos; că, de sigur, cel mai tragic dintre evenimentele de după înființarea Bisericii lui Hristos pe pământ, este despărțirea ei, și această despărțire trebuie să ia odată sfârșit. Această situație, excepțional de dureroasă, este, probabil, cauza de căpetenie a faptului că Creștinismul — deși potrivit cuvintelor Intemeietorului său, Dumnezeu-Omul — se adresează tuturor neamurilor (Mat. 21) și este adevărata religie, totuși, după 2000 de ani, reprezintă doar aproape 25% din populația pământului.

Din aceste motive, astăzi mai mult ca oricând, din cauza neînțelegerii care amenință lumea cu moartea, cuvintele Domnului: «ca toți să fie una» (Ioan, XVII, 28) capătă o importanță cu totul covârșitoare. Aceste cuvinte constituiesc imperativul veșnic al Domnului și Mintuitorului nostru Ișus Hristos, atît pentru adepții lui cît mai ales, pentru conducătorii Bisericilor creștine și pentru «bărbații învățați» ai Bisericii, după cum zicea Fericitul Clement, episcopul Romei, către Corinteni, scriind despre unirea Bisericii, în jurul anului 96 d. Hr.

Pornind de la cele de mai sus, Facultatea noastră crede că Bisericii, și mai cu seamă «Conducătorii» acestora, trebuie să nu piardă nici o ocazie menită să înlătore dintre Biserici orice piedică despărțitoare, ca astfel apropierea și colaborarea acestora să devină o realitate. De sigur, acest lucru să aibă loc după un precăzibil contact între teologii ce'or două vechi Biserici, care — în acest scop — vor pregăti (unirea) prin îndelungate și sincere eforturi.

Însă aceste eforturi sînt zadarnice datorită unor serioase motive, dintre care cel mai important este acesta pe care-l expunem.

Înțelepciunea Voastră cunoașteți mai mult decît oricine altul că, încă în perioada bizantină și, în special în secolele XVI și XVIII, precum și la începutul acestui veac, pentru Grecia mai cu seamă, cea mai mare piedică în calea apropierii dintre Bisericile noastre a fost socotită Biserica Uniților, ca organ al Bisericii Romano-Catolice. (Uniții din Atena, — căci în restul Greciei nu există —

*) Publicat în Rev. «Amvonul Bisericesc», decembrie 1957, Atena, pp. 14-15.

au venit aici din Asia Mică, după primul război mondial. Ei sînt foarte puțini și ființarea unei episcopii pentru ei nu-și are sens).

Nu-i nevoie să facem aici o lungă istorie asupra acestei teme, intrucit Facultatea noastră nu-i dispusă acum să se sfătuiască și nici nu este permis ca în acest istoric apel către Sanctitatea Voastră și să se intre în amănunte și discuții.

Facultatea noastră de Teologie, întemeindu-se pe considerentele că ambele noastre Biserici se roagă Domnului pentru apropierea, conlucrarea și unirea lor și că Răsăritul nostru Ortodox și Sobornicesc privește Biserica Uniților ca o mare piedică în calea oricărei mișcări și apropieri a Bisericilor, fiindcă această Biserică (a Uniților) învenează relațiile între Ortodoxia Sobornicească și Romano-Catolicism, (pe acestea întemeindu-se), dorește să adeseze un călduros apel către Sanctitatea Voastră, Papă al «Vechii Rome», ca să înlăturați această mare piedică din calea apropierii acestor Biserici.

Și, ca primă măsură, Facultatea noastră socotește ca după moartea recentă a episcopului unit Gheorghe Halavaci de Teodoropolis, să nu mai numiți urmaș, intrucit sînt foarte puțini uniți în Grecia.

Scrînd acestea către Sanctitatea și Prea Fericirea Voastră, nu dintr-o necesitate ci din duhovnicească sinceritate creștină adăugăm că sîntem minăți, nu dintr-un spirit fanatic, ci tocmai invers: dintr-un veritabil și vechi spirit creștin sobornicesc. În problema unirii Bisericii, noi ne inspirăm din același duh care însufla pe Clement al Romei și pe Ignatie al Antiohiei, pe Policarp al Smirnei și pe Anicet al Romei (154 d. Hr.), pe Irineu al Lugdunului și pe Victorin al Romei (192 d. Hr.) și, de asemenea, pe marii Păviți din perioada Sinoadelor ecumenice. Acest duh creștin, iubitor de libertate, pe care l-a formulat așa de bine Grigorie Teologul, duh care a strălucit în marea perioadă a colaborării în Hristos a celor două spirite, cel grecesc și cel roman, în vechea și nedespărțita Biserică și pe care l-a exprimat într-o formulă clasică. Vincențiu de Lerini, acest duh ne inspiră și pe noi azi.

Acest duh nicidecum n-a fost străin concepției marelui Fotie al Constantinopolului și lui Ioan al VIII-lea al Romei. De aceea, inspirîndu-ne din acest vechi și sobornicesc spirit, care a izvorit din Ierusalim, din Antiohia, din misiunea lui Pavel și din Roma, duhul adevăratei dragoste, al păcii și respectului reciproc dintre Biserici, adresăm Sanctității Voastre prezentul apel și vrem să credem că venerabilul și înduhovnicitul Conducător al Bisericii «Vechii Rome», va pleca urechea Sa, cu bunăvoință, la acest apel și va lua convenitele măsuri de salvare». (ss) Decan Gherasimos I. Konidaris și Profesorii.

Traducere din original
de Ierom. mag'istr. APOSTOL DIMELIS

† PREOTUL PROFESOR CONSTANTIN MINCULESCU

În dimineața zilei de 15 februarie a. c., s-a mutat către Domnul, după o scurtă și grea suferință, preotul Constantin Minculescu de la biserica Sfîntul Ioan-Moș, din Capitală.

Viata pămîntească a acestui vrednic slujitor al sfîntului altar este o pildă pentru toți: o viață de muncă, de credință și de dragoste pentru apostolia ce i s-a încredințat.

S-a născut la 15 octombrie 1884 în comuna Fîntinele, raionul Mizil, regiunea Ploești, în casa unui sătean plugar ca oricare altul. A urmat școala primară în satul natal și la școala nr. 4 din Ploești și a absolvit Seminarul Central și apoi Facultatea de Teologie; licențiat în 1910.

La 23 septembrie 1911, episcopul Dionisie Climescu l-a hirotonit diacon pe seama bisericii Sfîntii Ingeri din Buzău. În luna mai 1913 același ierarh l-a învrednicit cu darul preotiei. În anul 1915 a fost transferat la biserica Neguțatori, tot din acel oraș. După 34 de ani de slujire la Buzău (1911-1945), i s-a încredințat postul de preot slujitor la biserica Sfîntul Ioan-Moși din București (1945-1958). Acesta a fost drumul binecuvîntat al preotiei preotului Constantin Minculescu.

În aceeași măsură, și cu o rivă tot atît de neostoită și-a împlinit și dator a «de a învăța», călăuzind pe tinerii seminaristi, spre lumina Mîntuitorului Hristos. Părintele Minculescu a fost un eminent profesor, un duhovnic adevărat, un suflet a es. A fost unul din «stîlpi» Seminarului «Kesarie Episcopul» din Buzău, unde

și-a împlinit apostoleasca rinduială de la 1 septembrie 1914 pînă la 1 septembrie 1945, atît ca profesor, cit și ca părinte duhovnicesc sau spiritual al elevilor seminarști. În două rinduri i s-a încredințat și misiunea de director: 1 august—1 aprilie 1929; decembrie 1933—1 octombrie 1939. Insușirile sale alese l-au ridicat și la treapta de inspector al învățămîntului religios pentru seminarii și școlile de cîntăreți bisericești. (1 septembrie 1945—aprilie 1947).

A fost multă jale la moartea preotului Constantin Minculescu; fîcî multe și lacrimi nenumărate i-au acoperit sicriul; și o lume, cum nu s-ar putea spune! Preoți din Capitală, de la Ploești, din Mizil și de la țară au fost la cîmpatul său pentru cel din urmă rămas bun. Enoriașii de la Sfîntul Ioan-Moși și-au plîns cu adîncă întristare duhovnicescul păstor.

Slujba pogribaniei a fost săvîrșită de P. S. Episcop Antim Nica, Vicar Patriarhal, împreună cu un mare sobor de preoți.

A fost o prîhovodire lină, o psalmodiere de adînc înțeles și de mare pătrundere sufletească. La sfîrșit, **Prea Sfințitul Episcop Antim** a arătat celor de față marea pierdere a Bisericii, prin sfîrșitul preotului Minculescu duhovnic încercat, slujitor vrednic al sfîntului altar, fiu adevărat, devotat întru totul misiunii preoțești.

Prea Sfințitul Antim a adus enoriașilor și familiei răposatului, cuvinte de mîngiere din partea Intîistătătorului Bisericii noastre, a Prea Fericitului Patriarh Justinian.

Părintele Traian Chirulescu, parohul bisericii Sfîntul Ioan-Moși, a înfățișat personalitatea fratelui său întru Hristos și împreună Mîrughisitor, dragostea părintească ce i-a arătat în cei 13 ani de slujire legătura sufletească cu enoriașii, mîhnirea tuturor pentru despărțirea de vrednicul păstor.

Părintele dr. Vasile Gregorian, protoiereul Circ. II Capitală, în cuprinsul căreia se află biserica Sfîntul Ioan-Moși, a înfățișat ascultătorilor înaltul înțeles al preoției, după Sfinții Părinți și sufletul ales de adevărat preot și duhovnic al răposatului, bunătatea, înțelepciunea, cugetarea creștină, rîvna lui pentru Biserica Domnului.

Părintele Grigore N. Popescu de la biserica Hagiu, în numele foștilor elevi ai răposatului, a rostit între altele:

«O inimă de preot, inima unui slujitor al Domnului, a încetat să mai bată. O inimă plină de bunătate și dragoste părintească, din care au izvorit în totdeauna și pentru toți, dumnezeieștile daruri și învățături! Acest lucru îl știu toți cei ce s-au învrednicit a se împărtăși dintr-însă...»

În clipa aceasta vrem să vă spunem că împreună cu sfințiile voastre, frați preoți, cu Dvs. prieteni, profesori și enoriași ai bisericii Sfîntul Ioan-Moși ne unim în aceleași gînduri și sentimente și noi, foștii elevi ai Seminarului Kesarie Episcopul din Buzău, ca să vă încredințăm acî, în prag de mormînt, de marea mîhnire și nesupusa tristețe a inimilor noastre. Părintele Constantin Minculescu a fost profesorul și dascălul nostru sufletesc. A fost duhovnicul nostru. Ne-a călăuzit pașii din copilărie, cînd am intrat în seminarul din Buzău și pînă în clipa din urmă. Se simțea nespus de mulțumit sufletește cînd se întîlnea cu noi pe stradă sau la protoierie, ori la sfînta Patriarhie. Și ne spunea cu nevinovată modestie că noi sîntem suflet din sufletul său colegi de preoție și împreună slujitori aici în București, noi, rodul cel duhovnicesc al osteneților sale...

Acesta, adică, părintele Constantin Minculescu, iubitul nostru profesor și duhovnic, de o smerenă evanghelică, a fost cel mai apropiat de noi... Dînsul ne-a format inimile, ne-a îndrumat sufletele în slujba Mîntuitorului; mai mult ca oricare altul.

Vă încredințăm astăzi, în acest ceas al despărțirii, că dascălul nostru cel duhovnicesc a înflăcărat darul lui Dumnezeu în inimile noastre. Tot ceea ce noi seminarisți de la Buzău am înfăptuit în preoția noastră, să știți că se datorește iluștrului din sicriul din fața Dvs.

În luna f'orilor de tei din anul trecut, noi, prima serie a seminarului din Buzău, am sărbătorit 35 de ani de la absolvirea școlii. Părintele Minculescu a prezidat; era cea dintîi întîlnire a noastră după 35 de ani. A fost de față și Prea Sfințitul Antim, episcopul Buzăului; preoți, profesori și unii din prietenii de odinioară. Emoții, lacrimi, îmbrățișări... 16 profesori mutați către Domnul, 10 colegi — din care 7 preoți — împreună cu ei...

Părintele Minculescu era totuși mulțumit sufletește că încă ne putea însoți în acel ceas al întîlnirii noastre, cei 6 profesori rămași în viață. Trebuie să vă mărturisim însă, că nu ne-am gîndit că mișcătoarele cuvinte pînă la lacrimi, rostite atunci de părintele Minculescu, erau cîntecul lebedei, cum se spune și că

mulțumirea sa sufletească. dragostea înlăcrămată cu care ne îmbrățișa pe fiecare, era o luare de rămas bun.

În fața sicriului său, noi nu ne putem prezenta cu știința noastră sau alte dovezi. Aci nu putem veni decât cu conștiința noastră. Mormintul său grăește inimilor noastre.

Și nu ne putem apropia prea mult de sicriul profesorului și părintelui nostru drag, fiind noi stăpiniți de o oarecare teamă.

Nu îndrăznim, fiindcă sfântul Ioan Gură de Aur spune că «la moartea preoților celor ce au săvârșit în cuget curat, Sfintele Taine, sfinții îngeri le formează garda princiărilor, din respect pentru taina ce au purta-o într-însele sufletele lor»...

Noi știm duhovniceasca înălțime și dumnezeiasca slujire a sfințelor lui Dumnezeu Taine la care s-a ridicat cu vrednicie acest smerit preot și duhovnic, pus de Mîntuitorul Hristos în Biserica Sa cea sfințită. Știm și desăvîrșirea cu care s-a împodobit în calea vieții sale dascălul și povăzitorul sufletelor noastre. Dumnezeu l-a învrednicit să împlinească slujba îngerilor și încă mai mult!... Noi nu se îndoim că va fi primit în ceata aleșilor lui Dumnezeu și întâmpinat cu evanghelică chemare: «Bine slugă bună și credincioasă... intră întru bucuria Domnului tău!»...

Și acum, prea bunule părinte și profesor iubit, primește acest smerit omagiu al unei voci ce ți-a fost dragă, că toate celelalte ale colegilor mei; primește psalmodierea cîntărilor bisericesti cu care noi, iubiții tăi elevi și toți ceilalți frați preoți întru dumnezeiasca slujbă și binecredincioșii enoriași de la Sfântul Ioan-Moși, te conducem la mormînt.. Primește lacrimile și dragostea noastră!... Primește încredințarea neștersei amintiri ce-ți vom păstra în inimile noastre pînă la răsuflarea noastră cea mai de pe urmă».

Domnul **Stelian Constantinescu**, episcopul bisericii Sfîntul Ioan-Moși a arătat — în numele epitropiei, consiliului și comitetului parohial — jalea tuturor credincioșilor pentru păstorul lor sufletesc, bunătatea, blîndețea, înțelepciunea, dragostea cu care îmbrățișa pe fiecare. Domnia sa și-a încheiat cuvîntul, spunînd că dacă enoriașii bisericii se iubesc și alcătuiesc un buchet al prieteniei și al armoniei, «acest lucru se datorește în primul rînd dragostei dintre preoții noștri slujitori și păstorii lor».

*

După sfîrșitul slujbei și înconjurul bisericii, după rînduiala îngropăciunii preoților de mir, i-a fost condus pînă la locul de veșnică odihnă din cimitirul Reînvierea. Umbrele serii se întindeau molcome peste mulțimea mormintelor, cînd sicriul a fost coborît în adîncul pămîntului. În depărtare s-auzea dangătul unui clopot. Era clopotul bisericii Sfîntul Ioan-Moși. Sunetul lui semăna cu tînguirea unei inimi neputincioase ce nu se poate despărți de un suflet drag..

Pr. GRIGORE N. POPESCU
de la Bis. Hagiu

† PREOTUL IULIAN RĂZESCU

Cu multă evlavie, credincioșii bisericii Buna Vestire-Bellu din Capitală. împreună cu preotul lor au luat parte la serviciul parastasului rînduit pentru pomnirea vrednicului lor păstor sufletesc, Părintele Iulian Răzescu.

S-a împlinit un an, la 17 februarie, de cînd Părintele Iulian Răzescu a trecut din această viață și amintirea lui este parcă tot mai vie în amintirea credincioșilor.

Preotul Iulian Răzescu s-a născut la 10 iunie 1902, ca fiu al cîntărețului bisericesc Vasile Răzescu și al Eufrosinei. A urmat cursurile seminarului și după aceea, Facultatea de Teologie, între anii 1926-1930. A fost hirotonit preot la 1 septembrie 1929.

Pentru meritele sale, a fost distins cu rangul de econom stavrofor.

La slujba înmormîntării sale a luat parte un mare sobor de Preoți din Capitală, în frunte cu P. C. Preot Al. Ionescu, Vicarul Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor și P. C. Protopop Vasile Ionescu, Protoiereul Circ. III Capitală. După oficierea serviciului religios, au vorbit despre meritele defunctului, P. C. Protopop Vasile Ionescu d-l Opreș Stefan, din partea Consiliului parohial și P. C. Preot Vicar Al. Ionescu.

«In cei 12 ani de cind se află în mijlocul nostru a fost păstorul sufletesc iubit și apropiat de credincioșii parohiei» — a spus, între altele, d-l Ștefan Oprea, membru al Consiliului parohial.

«Munca sa neprecupețită în îndeplinirea obligațiilor profesionale, dragostea pentru credincioșii pe care-i păstorea, cît și grija de fiecare moment a trebuirilor gospodărești, toate acestea au făcut ca biserica noastră să fie un exemplu.

Întreg Consiliul și întreg Comitetul parohial erau un gînd și o simțire cu parohul lor, gata de a face tot ce le sta în putință, de a duce gîndul bun în alinarea sufletelor, acolo unde se simțea nevoie.

În calitatea sa de vice-președinte al Comitetului de luptă pentru pace în cartier, a depus o adevărată muncă creștinească, de lămurire, fiind convins că numai pacea poate da prosperitatea, bună starea și fericirea omenirii.

Noi toți, în fața veneratului nostru dispărut, lăsăm să se strecoare o lacrimă a durerii pentru el. Nu-l vom uita și în hrisoavele bisericii Buna Vestire-Bellu, numele preotului paroh Iulian Răzescu va rămîne de-a pururea înscris în litere grăitoare, pentru munca și pentru dragostea de mai bine».

După aceea, P. C. Preot Alexandru Ionescu a rostit următoarea cuvîntare:

«Au trecut 12 ani de cind vrerea lui Dumnezeu a rînduit ca Părintele Iulian Răzescu să slujească cele sfinte în biserica Buna Vestire din acest cartier de la marginea Bucureștilor. Ostenelile sale în cîmpul pastorației creștine ortodoxe, în tot răstimpul acestor ani care au trecut au făcut să descoperim în el un suflet ales, conștient de marile răspunderi ale slujirii preoțești, atît față de Dumnezeu, cît și față de oameni. Pentru aceea, Părintele Iulian a dobîndit pentru sine, floarea curată a unei înalte prețuiri din partea autorității bisericești și a fost înconjurat de credincioșii parohiei Buna Vestire cu respectul și dragostea cuvenite unui vrednic slujitor al sfîntului altar. Cît privește corpul preoțesc al Capitalei, cel adormit azi întru Domnul, se situa printre cei mai buni și mai vrednici, slujirea sa preoțească fiind o revărsare liberă și firească a unui fond sufletesc bogat și curat, ca lacrima limpede a ochilor!

Iubiți frați! Spun Sfinții Părinți că preoția creștină este cea mai aleasă vrednicie la care se poate ridica un om, prin chemarea lui Dumnezeu. Slujirea preoțească cere credință fierbinte și devotament sacru, cere uitare de sine și dăruire jertfelnică pentru aproapele. Ea se trăiește la temperaturi înalte, acolo unde se ard imperfecțiunile omenești — și prin viață înaripările virtuților. Preoția creștină se face vădită, în rivna pentru Casa Domnului și în pasiunea cu care știi să te dăruiești pentru mai binele semenilor tăi.

Iar rivna Părintelui Iulian pentru Casa Domnului a fost una din cele mari și frumoase, pe măsura măreției și frumuseții acestei biserici închinată Bunei Vestiri. Înbirea lui pentru sfîntul locaș dumnezeiesc a fost arătată prin îmbunătățirile ce i-a adus, în afară de înălțur, — prin buna rîdicală care s-a sălășluit aci în timpul serviciilor divine și prin toată acea atmosferă îmbietoare și caldă, creată de el în cuprînsul acestei biserici.

Cît privește jertfelnicia sa dăruire pentru aproapele ne stau în față — ca bune mărturii — grija deosebită cu care a știut să cultive sufletele păstoriiților săi, întru practicarea virtuților, graba cu care a răspuns totdeauna la chemările credincioșilor, răbdarea cu care le-a ascultat păsurile și discrețiunea cu care a intervenit în potolirea durerilor lor sufleteste, devotamentul cu care a slujit cauza apărării păcii.

Moartea a pus capăt tuturor acestora, mult mai înainte de vreme, de aceea și durerea noastră este mai mare. Părintele Iulian era încă un om în putere. Dar dacă Dumnezeu cheamă la Sine pe cei pe care îi iubește — cum spun adesea cărțile noastre sfinte — noi ne închinăm fruntea în fața voinței divine și primim fără șovăire hotărîrea Sa de nestrămutat, tari pe credința că viața nu sfinștește la marginea gropii, iar cei buni și curați cu inima îl vîd pe Dumnezeu în împărăția vieții celei fără de sfîrșit.

Părintele Iulian se strămută azi către lumea fericită a acestei împărății creștine, unde nu este durere nici întristare, nici suspin!

Cît a fost printre noi, viața sa a fost răvășită de multe dureri, întristări adînci i-au cuprîns inima și a cunoscut din plin suspinul amărăciunilor de tot felul, căci aceasta este condiția obișnuită a vieții noastre omenești.

Dar privindu-i acum chipul său adormit, se pare că strămutarea către cealaltă lume i-a adus deplină împăcare cu sine și trecerea pragului acestei vieți a primit-o cu seninătate, așa cum se va încheia viața oricărui om cînstit și drept pe acest pămînt.

Sub ochii Părintelui Iulian, o generație nouă de oameni a prins viață în acest cartier. Mulți au plecat înaintea lui din această viață, acolo unde vom ajunge cu toții, la vremea hotărâtă pentru fiecare. Dar, voi, care sînteți adunați acum în jurul sicriului lui, voi pe care el v-a primit în brațe la Sfîntul Botez, v-a binecuvîntat căsătoriile și v-a sfințit casele, prin rugăciunile lui curate și bineplăcute Domnului, legați-vă să-i păstrați o amintire vie, vrednică de preoția lui frumoașă și de omenia lui atît de înaltă».

După oficierea parastasului de un an, numele Părintelui Iulian Răzescu a fost trecut pe placa de marmoră comemorativă de la intrarea bisericii, ca o răsplătire a amintirii și deosebitei activități rodnice depusă în slujba parohiei Buna-Vestire-Bellu de către repauzatul preot Iulian Răzescu.

ASISTENT

† PREOTUL IOAN NICOLESCU

În ziua de 26 decembrie 1957, a încetat din viață, după o scurtă și grea suferință, preotul Ioan Nicolescu, de la parohia Rîfov, Raionul Ploești, în vîrstă de 57 ani.

S-a născut în anul 1900, în comuna Podenii Noi, Raionul Teleajen. A urmat cursurile seminarului din Buzău, pe care le-a absolvit în anul 1924.

A fost hirotonit preot în acelaș an pe seama parohiei Rîfov, unde a păstorit timp de 33 de ani. Pătruns de îndatoririle sale de preot, a desfășurat în parohia sa o frumoașă activitate pastorală și gospodărească. Prin viața sa cu adevărat preoțească printr-un tact deosebit, prin blîndețea și înțelepciunea cu care Dumnezeu l-a înzestrat, a reușit să-și câștige dragostea și stima enoriașilor săi.

Prin stăruința și contribuția sa substanțială, a fost pictată biserica filială din satul Mălăești și a zidit o frumoașă clopotniță. În satul Moara Domnească, cu cheltuiala sa proprie, a fost construit un local pentru grădinița de copii. A participat activ la inițiativele de interes obșteșc local.

În viața familiară, a fost un bun soț și părinte, dînd o educație aleasă celor trei copii ai săi, care au ajuns oameni cu frumoase rosturi sociale.

Preotul Ioan Nicolescu, a plecat din viața pămîntească la o vîrstă cînd putea încă să fie de folos bisericii, enoriașilor și familiei sale.

Preoții Ioan Vasiliu, Gura-Văii, Mihai Popescu, Buda-Palanga, au evocat memoria și meritele celui dispărut, iar în numele P. C. Protoiereu, a vorbit Preotul Mircea Gheorghiu-Corlătești.

În sunetul jalnic al clopotelor, sicriul cu corpul neînsufletit al celui ce a fost Preotul Ioan Nicolescu, purtat pe umeri de preoții slujitori, a fost dus la locul de veșnică odihnă și așezat în acelaș mormînt, în care cu 22 ani în urmă, fusese înmormîntat socrul său, Preotul Ioan Georgescu.

Veșnică să-i fie amintirea.

ASISTENT

† GEORGETA PREOT ILIE IONESCU

S-a săvîrșit din această viață, în ziua de 21 ianuarie 1958, în comuna Smîrdioasa, raionul Zimnicea, prezbitera Georgeta Preot Ilie Ionescu.

Fiică a preotului Marin Ilescu-Atîrnați, prezbitera Georgeta și-a legat firul vieții pămîntene de acela al preotului Ilie Ionescu, slujitor de aproape 40 de ani la altarul din parohia Smîrdioasa.

Impodobită cu alese însușiri de mamă și creștină ortodoxă, prezbitera Georgeta era pildă de evlavie, de bunătate și de milostenie.

A fost plînsă și regretată de toți enoriașii parohiei Smîrdioasa și a fost prohodită de un sobor format din șase preoți.

Dumnezeu să-i odihnească sufletul în pace!

ASISTENT

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

INSEMĂRI DESPRE CĂRȚI

GALA GALACTION, «Ziua Domnului», București, editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1958, VIII + 344 pag. format 61×86.

O fericită reîntâlnire cu scrisul Părintelui Gala Galaction ne oferă volumul «Ziua Domnului», recent apărut în Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă din București.

Geneza acestei cărți noi a Părintelui Gala Galaction o aflăm în postfață editurii, unde citim: «Ani de zile, distinsul scriitor și teolog a fost prezent în presa vremii sale, cu nenumărate articole de afirmare a temelurilor credinței și cu o excepțională cronică duminicală, în care — sub titlul **Ziua Domnului** — a adus cuvîntul său înspirat și viu, în rezolvarea sau clarificarea competență a unor chestiuni de mare interes pentru Biserica noastră».

Aceste cronici duminicale, — pagini vibrante de mărturisire și trăire creștină, — au fost adunate în volum și tipărite cu binecuvîntarea Prea Fericitului Patriarh Justinian.

Noua lucrare de zidire duhovnicească scoasă acum la iveală de Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă este însoțită de un bine conturat medalion alcătuit de Prea Fericitul Patriarh Justinian, intitulat: «Un vrednic slujitor al Bisericii noastre: Părintele Gala Galaction», — și se recomandă, nu numai ca o lectură plăcută de ceașă literatură creștină, dar și ca un izvor nesecat de inspirație omiletică pentru propovăduitorii cuvîntului evanghelic.

De aceea, în numărul viitor, vom prezenta, mai pe larg, o recenzie a acestei cărți.

*

ANNE FREMANTLE, A. Treasury of Early Christianity (Un tezaur al creștinismului primar). New-York, 1953, pp. XIX+625. Autorul, Anne Fremantle a alcătuit o deosebit de interesantă antologie a literaturii patristice, din înduirea pe teme a materialului căreia ies oarecum în evidență și problemele care preocupă lumea creștină căreia i se adresează.

Lucrarea Annei Fremantle cuprinde pasagi din literatura creștină primară care se disting atât prin conținutul lor dogmatic și moral, cât și prin ținuta desăvîșită din punct de vedere, literar și prin haina delicată și mișcătoare în care credința îmbracă confesiunea creștină palpitantă, menită să aibă o mare înfrîurire asupra cititorilor de toate categoriile.

Într-o primă parte, intitulată «idealul creștin» autoarea înfățișează câteva texte din Epistola I a Sf. Clement Romanul și din Sf. Ignațiu Teoforul, din care rezultă în chip pregnant și categoric idealul de care «era însuflețită lumea creștină în sec. II al erei noastre. Suportarea cu noblețe a tuturor vicisitudinilor soartei, cu seninătatea pe care o dă credința puternică și nezdruincată în Hristos, constituie adevărata linie de conduită a creștinului. Numai așa poate să rostească cineva conștient cuvintele atât de semnificative ale Sf. Ignațiu: «Abia de acum încep să fiu cu adevărat ucenic al lui Hristos».

După definirea idealului creștin, într-o a doua parte, autoarea grupează o seamă de texte referitoare la «felul de viață creștin». Majoritatea textelor aduse pentru ilustrarea acestei teme sînt luate din Clement al Alexandriei (Pedagogul și

Stromate) și din Sf. Grigore Taumaturgul (Panegiric în cinstea lui Origen). Autoarea insistă, cu textele aduse, să documenteze că felul de viață creștin este o dimensiune proprie creștinismului și singura care dă sens adevărat vieții, ridicînd pe om la adevărata lui demnitate.

Intr-o a treia parte Anne Fremantle căutînd să scoată în evidență frumusețile spirituale și morale ale preoției Bisericii creștine, apelează în primul rînd la neîntrecutul Tratat despre Preoție al Sf. Ioan Hrisostom, după care apoi, în schițarea idealului adevăratului păstor apelează la Liber regulae pastoralis a Sf. Grigore cel Mare, pentru ca în cele din urmă să accentueze necesitatea de săvîrșirii în preoție, cu texte aduse din Isidor de Sevilla (din lucrarea Synonymes). Urmează o a patra parte dedicată Mucenicilor. Sînt înfățișate aici chipurile de mucenici ale Sf. Policarp, Sf. Iustin, Sf. Ciprian, Sf. Alban, cel dintîi mucenic al Britanilor etc., iar ca să arate eroismul acestora aduce o seamă de pasagii din Stromatele lui Clement Alexandrinul, ca și mai multe pasagii din epistolele Sf. Vasile cel Mare, Augustin și Benedict.

În partea a cincea a lucrării, autoarea grupează învinuirile care s-au adus de păgîni, iudei și saracini împotriva creștinismului, începînd îndeosebi cu Iulian Apostatul și subliniază argumentele folosite de creștini pentru combaterea acestor învinuiri, argumente care, de-a lungul tuturor acestor dispute, sînt în genere aproape aceleași formulate de Sf. Iustin Martirul în dialogul său cu iudeul Trifon.

O a șasea parte a lucrării înfățișează unele definiții dogmatice ale Bisericii creștine. Sînt arătate astfel definițiile celor șapte sinoade ecumenice, simbolul apostolic, cel niceo-constantinopolitan și al Sf. Chiril, apoi dogma despre suflet, care își găsește fundamentare rațională la Tertulian și cea despre autoritatea credinței pe care o găsim la Origen. Autoarea prezintă, după aceasta, reacțiunea creștinilor împotriva ereticilor, și accentuează totodată înclinările mistice ale teologiei ortodoxe, aducînd texte din Sf. Maxim Mărturisitorul (Centurile despre dragoste).

Lucrarea atît de interesantă a Annei Fremantle se sfîrșește cu un capitol în care autoarea înfățișează mostre din frumusețile poeziei creștine. Textele aduse aici sînt traduse în versuri, iar traducerea, făcută de buni versificatori se ridică de multe ori pînă la suplețea și desăvîrșirea originalului. Este prezentat aici imnul de la sfîrșitul Pedagogului lui Clement Alexandrinul, în traducerea făcută de Elizabeth Barrett Browning, apoi versuri din Sf. Efreim Sirul și Sf. Ambrosie, în traducerea făcută de H. Newman, partea aceasta și toată lucrarea încheindu-se cu excepționalele stihiri de la «Sărutarea cea mai de pe urmă» ale Sf. Ioan Damaschin.

Cu lucrarea aceasta Anne Fremantle s-a arătat a fi o bună cunoscătoare a literaturii patristice și o entuziasmată doritoare de repunere pe axa de plutire a vieții de astăzi a mărețelor și luminoaselor idealuri ale vieții creștine. Și dintr-un punct de vedere și din altul ea merită toată lauda noastră.

*

HENDRIK VAN OYEN, Theologische Erkenntnislehre. Versuch dogmatischen Prolegomena, Zürich, 1955, pp. 244. Lucrarea aceasta înfățișează programul rectoral al universității din Basel, pentru anul 1954-1955 și este, după cum arată autorul «o schițare de Prolegomene dogmatice». Ea se ocupă cu gnoseologia teologică. Studiul caută să înfățișeze gîndirea biblică în legătură cu cele două mișcări cunoscute din teologia protestantă contemporană: cea existențialistă a lui R. Bultmann și cea dialectică a lui Karl Barth, și încearcă să pună bazele unei ontologii teologice. Cartea cuprinde 3 capitole, cu următorul cuprins. Cap. I: Opera Teologiei în genere; Raporturile Teologiei cu religia; Teologia și știința; Despre dogmă și dogme; Despre Dogmatică și Apologetică; Despre opera Prolegomenelor. Capitolul II are conținut exclusiv hristologic și tratează: Despre Revelația în Hristos și despre Dumnezeu care se revelează pe Sine însuși; Despre Revelația în Hristos considerată în sine; Despre Revelația dragostei; Despre însușirea acestei Revelații prin credință; Despre omul cel vechi; Despre omul cel nou în Hristos; Despre Duhul Sfînt în genere și în special considerat din punct de vedere trinitar și despre lucrarea harismatică de viață făcătoare a Lui. Capitolul III este intitulat Epilegomena și tratează despre raportul dintre credință și cunoaștere.

Sînt cercetate în această lucrare, cu adîncime și oarecum imparțial toate problemele arzătoare ale Teologiei protestante contemporane, dintre care o parte interesează îndeosebi pe toți teologii. Deși scrisă de un protestant, cartea este astfel un bun vade mecum pentru oricine vrea să răzbată mai adînc în tainele Sf. Teologii.

I. KALOGIROS, M. *Μαρία ή ἀσπίθρονος Θεοτόκος κατὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν* (Maria, pururea Fecioara Născătoarea de Dumnezeu după credința ortodoxă), Salonic, 1957, pp. 173. — Devoțiunea creștinilor răsăriteni, față de Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria este o moștenire scumpă sufletelor noastre, pe care am primit-o de la înaintași și pe care o cultivăm continuu, încălzită de conținutul înălțător al cărților de ritual ale Bisericii ortodoxe și apărati de scrupulozitatea, cu care știm, în chip aprioric, să deosebim, la adăpostul Ortodoxiei, adevărurile de credință de amestecul lor cu minciuna. Așa se face că devoțiunea noastră față de Sfânta Fecioară n-a cunoscut în trecut și nu va cunoaște niciodată, nici micșorări vătămătoare, datorită vreunei abateri de la credința cea adevărată, dar nici excrescențe bolnăvicioase, care să o facă să degeneze în atitudini primejdioase pentru credința noastră.

Spre deosebire de protestanți, care cu raționalismul lor, urmînd marilor erezii, au ajuns să tăgăduiască Sfintei Fecioare calitatea de «Maică a Dumnezeului nostru», antidicomarianismul fiind o caracteristică de seamă a protestantismului actual, — și de romano-catolici, care au decăzut într-o adevărată Mariolatrică, mai ales cu cele două dogme noi, străine de spiritul Bisericii, pe care le-au proclamat în ultimii 103 ani, credința noastră ortodoxă a păstrat întotdeauna, cu privire la Sfânta Fecioară, calea auzită de mijloc, singura adevărată potrivit Sf. Scripturi și Sf. Tradiții, iar atașamentul nostru indeosebi față de Tradiția curată a creștinismului, departe de a însemna închircire și osificare în trecut, constituie mîndria noastră și nota caracteristică a celei mai nepătate Ortodoxii.

Lucrarea lui I. Kalogiros, profesor la Facultatea de Teologie din Salonic, nu vine așadar, ca să pună la punct vreo învățătură rătăcită, sau vreo tendință centrifugă ce s-ar fi arătat în cuprinsul Ortodoxiei, cu privire la Sf. Fecioară Maria, ci este o monografie, cu grijă și probitate științifică alcătuită, tocmai pentru a înfățișa credința adevărată și nefalsificată a Ortodoxiei, atît împotriva protestantismului antidicomarianist, cît și a romano-catolicismului mariolatru. Lucrarea cuprinde o introducere, trei capitole și o anexă. În introducere, autorul cercetează premisele învățurii ortodoxe cu privire la Sf. Fecioară Maria, în Sf. Scriptură și în Sf. Tradiție. În cap. I-II, dogma referitoare la Născătoarea de Dumnezeu este cercetată din punctul de vedere al istoriei dogmelor. Autorul arată că la baza acestei dogme se găsește adevărul cu privire la unirea ipostatică a celor două firi în Iisus Hristos, care constituie în același timp premiza communicationis idiomatum în Hristos. În cap. III este înfățișată sfințenia Maicii Domnului. Cu această ocazie autorul respinge atît dogma cea nouă a romano-catolicismului cu privire la neprihănită zămislire a Sf. Fecioare, cît și tendințele exagerate ale mariolatrilor romano-catolici. În fine în anexa lucrării sale Prof. Kalogiros adună toate argumentele pe care credința ortodoxă le opune protestantismului antidicomarianist, cu privire la Sf. Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu.

Monografia lui I. Kalogiros este o lucrare din care transpiră nu numai cunoștințele teoretice profunde ale teologului ortodox, ci, în același timp și credința fierbinte și clocotitoare a sufletului ortodox cu privire la «cea mai cinstită decît Heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decît Serafimii».

*

ERNST BENZ, *Die Ostkirche im Lichte der protestantischen Geschichtsschreibung von der Reformation bis zur Gegenwart*. (Orbis Academicus III/1 Freiburg). München, 1952 pp. 421. — Dacă în trecut Biserica Ortodoxă a Răsăritului a fost considerată de către apuseni (atît de protestanți, cît și mai ales de romano-catolici), numai ca un cîmp de propagandă și de prozelitism, se pare că în timpul din urmă, adică mai ales după cel de al doilea război mondial, Apusul începe din ce în ce să se convingă mai mult de necesitatea de a considera această Biserică. statornică și neînduplecată legăturilor ei tradiționale cu trecutul sobornicesc al Bisericii creștine, și sub o altă prizmă de vederi. Spiritele clarvăzătoare din Apus mărturisesc astăzi, în chip sincer, ca și prof. Ernst Benz de la universitatea din Marburg că «Biserica răsăriteană are încă ceva de spus Apusului creștin». De aici și atenția deosebită care a început să i se acorde Bisericii Ortodoxe de către apuseni mai ales după cel de al doilea război mondial.

Lucrarea lui Ernst Benz cuprinde un prolog, cinci părți și un epilog. În prolog autorul arată motivul care l-a îndemnat să trateze problema aceasta, indicînd că într-un alt volum va înfățișa și părerile istoriografiei romano-catolice asupra Bisericii Ortodoxe. În partea I ni se înfățișează părerile istoriografiei protestante asupra Bisericii de Răsărit, în timpul Reformei. În partea II problema dezbătută

este urmărită în vremea lui Petru cel Mare, a Pietismului și a Iluminismului. În partea III, aceeași problemă este urmărită în epoca Idealismului și a Romanticismului. În partea IV sînt arătate părerile istoriografiei protestante cu privire la Răsăritul ortodox, în Teologia protestantă a sec. XIX. În fine în partea V sînt expuse aceleași păreri așa cum rezultă ele din Teologia protestantă a sec. XX. Lucrarea se încheie cu un epilog, după care urmează părțile acelea absolut trebuitorae unei lucrări științifice, ca: bibliografia și tabloul de numele folosite și de chestiunile dezbătute în lucrare, cum și un număr de 17 reproduceri fotografice.

*

W. A. VISSER'T HOOFT, *The Evanston Report; The Second Assembly of the W. C. C. 1954*, (Raportul de la Evanston; Cea de a doua adunare a Consiliului Mondial al Bisericilor), London, 1955, pp. VIII+360. — Cu toate că de la cea de a doua adunare a C. M. B., care a avut loc în 1954 la Evanston (S. U. A.), între 15 și 31 august a trecut atîta vreme, totuși pentru cei ce se interesează de activitatea acestei organizații mondiale bisericești cunoașterea lucrărilor care au avut loc aici nu poate fi fără interes. Lucrarea aceasta editată de secretarul general al C. M. B., Visser't Hooft cuprinde mesajul Consiliului, anumite chestiuni introductive, cum și rezumatul cuvîntărilor, expunerile comisiilor celor șase probleme discutate, cum și expunerile altor comisii, lista celor care au luat parte la Consiliu, lista Bisericilor membre ale C. M. B., iar la sfîrșit un supliment și indexul numelor și chestiunilor tratate.

Printre alte lucruri de însemnătate pe care le-a realizat adunarea de la Evanston este și modificarea regulamentului C. M. B., care fusese adoptat cu șase ani în urmă, cu ocazia celei dintîi convocări a C. M. B., care a avut loc la Amsterdam în 1948. Modificările aduse regulamentului organizației sînt rezultatul experienței de șase ani în viața acestei organizații mondiale.

Miscarea ecumenică este desigur un fapt îmbrucător și pentru Biserica Ortodoxă. Ea lasă să se facă simțită din ce în ce mai mult nevoia după unitate și intrajutorare creștinească, care este o idee scumpă tuturor urmașilor adevărați ai lui Hristos. În ceea ce privește metoda de care înțelege să se folosească însă Consiliul Mondial al Bisericilor întru realizarea acestui măreț scop, Biserica Ortodoxă, trebuie să reflecteze cît mai adînc. Atitudinea ei față de această organizație trebuie să fie unitară, iar delegații diferitelor Biserici ortodoxe la lucrările acestei organizații, ori care ar fi entuziasmul de care sînt cuprinși cu prilejul diferitelor ședințe ale ei, trebuie să fie prevăzători, să nu se hazardeze în atitudini neaprobate în prealabil de autoritatea lor bisericească pentru ca să nu angajeze Biserica lor pe căi, care pentru momentul de față nu sînt încă destul de lămurite, din punct de vedere ortodox.

*

THE GREEK ORTHODOX THEOLOGICAL REVIEW (Rev. Teol. Ort. Greacă), Vol. II, nr. 1 (Easter issue) 1956, publicată de Facultatea de Teologie Greacă «Sfînta Cruce» Brookline, Massachusetts, a Arhiepiscopiei Grecești din America. Sub egida Sf. Arhiepiscopiei Grecești din S.U.A.; Facultatea de Teologie Ortodoxă Greacă din America editează una dintre cele mai serioase reviste teologice ortodoxe. Comitetul de redacție a Revistei este alcătuit din: I.P.S. Arhiepiscop Mihail, președinte; P. S. Episcop Athenagoras Kokkinakis, redactor; George Panichas, redactor responsabil și P.P.C.C. George Florovsky, Gherasim Papadopoulos, Eusebiu Stephanou și George Tsoumas, membri. Revista apare de două ori pe an (de Paște și de Crăciun). Numărul de față este numărul de Paște din anul 1956. Cuprinsul numărului este următorul: P. S. Athenagoras: Beyond the Cross; Același: Orthodox Witness (ambele, editoriale) (pp. 7-12). E. A. Stephanou: An Orthodox Approach to Christian Philosophy (pp. 13-26); G. Florovski: Eshatology in the Patristic Age: An Introduction (pp. 27-40); Ger. Papadopoulos: The Revelatory Character of the New Testament and Holy Tradition in the Orthodox Church (pp. 41-55); I. S. Romanides: Orthodox Ecclesiology According to Alexis Khomiakov (1804-1860) (pp. 57-73); Stanley S. Harakas: Alexander N. Tsirintonis on the Present Age (pp. 75-82); I. Papaiohn: Philosophical and Metaphysical Basis of Icon Veneration in the Eastern Orthodox Church (pp. 83-89); Dem. Dukas: The Technique of Byzantine Icon-Painting (pp. 91-97). Urmează apoi un buletin critic asupra a zece dintre lucrările de teologie apărute recent, și o listă de publicațiuni recente, note despre cea de a doua Conferință de studii patristice, care a avut loc la Oxford în septembrie 1951; Cronica Facultății de Teologie «Sfînta Cruce» și note asupra colaboratorilor la numărul prezent al revistei.

Pr. OL. N. C.

REVISTA REVISTELOR

CORRESPONDENȚA LUI GAVRIIL MUSICESCU.

În «Studii Muzicologice», (nr. 2/1956 și 4/1957) Părintele PAUL MIHAIL de Iași publică un studiu interesant, intitulat: «Viața și opera lui Gavriil Musicescu oglindită în scrisorile anilor 1871-1899».

Correspondența publicată are o deosebită valoare documentară și interesează deopotrivă, atât istoria muzicii românești, cât și istoria culturală a sfintei noastre Biserici.

Scrise cu înțelegere și cu dragoste față de marele compozitor, paginile studiului amintit mai sus reflectă o epocă întreagă de frământări în promovarea unei muzici corale românești inspirată din folclorul național. De asemenea, pe lângă o serie întreagă de probleme legate de repertoriul coral bisericesc, studiul Părintelui Paul Mihail scoate în evidență și preocupările stăruitoare ale marelui Musicescu de a rezolva problema transcrierii și armonizării cântărilor psaltice tradiționale din Biserica noastră, problemă rezolvată cu succes de-abia în zilele noastre.

Studiul Părintelui Paul Mihail se prezintă ca o contribuție de prima mână la cunoașterea vieții și operii marelui muzician român, Gavriil Musicescu și constituie în același timp, un îndemn pentru toți slujitorii altarelor noastre străbune de a cerceta și ei, cu aceeași pasiune și rivnă și alte aspecte ale muzicologiei noastre bisericești.

DESPRE FAMILIA LUI GEORGE ENESCU

Tot în «Studii Muzicologice», nr. 5/1957, VIOREL COSMA semnează articolul: «Date noi cu privire la familia lui George Enescu» (p. 21-48).

Bunicul marelui George Enescu a fost preot, iar tatăl său, Costache Enescu, a urmat cursurile seminarului «Veniamin Costche» de la Socola. După patru clase, s-a bolnăvit. A întrerupt pregătirea pentru preoție și a ajuns învățător. Costache Enescu a fost un autodidact. Era un rar și pasionat păstrător al

tradițiilor populare. Autorul subliniază dragostea mamei pentru fiul ei George, cât și atașamentul acestuia față de cîntecul popular. «Legătura geniului muzician cu lumea și obiceiurile satului, dovedesc în plus că Enescu a cunoscut adînc și multilateral creația țărănească; satul românesc a lăsat urme puternice în sufletul său atocuprinzător. Realismul imaginilor sale din «Suta sătească», «Poema romînă», «Impresii din copilărie», «Rapsodii», ș. a., izvorăște nu numai dintr-o cunoaștere adîncă a vieții oamenilor simpli, ci dintr-o dragoste fierbinte ce-a păstrat-o solului natal pînă la moarte (p. 47).

LIMBA LITERARĂ A PĂRINTELUI GALA GALACTION

Revista «Limba și literatură», (II, 1956) prin articolul: «Gala Galaction și limba noastră artistică», semnat de GH. BULGAR, elogiază contribuția valoroasă pe care a adus-o Gala Galaction la îmbogățirea tezaurului literaturii romine moderne. «Deși format profesional în școala doctrinelor teologice și a canoanelor Bisericii, scriitorul a rămas receptiv la frumusețea graiului popular, a iubit folclorul, legendele și a împletit cu pricepere amintirea istorică cu vibrația lirică, romantică, în pagini viguroase» (p. 52).

Prin formele lexicului, prin îndrăznețiile stilistice, prin libertatea sintaxei sale, se dovedește a fi un continuator al formelor mai vechi ale limbii. Se reliefează latura religioasă a bogăției lexicale și stilistice. «Limba și stilul operei sale poartă pecetea unei sinteze artistice puternice, în care sciitorul a știut să valorifice comoriile limbii... Galaction e modernist, neașteptat de îndrăzneț în construcția metaforică, înclinat spre sondajul psihologic, un fin eseist, adesea, în vreme, ce Agîrbiceanu oglindește realist mentalitatea și graiul, de multe ori cu puternice nuanțe regionale, ale romînilor ardeleni». (p. 58). Bulgăr, competent și obiectiv, conchide: «Experiența lui artistică poate fi folosită, atât scriitorilor, cât și cercetătorilor literari, lingviștilor, criticilor, precu-

pași să rețină fenomenul literar în ceea ce are el pozitiv pentru progresul limbii și al literaturii noastre» (p. 60).

CIOPLITORUL DE CRUCI DIN SĂPIŢA

RADU BOGDAN, «Ion Stan Pătraş, cioplitorul de cruci din SăpiŢa», în «Arta Plastică», nr. 6, 1957, descoperă valoarea artistică a unui meşter popular care în decurs de 23 de ani, de când a cioplit primele sale cruci, «cimitirul cel nou din SăpiŢa» (Maramureş) a cunoscut un foarte original şi valoros monument de artă plastică populară». Tematica meşterului Stan este foarte variată, ea reprezentând diferite episoade, momente anecdotice din viaţa celui care zace în mormânt. «Ei dă dovadă de multă siguranţă în desen şi de un pronunţat spirit de observaţie, la care se adaugă o admirabilă capacitate de sinteză, îmbinată cu un simţ desăvârşit al compoziţiei decorative... Fantezia, umorul, gingăşia, sentimentul robust al vitalităţii sînt elementele caracteristice modului de exprimare al meşterului Pătraş, fie că e vorba de versuri, fie că e vorba de imagini plastice».

UN POPOR CARE NU CUNOAŞTE BOLILE: HUNZUKUŢII.

ESTHER POTER ne face cunoştinţă în «Orizonturi», — revista păcii, — (an. VI, nr. 75-76, august-septembrie, 1957) cu un popor care nu cunoaşte bolile şi a cărui sănătate şi vigoare biologică este demnă de invidiat.

Este vorba de neamul HunzukuŢilor așezat în nordul Indiei într-o regiune muntoasă aproape inaccesibilă, în valea udată de fluviul Hunza. — de unde-și trag și numele. Din punct de vedere politic și religios, HunzukuŢii fac parte din Confederația statelor indiene și sînt încadrați spiritualcește în comunitatea musulmană a sectei «Maulai».

Ceea ce uimește la HunzukuŢii, pe lângă detaliile geografice și etnografice ale existenței lor, este marea lor imunitate împotriva tuturor bolilor. Acest fapt apare și mai surprinzător, dacă ținem seama că toate neamurile care se învecinează cu HunzukuŢii sînt bintuite fără cruțare de gușă și cretinism. Care să fie cauza acestei miraculoase sănătăți?

Esther Poter, care se miră de sănătatea înfloritoare, echilibrul perfect și inteligența foarte dezvoltată a HunzukuŢilor, ne răspunde la această întrebare.

Lăsînd la o parte originea istorică misterioasă a acestui popor, (după legendele locale, conducătorii HunzukuŢilor,

«Mirii» (prinții) se trag direct din Alexandru cel Mare, iar poporul, din cei trei soldați greci din armata lui Alexandru, care, rătăcindu-se, au dat de această vale unde s-au așezat definitiv), Esther Poter analizează pe bază de observație directă, condițiile de trai ale HunzukuŢilor, pentru a descoperi taina sănătății lor robuste. În primul rînd, HunzukuŢii pun accentul pe igienă, pe curățenia exemplară din casele lor și în special pe apa pe care o beau și pe care o păstrează în rezervoare speciale. Secretul sănătății HunzukuŢilor stă însă în alimentația lor, care este deosebit de simplă, dar care conține energie în cantitate extraordinară. În cele ce urmează, redăm un mic pasaj în care se arată din ce constă și cum este pregătită hrana HunzukuŢilor:

«**Fructele.** Atît iarna, cît și vara, acestea constituie baza alimentației lor. Foarte proaspete în timpul verii uscate la soare și frămîntate cu puțină apă pentru a face o pastă iarna; în primul rînd vin caisele (al căror simbur e îl sparg iar miezul îl mîncîncă după ce au mîncat fructul) și dudule. Urmează merele, piersicile, strugurii, nucile și migdalele.

«**Legumele.** Spanac, morcovi, varză, ridichi, dovleci, castraveți, roșii și cartofi (acestea două din urmă introduse de către Englezi) mîncate foarte proaspete, sau încoțite, în cazul fasolei și al nătului. Pe cît posibil, ei mîncîncă legumele crude, sau foarte puțin fierte în puțină apă pe care o consumă în același timp cu legumele. Ei aromatizează legumele cu ierburi, cum ar fi cimbrul și isma, adăugînd foarte adesea sîmîntă de mac. Natural că nimeni nu le-a vorbit vreodată despre vitamine și totuși în modul lor de a prepara alimentele ei tind să evite distrugerea acestora.

«Chapattisu, un fel de turte mici din făină de grîu măcinată foarte încet (pentru a evita încălzirea) și amestecate cu puțină apă. Coca obținută în felul acesta e întinsă în niște turte foarte subțiri, coapte la rezezeală — abia cîteva secunde — pe fiecare parte, pe un grătar de fier. Ei le îndolesc și se folosesc de ele cam ca de o lingură, pentru a lua legumele din castronele de lemn (fiecare își are castronul și lingura sa de lemn).

Foarte puțină carne, nu mai mult de 3 sau 4 ori pe lună, dar atunci ei mîncîncă tot ceea ce este posibil să se mîncînce, carnea, măruntaiele, pielea și chiar acele oase care pot fi roase de

dinții lor solizi. Carnea e fiartă într-un cazan cu apă puțină, împreună cu legume și cereale, și e lăsată la foc domol vreme îndelungată. Păsările, făcând prea multe stricăciuni pe ogoarele lor, dintre care unele au tocmai dimensiunea unei rogojini, ei au renunțat să le mai crească. Deci, nu mănincă aproape de loc ouă.

Brânză și unt curat.

Ca băutură, apă curată și mult lapte, mai ales covăsit («lassi») și niciodată ceai.

Consumul de zahăr este în mod practic nul. Niciodată orez.

Copiii sînt hrăniți la sîn timp de 3 ani, apoi mănincă aceeași hrană ca și adulții.

Uitam vinul. Căci, cu toate că sînt musulmani și cu toate că le-a fost interzis, ei continuă să facă din strugurii lor, un vin destul de plăcut la gust, pe care îl beau în zilele de sărbătoare.

D-rul Mc. Carrison, numit director al cercetărilor asupra nutriției la Concor, a făcut experiențe foarte interesante, ținînd seamă de felul de alimentație al Huzunkuților. Rezultatele lui duc la concluzia că sănătatea este în strînsă legătură cu felul nostru de alimentație. Aplicat asupra șoarecilor albi, felul de hrană al Huzunkuților a dat rezultate excelente. Alte experiențe făcute tot cu șoareci albi, hrăniți de astădată cu felul de alimentație al populațiilor debile din India: de sud sau a claselor sărace din Anglia, au dat rezultate dezastruoase.

Concluziile trase sînt îngrijorătoare și ele trebuie să ne facă mai atenți asupra modului nostru de alimentație

GH. A.

CTITORII BIBLIOTECHII ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMINE.

Ziarul «Informația» din 1 februarie 1958, publică articolul: «Un respectabil nonagenar: Biblioteca Academiei R.P.R.», în care autorul, A. SANDU, — făcînd o interesantă descriere comparativă între începuturile modeste și dezvoltarea frumoasă la care a ajuns această importantă instituție de cultură în zilele noastre, — spunea:

«S-a născut într-o zi obișnuită a anului 1867, cînd în viața de atunci a Bucureștiului nu se petrecea nici un eveniment senzațional.

Din documentele ce se întocmesc de regulă în aceste fericite ocazii aflăm că biblioteca a avut două cămăruțe, doasnice, în clădirea Universității.

În schimb, au fost de față ca nași reprezentanți de frunte ai cărturărimii

rominești din acele timpuri: Timotei Ci-pariu, Dumitru Sbiera, V. A. Urechia, Treboniu Laurian, Dionisie, episcop de Buzău, episcopul Melchisedec și alții...

Pr. GH. V. TÎȚICA

VIATA DUHOVNICEASCĂ ÎN BIZANȚUL SECOLULUI XVI.

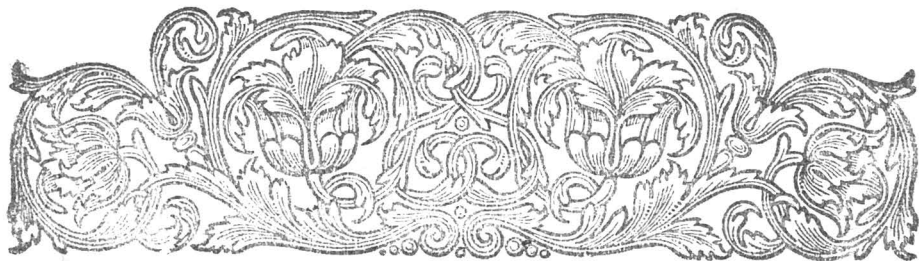
M. J. MEYENDORFF («Humanisme, nominalisme et mystique chrétienne à Byzance au XIV siècle», p. 905-914, in Nouvelle Revue Théologique, Nov. 1957), aduce un punct favorabil în aprecierea și înțelegerea adevătată a Isihasmului. Viața religioasă a Orientului bizantin este structural palamitică. Categoriile patristice: harul, lumina taborică, îndumnezeirea omului prin rugăciune, contemplație prin setea delinște, formează elementele bizantine esențiale. Isihasmul este o reacție împotriva mișcării de secularizare din Occident. Este interesant că partizanii Unirii se recrutează exclusiv dintre umaniști. «Palamismul e un fel de contra-reformă orientală, care, efectuată la timp, evită criza internă în Biserica bizantină. El nu e o filozofie, nici vreun sistem; gîndirea lui Palama nu poate fi înțeleasă în categoriile scolastice. «Considerațiile lui Meyendorff sînt prețioase și trebuiesc adăogate la contribuția adusă aceleiași cauze, de Vladimir Lossky: «La théologie de la lumière chez Grégoire de Thessalonique» (în Dieu vivant, I, 1945, Paris).

În afară de această teologie a luminii — toată bogăția spirituală a Orientului creștin ar apare în ochii unui spectator strein, ca lipsită de viață, de această căldură interioară, ce reprezintă o proprietate intimă a pietății ortodoxe».

ORTODOXIA OCCIDENTALĂ

Într-un articol «Ortodoxie occidentală», (Vestnik, nr. 46, 1957 în limba rusă, Paris) L. ZANDER respinge afirmația lui Harnak: Ortodoxia este un creștinism pietrificat. Din contră, fără lumea spirituală orientală, noi nu putem trăi. Deși Ortodoxia pare, la prima înfățișare, ritualistă, cu forme exterioare incremenite, simți în ea o credință reală și adîncă evlavie. Doctrina credinței și concepției lumii, elaborate de Sfinții Părinți și Sinoade sînt sinteza sublimă a spiritului răsăritean.

Sufletul occidental trebuie să fructifice bogățiile creștinismului oriental, să sintetizeze patosul și formele gîndirii noi, cum se manifestă la Bulgakov, la Florovski. LECTOR.

OFICIALE, ADMINISTRATIVE

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTIOR

MIȘCAREA PERSONALULUI

I. TRANSFERĂRI

1. Temei nr. 19387/957, 2962/958. Preotul Ioan Cioară, de la parohia Șeușa de Alba Iulia-Lumea Nouă, raionul Alba, se transferă în postul II de preot la parohia Parcul Rahova II din Capitală, raionul Lenin, pe data de 1 februarie 1958.
2. Temei nr. 272/958. Cîntărețul Nichita Brașoveanu se transferă, de la parohia Negustori, raionul T. Vladimirescu, la parohia Dudești Cioplea II, același raion, din Capitală, pe data de 1 decembrie 1957.
3. Temei nr. 2627/958. Ierodiaconul Emilian Moroșanu se transferă de la Sf. Mînăstire Snagov la Sf. Mînăstire Căldărușani, pe data de 1 februarie 1958.

II. NUMIRI

a) Personal clerical

1. Temei nr. 460/958. Candidatul Bucurenci D. Vasile se numește în post de preot paroh la parohia Valea Romineștilor, raionul Muscel, pe data de 1 decembrie 1957.
2. Temei nr. 624/958. Monahul Damian Păun din Schitul Crasna, raionul Teleajen a fost hirotonit în ierodiacon pe seama acestui schit, la data de 9 ianuarie 1958.
3. Temei nr. 655/958. P. C. Arhimandrit Demostene Tebeica din Schitul Procov se numește în post de preot la Sf. Mănăstire Curtea de Argeș, pe data de 15 noiembrie 1957.
4. Temei nr. 1239/958. Arhidiaconul Tuță Nica se încadrează în post de diacon la biserica Flămînda, raionul N. Bălcescu din Capitală, pe data de 1 ianuarie 1958.
5. Temei nr. 1489/958. Candidatul Rădulescu Alexandru, se numește în post de preot la parohia Priboenii de Sus raionul Topoloveni, pe data de 1 ianuarie 1958.
6. Temei nr. 2002/958. P. C. Protos. Dosoftei Moraru, fost profesor la Școala de cîntăreți și Seminarul Teologic din Sf. Mănăstire Neamțu, se numește în post de preot la Catedrala Patriarhală din Eucurești, pe data de 1 februarie 1958.
7. Temei nr. 2627/958. Ierodiaconul Visarion Jugulescu se numește în postul de diacon la Sf. Mănăstire Znogov, pe data de 1 februarie 1958.

PAROHII VACANTE

Se publică pentru cunoștința preoților din Arhiepiscopia Bucureștilor, spre a fi ocupate cu noi titulari, următoarele posturi de preot, cu termen pentru depunerea cererilor și actelor, 30 zile, de la data apariției numărului prezent al revistei «Glasul Bisericii»:

1. Postul extrabugetar de preot paroh de la parohia Răsmirești, raionul Drăgănești-Vlașca; parohie de categ. I-a cu 502 familii.

Cererile și actele se vor depune în termen la protoleria raionului respectiv. Cererile depuse cu acte lipsă, cum și cele nedepuse în termen, nu vor fi luate în considerație.

Pe lângă actele cerute cu circulara nr. 8512/954, candidații vor depune procesul verbal tip de inspecție pe anul 1957 și memoriul de activitate pe acest an.

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXA
1958